



**EURAJOKI**

**EURAJOEN KUNTA**

**Tilinpäätös 2019**



# Sisällys

1	TOIMINTAKERTOMUS .....	4
1.1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa .....	4
1.1.1	Kunnanjohtajan katsaus .....	4
1.1.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset .....	5
1.1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys .....	8
1.1.4	Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa .....	9
1.1.5	Kunnan henkilöstö .....	9
1.1.6	Ympäristöasiat .....	9
1.1.7	Muut ei-taloudelliset asiat .....	10
1.1.8	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä .....	10
1.1.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista .....	10
1.2	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä .....	11
1.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus .....	14
1.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen .....	14
1.3.2	Toiminnan rahoitus .....	15
1.4	Rahoitusasema ja sen muutokset .....	16
1.5	Kokonaistulot ja –menot .....	17
1.6	Kuntakonsernin toiminta ja talous .....	18
1.6.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä .....	18
1.6.2	Konsernin toiminnan ohjaus .....	18
1.6.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat .....	18
1.6.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä .....	18
1.6.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä .....	19
1.6.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut .....	20
1.7	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet .....	23
1.7.1	Asiaa koskeva sääntely .....	23
1.7.2	Tilikauden tuloksen käsittely .....	23
2	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN .....	24
2.1	Tavoitteiden toteutuminen .....	24
2.1.1	Tarkastuslautakunta .....	24
2.1.1.1	1000 Tarkastustoimi .....	24
2.1.2	Keskusvaalilautakunta .....	25
2.1.2.1	2000 Vaalit .....	25
2.1.3	Kunnanhallitus .....	25
2.1.3.1	3000 Päätöksenteko .....	25
2.1.3.2	3010 Hallintopalvelut .....	26
2.1.3.3	3020 IT-palvelut .....	27
2.1.3.4	3030 Talouspalvelut .....	28
2.1.3.5	3040 Henkilöstöpalvelut .....	28
2.1.3.6	3050 Elinkeino- ja viestintäpalvelut .....	29
2.1.3.7	3060 Osallisuus ja hyvinvointi .....	31
2.1.3.8	3070 Esi miestyön kehittäminen .....	32
2.1.4	Tekninen lautakunta .....	33
2.1.4.1	4000 Hallinto tekninen .....	33
2.1.4.2	4010 Vesihuoltopalvelut .....	34
2.1.4.3	4020 Yhdyskuntatekniset palvelut .....	35
2.1.4.4	4030 Kiinteistöjen rakentamis- ja kunnossapitopalvelut .....	36
2.1.4.5	4040 Ruoka- ja toimitilapalvelut .....	37
2.1.5	Ympäristölautakunta .....	38
2.1.5.1	5000 Hallinto ympäristötoimi .....	38
2.1.5.2	5010 Rakennusvalvonta .....	38
2.1.5.3	5020 Ympäristönsuojelu .....	40
2.1.6	Sivistyslautakunta .....	41

2.1.6.1	6000 Hallinto sivistystoimi .....	41
2.1.6.2	6010 Varhaiskasvatuspalvelut .....	43
2.1.6.3	6020 Perusopetuspalvelut .....	46
2.1.6.4	6030 Lukiokoulutus ja osaamisen edistäminen .....	49
2.1.6.5	6040 Kasvun ja vanhemmuuden palveleminen .....	51
2.1.7	Vapaa-aikalautakunta .....	53
2.1.7.1	7000 Lasten ja perheiden hyvinvointipalvelut .....	53
2.1.7.2	7010 Harrastus- ja kulttuuripalvelut .....	55
2.1.7.3	7020 Kirjasto ja kansalaisopisto .....	56
2.1.8	Perusturvalautakunta .....	62
2.1.8.1	8000 Hallinto ja suunnittelu perusturva .....	62
2.1.8.2	8010 Terveystieteiden palvelut .....	64
2.1.8.3	8020 Sairaanhoidon palvelut .....	66
2.1.8.4	8030 Sosiaalityö ja perhepalvelut .....	68
2.1.8.5	8040 Kotihoito- ja palvelut .....	71
2.1.8.6	8050 Asumispalvelut .....	73
2.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen .....	75
2.3	Investointien toteutuminen .....	77
2.4	Rahoitusosan toteutuminen .....	79
2.5	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta .....	80
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT .....	82
3.1	Tuloslaskelma .....	82
3.2	Rahoituslaskelma .....	83
3.3	Kunnan tase .....	84
3.4	Konsernin tuloslaskelma .....	86
3.5	Konsernin rahoituslaskelma .....	87
3.6	Konsernitase .....	88
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT .....	90
4.1	Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot .....	90
4.2	Konsernitiilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot .....	92
4.3	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot .....	93
4.4	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot .....	96
4.5	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot .....	101
4.6	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot ..	104
4.7	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot ..	106
5	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET .....	108
5.1	Kirjanpidollisesti eriytetty vesihuolto .....	108
5.2	Kirjanpidollisesti eriytetty kaukolämpö .....	117
6	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT .....	119

# 1 TOIMINTAKERTOMUS

## 1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

### 1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Eurajoen kunnan vuoden 2019 talousarviovalmistelussa kiinnitettiin erityistä huomiota maltilliseen talouskasvuun ja laadukkaiden lähipalvelujen ylläpitämiseen. Eurajoen kunnan hyvän palvelutason ylläpito on ollut yksi kuntamme keskeinen vetovoimatekijä ja yksi strategiaa päätavoite, jossa onnistuttiin tavoitteiden mukaisesti. Vuoden 2019 talousarvioon ennakoitiin tulevan valtionosuuksien osalta noin 1 M€:n lasku, jota kuitenkin kompensoi verotulojen nousu. Valtionosuuksien ennakoidaan laskevan myös taloussuunnitelmavuosina.

Verotulojen tilitysten osalta vuosi 2019 oli poikkeuksellinen, koska verokorttiuudistus- ja tulorekisteriuudistus viivästytti verotulojen tilityksiä kunnille, jotka lopulta siirtyivät vuoden 2020 puolelle. Tätä viivästystä kompensoitiin valtionosuuksien siirroilla vuodelta 2020 vuodelle 2019. Tällä muutoksella pyrittiin helpottamaan kuntien tilannetta, sillä suurin osa kunnista tekee joka tapauksessa alijäämäisen tilipäätöksen. Eurajoen osalta valtionosuudet kasvoivat 0,67M€ talousarvioon verrattuna.

Satakunta väestönkehitys on ollut useiden vuosien ajan negatiivinen. Eurajoen kunnan osalta väestönkehitys on ollut puolestaan usean vuoden ajan positiivinen, mutta vuosi 2018 muutti kehitysuunnan negatiiviseksi ja sama suunta jatkui vuonna 2019. Tilastokeskuksen väestötietojen perusteella Eurajoen kunnan väkiluku aleni 80 henkilöä. Eurajoen kunnan väkiluku oli 31.12.2019 9372 henkilöä. Suurimpana tekijänä väkiluvun laskuun voidaan pitää OL3 projektin valmistumista ja työvoimatarpeen vähentymistä rakennustöiden valmistuttua. Eurajoen kunnan työllisyys kehittyi edelleen positiivisesti työttömyysprosentin ollessa vuoden 2019 aikana alle 5 %:n molemmin puolin. Elinkeinoelämän positiivinen vire on näkynyt myös yritystonttien kysynnän kasvuna.

Talouden osalta vuosi 2019 toteutui ennakoitua huonommin, sillä perusturvan ja terveydenhuollon kustannustason odottamaton nousu 3 M€:n ylityksineen aiheutti kokonaisuudessaan 1,69 M€ alijäämän. Suurimmat ylitykset olivat lastensuojelun sekä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon osa-alueilla. Hallintokuntien osalta käyttötalous toteutui muuten lähes ennakoitusti ja investointien osalta muutamia hankkeita lukuun ottamatta suunnitellusti. Yritysten osalta yhteisöverotuotto kasvoi 57 000 € ja kiinteistövero oli hieman ennakoitua korkeampi 0,3 M€.

Seudullinen yhteistyö nousee koko ajan tärkeämpään rooliin työssäkäyntialueiden laajentuessa ja työvoimatarpeen lisääntyessä ja se jatkui edellisten vuosien tapaan usealla eri osa-alueella. Seudulliseen yhteistyöhön Eurajoen kunta osallistuu omalla aktiivisella panoksellaan.

Kunnanvaltuuston hyväksymän kuntastrategian ”Mahdollisuuksien Eurajoki” mukaisesti kunta on toiminut aktiivisessa yhteistyössä kuntalaisten kanssa, jota on toteutettu monin eri keinoin. Esi-merkkinä mainittakoon hyvän vastaanoton saanut uusi yhdistysohjelma, joka laadittiin yhteistyössä yhdistysten kanssa. Kunnan vetovoimaan on haettu kasvua aktiivisella elinvoimapolitiikalla.

Eurajoella 17.3.2020

Vesa Lakaniemi  
Kunnanjohtaja

## 1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Eurajoen ja Luvian kunnat yhdistyivät 1.1.2017 lukien.

Valtuuston poliittiset voimasuhteet

Suomen Keskusta	13
SDP	10
Kokoomus	7
PS	4
VAS	1
Yhteensä	35 valtuutettua

Kunnanjohtajana toimii Vesa Lakaniemi.

Hallinnollinen asema

Lounais-Suomen AVi

Hovioikeuspiiri

Käräjäoikeus

Maaoykeusasiat

Sotilaspiiri

Veropiiri

Satakunnan maaseutuelinkeinopiiri

Sairaanhoidopiiri

Työvoimapiiri

Vaasa

Satakunnan

Varsinais-Suomen käräjäoikeuden tuomiopiiri

Lounais-Suomen aluetoimisto

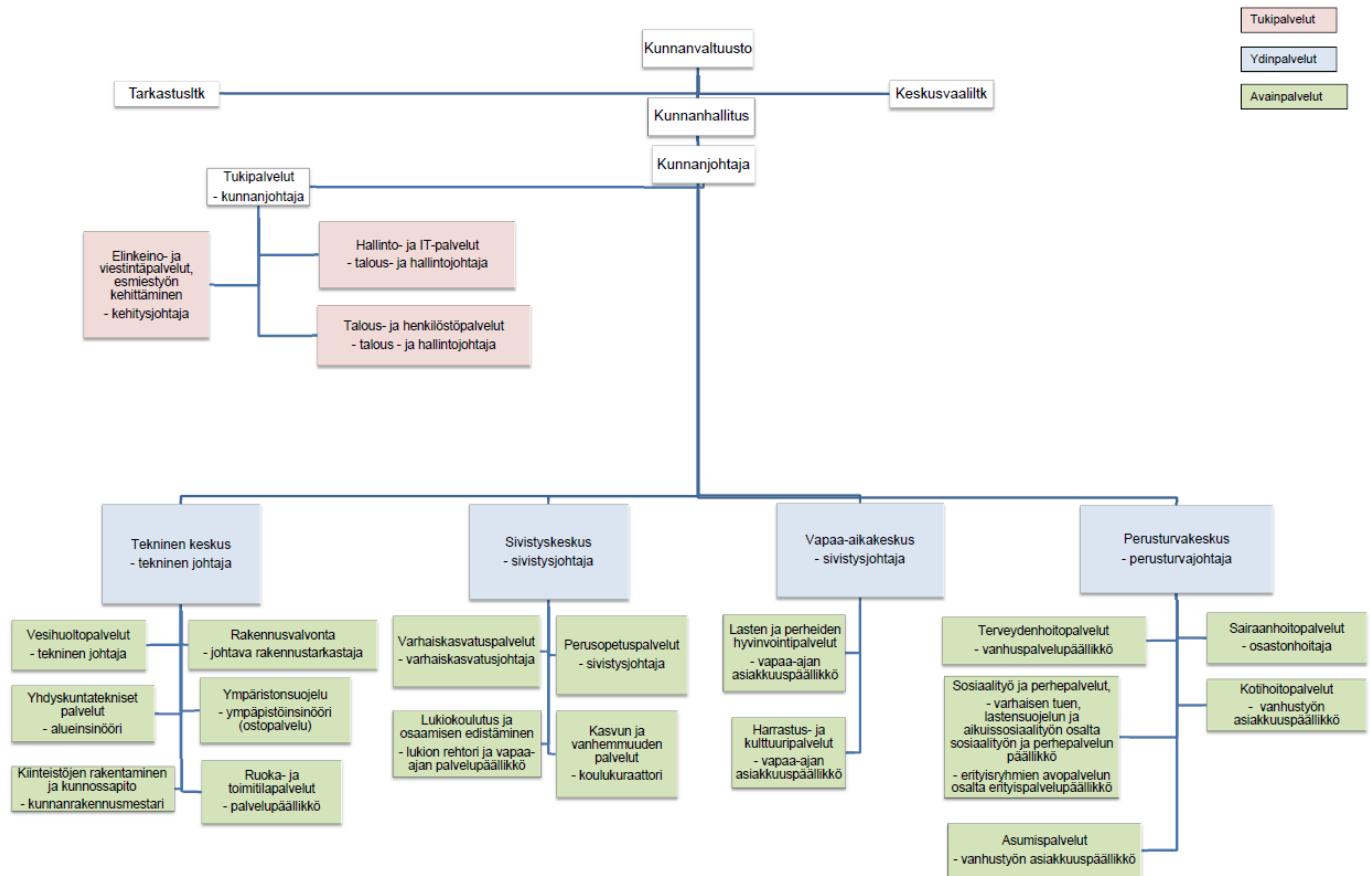
Lounais-Suomen verotoimisto

Satakunnan ELY-keskus

Satakunta

Satakunnan TE-toimisto, Rauman toimipaikka

## Toimielinorganisaatio



## Tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat tulosalueittain:

### Toimielin

### Palvelualue

### viranhaltija

Keskusvaalilautakunta  
Kunnanhallitus

vaalit  
pääöksenteko  
hallinto- ja IT-palvelut  
talous- ja henkilöstöpalvelut  
elinkeino- ja viestintäpalvelut,  
esimiestyönkehittäminen

talous- ja hallintojohtaja  
talous- ja hallintojohtaja  
talous- ja hallintojohtaja  
talous- ja hallintojohtaja

Tekninen lautakunta

hallinto, tekninen toimi  
vesihuoltopalvelut  
yhdyskuntatekniset palvelut  
kiinteistöjen rakentamis-  
ja kunnossapitopalvelut  
ruoka- ja toimitilapalvelut

kehitysjohtaja  
tekninen johtaja  
tekninen johtaja  
alueinsinööri

Ympäristölautakunta

hallinto, ympäristötoimi  
rakennusvalvonta  
ympäristönsuojelu

kunnanrakennusmestari  
palvelupäällikkö  
johtava rakennustarkastaja  
johtava rakennustarkastaja  
johtava rakennustarkastaja

Sivistyslautakunta

hallinto, sivistystoimi  
varhaiskasvatuspalvelut  
perusopetuspalvelut  
lukiokoulutus ja osaamisen edistäminen  
kasvun ja vanhemm. palvelut

sivistysjohtaja  
varhaiskasvatusjohtaja  
sivistysjohtaja  
sivistysjohtaja  
lukion rehtori  
koulukuraattori

Vapaa-aikalautakunta

lasten ja perheiden hyvinvointipalv.

vapaa-ajan asiakkuuspäällikkö

Perusturvalautakunta	<p>harrastus- ja kulttuuripalvelut hallinto ja suunnittelu petu terveydenhoitopalvelut sairaanhoitopalvelut sosiaalipalvelut ja perhepalvelut</p> <p>kotihoitopalvelut asumispalvelut</p>	<p>vapaa-ajan asiakkuuspäällikkö perusturvajohtaja vanhuspalvelupäällikkö osastonhoitaja sosiaalityön ja perhepalvelun päällikkö/erityispalvelupäällikkö asiakkuuspäällikkö asiakkuuspäällikkö/ erityispalvelupäällikkö</p>
----------------------	---	---

### 1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtionvarainministeriön keräämien tilinpäätösarvioiden mukaan vuoden 2019 Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu toimintakate heikkeni 4,6 prosenttia verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen. Kuntien vuosikate jäi edellisvuoden tapaan alle poistotason ja nettoinvestointien.

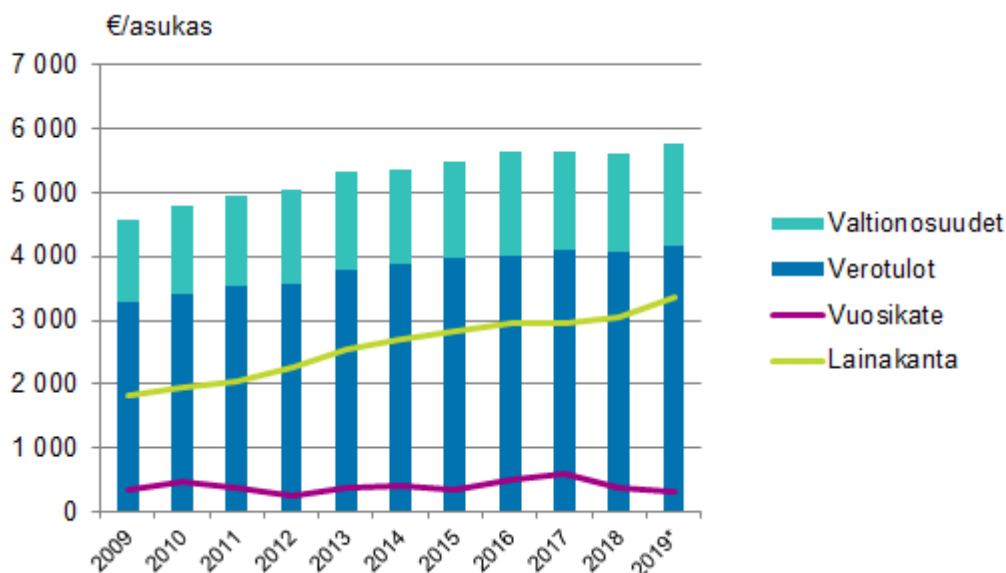
Ilman kuntien kunnallisverotulojen tilityksissä esiintyneitä maksatusvaikeuksia vuosikate olisi noussut lähelle vuoden 2018 vuosikatteen tasoa. Vuodelta 2020 vuodelle 2019 aikaistettu valtionosuuk-sien maksatus ei aivan riittänyt korvaamaan verotulojen siirtymistä. Vuosikate oli arvioissa negatiivinen 56 kunnalla, edellisenä vuonna 43.

Kuntien verotulojen 2019 kehitys oli poikkeukselliset, kun kuntien verokertymää pienensivät tulorekisterin käyttöönotosta johtuneet ongelmat ja muutokset ennakonpidätystavassa. Verorahoitus kasvoi 2,3 prosenttia edellisvuodesta. Kuntien nettoinvestoinnit kasvoivat viime vuonna vain 1,0 %, kun kasvua vuonna 2018 oli hieman yli 17 prosenttia.

Manner-Suomen kuntien lainakanta kasvoi edellisvuoteen verrattuna 10 prosenttia, lainaa on nyt keskimäärin 3 360 euroa asukasta kohti. Erot kuntien välillä ovat suuret: kolmella kunnalla ei ollut vuonna 2019 lainkaan lainaa, kun taas Reisjärven kunnalla sitä on noin 10 500 euroa/asukas.

Koko maan työttömyysaste oli 31.12.2019 6,0 % (vuoden 2018 lopussa 6,7 %). Satakunnan työttömyysaste oli 10,7 % (vuoden 2018 lopussa 10,2 %) ja Eurajoella työttömyysprosentti oli vuoden lopussa 6,6 % (vuoden 2018 lopussa 5,9 %).

#### Manner-Suomen kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta asukasta kohden 2009–2019\*



Vuosien 2009–2018 väestötietona on käytetty kunkin vuoden väkilukua 31.12. Vuoden 2019 arviotiedoissa on käytetty väkilukua 31.12.2018.

\*Tilinpäätösarviot



### 1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuonna 2019 kunnan toimintaa ja taloutta tarkasteltaessa voidaan todeta, että vuonna 2019 on edelleen jatkettu kunnan yhteen sovitettujen toimintatapojen ja kulttuurien vakauttamista. Työ jatkui vuosien 2018 ja 2019 ajan ja jatkuu edelleen. Vuoden 2017 kuntaliitos poikkesi perinteisestä kuntaliitoksesta monella tavoin. Yleensä liitoksissa siirrytään käyttämään toisen kunnan, yleensä asukasluvultaan isomman, säännöstöjä ja toimintamalleja, mutta Eurajoen ja Luvian kuntaliitoksessa toimittiin toisin. Organisaatio, hallintosääntö ja lukuisat muut yksityiskohdat päätettiin toteuttaa kokonaan uudelta pohjalta. Vuosi 2019 oli kolmas ja viimeinen vuosi kun kunnalle maksettiin kuntaliitoksen johdosta yhdistymisavustusta ja valtionosuuden kompensatiota.

Tilastokeskuksen mukaan Eurajoen väestö oli vuoden alussa 9 452 henkeä ja vuoden lopussa 9 372. Väestömuutos oli negatiivinen toista vuotta peräkkäin. Väestömuutoksen (-80 henkilöä) selittää osaltaan suuri maastamuutto tappio, tähän on merkittävästi vaikuttanut TVO:n rakennustyömaan työvoiman tarpeen väheneminen.

Eurajoen kunnan verotulot olivat 52,1 milj. euroa. Verotuloja kertyi noin 1,7 milj. euroa eli 3,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018, mutta noin 1.6 milj. eli 3 % vähemmän talousarvioon verrattuna. Kunnallisverot jäivät peräti 6,3 % arvioidusta. Yhteisöverotuotto oli 2,3 % ja kiinteistövero 1,5 % talousarviossa ennakoitua parempi.

Eurajoen kunnan valtionosuudet vuonna 2019 olivat 11,1 milj. euroa. Valtionosuudet lisääntyivät noin 7,0 prosenttia vuodesta 2018. Kuntaliitoksesta johtuva valtionosuuksien vähenemisen kompensatio kirjataan käyttötalouden toimintatuottoihin päätöksenteon palvelualueelle. Lisäksi kunta sai 600 000 euroa yhdistymisavustusta.

Kunnan tunnusluvusta vuosikate oli noin 3,3 milj. euroa. Alkuperäisessä talousarviossa arvioitiin vuosikatteen olevan 5,0 milj. euroa. Kassan riittävyys oli vuoden vaihteessa 110 päivää. Kassavaroja oli vuoden lopussa 22,9 milj. euroa. Kunnan omavaraisuus-% oli 80,1. Kunnan lainakanta oli vuoden lopussa 12,1 milj. euroa, asukasta kohti lainaa on 1 292 euroa. Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus-% oli 31,9. Eurajoen kunnan tilikauden tulos osoittaa 1 694 484 euroa alijäämää.

### 1.1.5 Kunnan henkilöstö

Henkilöstön lukumäärä esitetään henkilöstöraportissa. Henkilöstökulut ilmoitetaan liitetiedoissa.

### 1.1.6 Ympäristöasiat

Eurajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle on laadittu valvontasuunnitelma vuosille 2017-2020. Valvontasuunnitelma sisältää valvontaohjelman, joka päivitetään vuosittain. Valvontasuunnitelmassa on kuvattu tiedot alueen ympäristöoloista ja ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista.

Kunnan valvontavastuulle kuuluvia ympäristöluvanvaraisia tai rekisteröityjä laitoksia Eurajoella oli vuonna 2019 yhteensä 48. Vuonna 2019 myönnettiin kolme uutta ympäristölupaa. Valvontaohjelman mukaisesti vuonna 2019 tehtiin 4 tarkastusta.

Eurajoen kunta on ollut aktiivinen erilaisissa ympäristöasioihin liittyvissä hankkeissa. Eurajoen kunta liittyi vuonna 2017 HINKU-foorumiin, joka edellyttää päästövähennystavoitteen myötä energiansäästöön ja energiatehokkuuteen liittyviä toimenpiteitä koko kuntaorganisaatiolta. Eurajoki on mu-

kana myös Joki-ohjelmassa, jonka tavoitteena on muun muassa edistää Eurajoen vesienhoitoa ja veden laadun turvaamista.

### **1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat**

Eurajoen kunnalla ei ole tiedossa sisäpiirikauppoja, joissa kunta olisi mukana, eikä myöskään ihmisoikeusrikkomuksia.

### **1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä**

Kunnan tulevasta kehityksestä on vallitsevissa olosuhteissa vaikea tehdä arvioita. Maalis-kuussa 2018 hyväksytyyn valtuustositinmääräyksen mukaan:

”Veroprosentit ja palvelumaksut pidetään seudullisesti kilpailukykyisinä. Vuosikatteelle ei aseteta tavoitetta, vaan kunnanhallitus asettaa vuosittaisen menokehityksen verrattuna edellisen vuoden toteutuneisiin menoihin. Käyttötalousmenojen kasvu pyritään taittamaan ja menot kääntämään laskuun. Uusiin virkoihin ja toimiin haetaan hallintosäännön määräämällä tavalla täyttöluvut. Kunnan maksuvalmius säilytetään ympäri vuoden. Investointitaso pyritään suhteuttamaan vuosikatteen mukaan. Uudet investoinnit tuodaan talousarvioon taloussuunnitelman kautta, ellei äkillistä, pakottavaa syytä tuoda suoraan talousarvioon tai lisätalousarviona valtuustolle ilmene.” Näiden periaatteiden mukaan pyritään toimimaan tulevina vuosina.

Erityisen haasteen kuntien toiminta- ja taloussuunnittelulle on tuonut uuden hallituksen linjaamat uudistukset, joiden läpivienti on alkuvaiheessa. Myös parhaillaan menossa oleva KESSoten valmistelu muuttaa toteutuessaan kunnan palvelurakennetta merkittävästi. Uudistuksen eteneminen ratkeaa kesällä 2020.

Lisäksi keväällä 2020 alkanut koronavirusepidemia ja sen myötä alkanut talouden alamäki asettaa aivan uudenlaisia haasteita kuntakentälle.

### **1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista**

Kuntaliitoksen myötä tapahtui iso organisaatiouudistus. Vuonna 2019 on päästy hyvään vauhtiin käytäntöjen vakauttamisessa sekä toimintamallien selkiyttämisessä. Ulkopuolelta kunnalle tulevien uudistus- ja muutoshankkeiden myötä on entistä tärkeämpää, että toimialoilla on ajantasainen ja kattava käsitys riskeistään.

Riskeistä ja epävarmuustekijöistä raportoidaan vuosittain. Hallintokuntien raportoinneista voidaan tehdä seuraavia huomioita:

Henkilöstön osalta on olemassa riskejä henkilökunnan rekrytoinnissa sekä poissaolojen aikana, koska pätevien osaajien saaminen tehtäviin on yhä suurempi ongelma. Rekrytointiongelmaan törmätään yhä useamman ammattialan osalta. Kaikkiin töihin ei ole varahenkilöjärjestelmää tai sisäisesti määriteltyä sijaista. Tähän ongelmaan on reagoitu palkkaamalla varahenkilöitä sekä selkiyttämällä sijaisjärjestelyjä ja tehtävänkuvia. Varautuminen henkilöstöasioissa on jatkuvaa.

Riskinä koetaan myös haastavat tai jopa uhkaavat tilanteet asiakkaiden kanssa, turvattomuuden tunne työssä on lisääntynyt. Tärkeää on, että pelastus- ja turvallisuussuunnitelmien tulee olla ajan tasalla. Oleellista on myös, että työsuojelun hallintamallit on päivitetty ammattiryhmittäin ja että riskien ja vaarojen arvioinnit on tehty toimipaikoittain. Kunnanviraston avoin ja vapaa kulku aiheut-

taa uhkaa turvallisuudelle ja tietoturvariskejä, iltakäyttö rajataan mahdollisuuksien mukaan tiettyihin tiloihin. Viraston lukitusjärjestelmä on uusittu vuoden 2020 alussa.

Tietoturvan riskit ovat akuutteja mm. salassa pidettävän materiaalin tietoturva- ja tietosuojariskit, ohjelmien käyttöoikeuksien ja salasanojen hallinnointiriskit. Etätyön lisääntyessä tietoturvaan ja tietosuojaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Sisäinen tiedonkulun sujuvuus sekä jatkuva ohjeistaminen asiasta pienentävät riskien realisoitumismahdollisuutta. Tietoturvariskien ehkäisemiseksi oleellista on myös kunnan sisäisen intranetin käyttöönotto ja sen ajan tasalla pitäminen.

Kunnan omistamien kiinteistöjen korjausvelka ja infraomaisuuden kunto asettavat oman riskinsä. Näitä selvitettiin vuonna 2019 ja työ jatkuu vuonna 2020, mutta jo nyt on tiedossa, että korjausvelan määrä on merkittävä. Esiin tulevat kosteusvauriot ja sisäilmaongelmat aiheuttavat työntekijöiden ja asiakkaiden altistumista ja edellyttävät lähes aina nopeita korjaustoimenpiteitä. Tärkeää on tiedottaa kunnassa noudatettavasta sisäilmaongelmien hallintamallista. Konkreettisenä infraomaisuuden riskinä voidaan mainita mm. vesihuollon heikkokuntoisempien osien rikkoutumisen mahdollisuus ja edelleen se voi mahdollistaa koko vesihuollon toimintavarmuuden heikkenemisen. Osien rikkoutumiset voivat aiheuttaa myös jatkuvia, suoria ylimääräisiä taloudellisia kustannuksia esim. vuotovesien muodossa.

## 1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kuntalain 115.1 §:n mukaisesti toimintakertomuksessa on annettava tietoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa annettava tiedot siitä, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Vastaava selonteko on tehtävä myös konsernivalvonnan osalta.

### Sisäisen valvonnan järjestäminen

Eurajoen kunnanhallitus on 28.2.2017 § 82 vahvistanut sisäisen valvonnan ohjeet, joiden mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäisen valvonnan ohjeen 2.2. kohdan mukaisesti sisäisen valvonnan toimivuudesta koko kuntakonsernin tasolla vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Palvelukeskusten ja –alueiden johtajien tehtävänä on varmistaa toimialallaan yksityiskohtaisesti sisäisen valvonnan asianmukaisuus kunnanhallituksen antamien yleisohjeiden, hallintosäännön ja voimassa olevien erillisohjeiden pohjalta. Palvelualueiden ja toimintayksiköiden vastuuhenkilöt/esimiehet vastaavat siitä, että yksikön henkilöstön toimivalta ja vastuut on asianmukaisesti määritelty. Esimiehen on varmistuttava, että alaiset ovat tietoisia omista tehtävistään ja tulostavoitteistaan ja että edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ovat olemassa. Johdon ja esimiesten on varmistettava, että toiminnasta annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan ja että toimintaa koskeva tieto on luotettavaa. Esimiesten on jatkuvasti seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin välittömästi, kun lainsäädännön, hallintosäännön, toimintaohjeiden tai toimielinten päätösten vastaista tai muutoin virheellistä, tehontonta tai epätaloudellista toimintaa havaitaan.

Sisäisen valvonnan ohjeeseen lisäksi muut keskeiset sisäisen valvonnan välineet ovat hallintosääntö, johtosäännöt, konserniohje ja vuosittain hyväksyttävä talousarvion täytäntöönpano-ohje.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt päivitetyn konserniohjeen kokouksessaan 5.3.2019 § 8. Konserniohje luo puitteet omistajaohjaukselle. Tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä. Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhtiötä sekä näiden tytäryhteisöjä.

Toimielinten päätösten oikeellisuutta valvotaan siten, että toimielimen pöytäkirja on toimitettava kunnanhallitukselle ja viranhaltijan pöytäkirja asianomaiselle lautakunnalle. Myös tarkastuslautakunta seuraa toimielinten päätöksiä. Delegoidun päätösvallan osalta toimielin voi käyttää tarvittaessa otto-oikeutta ja päättää asiasta uudelleen. Käytännössä otto-oikeutta on käytetty erittäin harvoin.

Päätöksistä on tehty vuonna 2019 yhdeksän oikaisuvaatimusta, joista yksi on johtanut päätöksen korjaamiseen. Kahdeksasta hylätystä oikaisuvaatimuksesta neljä on edennyt eteenpäin hallinto-oikeuden käsittelyyn. Yhden näistä hallinto-oikeus on hylännyt, ja kolmen käsittely on edelleen kesken.

### **Riskienhallinnan järjestäminen**

Kunnanvaltuusto on 28.4.2014 § 23 hyväksynyt riskienhallintapolitiikan ja yleisohjeen kunnan toimintoja uhkaavien riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja hallitsemiseksi.

Kuntakonsernin riskienhallintapolitiikasta vastaa kunnanhallitus. Viranhaltijatasolla vastuu on kunnanjohtajalla. Kuntakonsernin riskienhallintatehtävänä on ohjata ja valvoa yksiköiden riskienhallintaa ja asettaa riskienhallintaan tavoitteet. Yksiköt vastaavat omien prosessiensa päätöksentekonsa, kohteidensa ja työpaikkojensa riskien arvioinnista. Jokainen yksikkö vastaa riskienhallinnan toteutuksesta. Samoin yksiköt huolehtivat siitä, että tehdyt toimenpiteet toteutetaan ja, että ne toimenpiteet, jotka vaativat konsernitason käsittelyä, on dokumentoitu ja raportoitu. Jokaisella yksiköllä on omat riskienhallinnan suunnitelmat ja toimintaohjeet, jotka päivitetään määräväleihin. Tarkastuslautakunta käsittelee ja arvioi kunnan riskienhallinnan tilaa.

Riskienhallinnasta raportoidaan vuosittain. Hallintokuntien raportoinneista tehdyt huomiot on tuotu esille toimintakertomuksen kohdassa 1.1.9.

### **Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen**

Kunnassa on noudatettu lakeja, päätöksiä ja hyvää hallintotapaa. Kunnan lakisääteiset tehtävät on pystytty hoitamaan eikä kunnanhallituksen tiedossa ole lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä.

### **Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus**

Kunnanvaltuusto on talousarviossa hyväksynyt kunnan strategiset linjaukset ja käyttötalouden sitovat tavoitteet tehtäväalueittain. Kunnanhallitus antaa vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeet, jossa määritellään, että valtuustolle, hallitukselle ja lautakunnille tuodaan talousarvion määrärahojen toteutumaraportit joka kuukaudelta. Lisäksi toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista koskeva raportointi toteutetaan valtuustolle, hallitukselle ja lautakunnille kolmannes vuosittain. Tavoitteiden toteutumista on selvitetty tarkemmin tilinpäätöksen toimintakertomusosassa ja talousarvion toteutumavertailussa. Hallintokunta-tasoisia taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on saavutettu pääosin vuonna 2019. Muutamia talousarviomuutoksia hyväksyttiin mm. perusturvan ostopalvelujen ja lastensuojelun ylityksistä johtuen.

Vuonna 2019 ei Satakunnassa järjestetty valmiusharjoituksia.

### **Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta sekä sopimustoiminta**

Kunnanvaltuusto on 19.9.2016 § 13 vahvistanut sijoitustoiminnan perusteet. Perusteita on tarkennettu valtuuston päätöksellä 30.1.2018 § 4. Hallintosäännön § 23 kohta 3 mukaisesti kunnanjohtajan ratkaisultaan kuuluu päättää kunnan kassavarojen sijoittamisesta valtuuston hyväksymien

sijoitustoiminnan perusteiden mukaan. Kunnanjohtaja informoi säännöllisesti kunnanhallitusta ja valtuustoa sijoitusten reaalitilanteesta.

Vakuutukset käydään vuosittain läpi vakuutusyhtiön edustajan kanssa ja niihin tehdään tarvittavat muutokset.

Hankintojen tekemisessä noudatetaan hankintalakia. Kunnan omat hankintaohjeet hyväksyttiin 22.5.2018 § 115. Kuntahankintojen tai KuntaPron hankintasopimukseen liittymisien perusteella päätetään yhteishankintapaikat. Yksittäishankintoja tehdään Clouidia-järjestelmää käyttäen. Viranhaltijoiden tekemistä hankintapäätöksistä on pidettävä päätöspöytäkirjaa. Hankintaohjeet ovat selkeyttäneet hankintamenettelyä ja päätäntävällän rajoja.

Kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus vastaavat maa- ja vesialueiden sekä kiinteistöjen hankinnasta ja luovutuksesta. Sopimusten toteutumisen seuranta on jatkuvaa.

Sopimukset viedään asioina Dynasty-asiakirjahallintajärjestelmään. Vastuu sopimusten hallinnoinnista on jokaisella hallintokunnalla ja sopimuksia allekirjoittaneilla viranhaltijoilla. Vuonna 2020 Dynasty päivitetään uuteen versioon, päivityksen yhteydessä otetaan käyttöön erillinen sopimushallinnon osio, joka selkeyttää sopimushallintaa.

### **Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä**

Sisäinen tarkastus suoritetaan toimivan johdon toimesta ja alaisuudessa. Sisäisen valvonnan kokonaisuudessa sisäinen tarkkailu on esisijaista sisäiseen tarkastukseen nähden. Suunnittelu- ja raportointijärjestelmä toimii johdon sisäisen valvonnan välineenä.

Jokaisen toimielimen jäsenet ovat vastuussa tekemistään päätöksistä ja oman toimialansa toiminnan seuraamisesta. Toimielinten tehtävänä on myös seurata alaistensa viranhaltijoiden päätöksiä ja tarvittaessa käyttää otto-oikeutta.

Jokainen viranhaltija on vastuussa riittävän sisäisen valvonnan järjestämisestä toimialallaan. Sisäinen valvonta on jatkuvaa toimintaa ja liittyy eri työvaiheiden varojen käytön tarkkailuun.

Kunnan hallinnon valvonta toteutuu myös julkisuusperiaatteen kautta. Hallintokuntien kuten myös viranhaltijoiden päätökset on pidettävä asianmukaisesti kuntalain säännösten mukaisesti nähtävillä ja annettava tiedoksi ja pantava täytäntöön.

## 1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

### 1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

#### TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	8 388	8 094
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-70 036	-64 344
<b>Toimintakate</b>	<b>-61 648</b>	<b>-56 250</b>
Verotulot	52 060	50 340
Valtionosuudet	11 120	11 737
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	63	65
Muut rahoitustuotot	2 145	1 049
Korkokulut	-35	-116
Muut rahoituskulut	-375	-1 773
<b>Vuosikate</b>	<b>3 330</b>	<b>5 052</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-4 915	-5 212
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>-1 585</b>	<b>-160</b>
Tilinpäätössiirrot	-109	3
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>-1 694</b>	<b>-157</b>

#### TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	12,0	12,6
Vuosikate/Poistot, %	67,75	96,93
Vuosikate, euroa/asukas	355,31	534,52
Asukasmäärä	9 372	9 452

### 1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Vuosikate	3 330	5 052
Tulorahoituksen korjauserät		
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-4 201	-4 044
Rahoitusosuudet investointimenoihin	24	16
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	74	1 460
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>-773</b>	<b>2 484</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	3 517	157
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 088	-1 388
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-442	-425
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 662	1 126
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>-675</b>	<b>-530</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-1 448</b>	<b>1 954</b>
<b>Rahavarat 31.12.</b>	<b>22 913</b>	<b>24 361</b>
<b>Rahavarat 1.1.</b>	<b>24 361</b>	<b>22 407</b>
	<b>-1 448</b>	<b>1 954</b>

#### RAHOITUSLASKELMA TUNNUSLUVUT

<b>Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 3 vuodelta, 1 000€</b>	<b>-773</b>	<b>2 484 (v.2017: 3 557)</b>
<b>Investointien tulorahoitus, %</b>	<b>79,7</b>	<b>125,4</b>
<b>Lainanhoitokate</b>	<b>3,0</b>	<b>3,4</b>
<b>Laskennallinen lainanhoitokate</b>	<b>2,2</b>	<b>2,8</b>
<b>Kassan riittävyys, pv</b>	<b>110</b>	<b>124</b>
<b>Asukasmäärä</b>	<b>9 372</b>	<b>9 452</b>

## 1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

### TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
	1 000 €	1 000€		1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	89 524	93 854	A OMA PÄÄOMA	94 410	96 157
I Aineettomat hyödykkeet	385	571	I Peruspääoma	20 593	20 593
Aineettomat oikeudet	62	124	V Edell. tilikaus.yli-/alijäämä	75 511	75 721
Tietokoneohjelmistot			VI Tilikauden Yli-/alijäämä	-1 694	-157
Muut pitkävaikutteiset menot	323	447	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	36	39
II Aineelliset hyödykkeet	77 903	78 969	Poistoero	36	39
Maa- ja vesialueet	6 130	5 936	C PAKOLLISET VARUKSET	166	0
Rakennukset	54 540	56 587	Muut pakolliset varaukset	166	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 876	14 422	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	526	462
Koneet ja kalusto	1 276	1 562	Lahjoitusrahastojen pääomat	526	462
Muut aineelliset hyödykkeet	17	17	E VIERAS PÄÄOMA	22 850	24 103
Ennakkomaksut ja kesk.er.hank.	2 064	445	I Pitkäaikainen	12 077	13 631
III Sijoitukset	11 236	14 314	Lainat rah. ja vak.laitoksilta	9 392	10 485
Osakkeet ja osuudet	11 131	10 692	Lainat julkisyhteisöiltä	185	204
Muut lainasaamiset	105	3 622	Lainat muilta luotonantajilta	879	1 335
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	148	145	Liittymismaksut ja muut velat	1 622	1 607
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	148	145	II Lyhytaikainen	10 772	10 472
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	28 316	26 762	Lainat rah.- ja vak.-laitoksilta	1 194	1 172
I Vaihto-omaisuus	204	238	Lainat julkisyhteisöiltä	19	18
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	204	238	Lainat muilta luotonantajilta	442	429
II Saamiset	5 201	2 164	Saadut ennakot	25	28
Pitkäaikaiset saamiset	3 408	434	Ostovelat	4 962	5 091
Myyntisaamiset	16	294	Liittymismaksut ja muut velat	412	457
Lainasaamiset	3 392	140	Siirtovelat	3 718	3 277
Muut saamiset	0	0	<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>117 988</b>	<b>120 761</b>
Lyhytaikaiset saamiset	1 793	1 730	<b>TASEEN TUNNUSLUVUT</b>		
Myyntisaamiset	650	552	<b>Omavaraisuusaste, %</b>	<b>80,1</b>	<b>79,7</b>
Lainasaamiset	132	0	<b>Suhteellinen velkaantuneisuus, %</b>	<b>31,9</b>	<b>34,3</b>
Muut saamiset	469	420	<b>Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €</b>	<b>73 816</b>	<b>75 564</b>
Siirtosaamiset	542	758	<b>Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas</b>	<b>7 876</b>	<b>7 994</b>
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	14 453	13 079	<b>Lainakanta 31.12.,1000€</b>	<b>12 111</b>	<b>13 643</b>
Sijoitukset rahamarkkinainstr.	9 598	6 570	<b>Lainakanta 31.12.,€/asukas</b>	<b>1 292</b>	<b>1 443</b>
Joukkovelkakirjalainasaamiset	4 855	6 509	<b>Lainat ja vastuut, 31.12., 1000€</b>	<b>12 312</b>	<b>13 819</b>
IV Rahat ja pankkisaamiset	8 458	11 281	<b>Lainat ja vastuut, €/asukas</b>	<b>1 314</b>	<b>1 462</b>
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>117 988</b>	<b>120 761</b>	<b>Lainasaamiset, 1000€ *</b>	<b>105</b>	<b>3 622</b>
			<b>Asukasmäärä</b>	<b>9 372</b>	<b>9 452</b>

\*Vuosien 2017 ja 2018 tunnusluku virheellinen, lainasaamiset tytäryhteisöiltä ei kuulu sijoitusten alle



## 1.5 Kokonaistulot ja –menot

<b>TULOT</b>	1 000 €	<b>MENOT</b>	1 000 €
<b>Toiminta</b>		<b>Toiminta</b>	
Toimintatuotot	8 388	Toimintakulut	70 036
Verotulot	52 060	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	11 120	Korkokulut	35
Korkotuotot	63	Muut rahoituskulut	375
Muut rahoitustuotot	2 145	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0	-Pakollisten varausten lis.(+), väh. (-)	
		-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	
<b>Investoinnit</b>		<b>Investoinnit</b>	
Rahoitusosuudet investointimeinonihin	24		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	74	Investointimenot	4 201
<b>Rahoitustoiminta</b>		<b>Rahoitustoiminta</b>	
Antolainasaamisten vähennykset	3 517	Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 088
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	442
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
<b>Kokonaistulot yhteensä</b>	<b>77 391</b>	<b>Kokonaismenot yhteensä</b>	<b>76 177</b>

## 1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

### 1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Yhdistely konsernitilinpäätökseen		
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	10	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt		
Muut yhtiöt		
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt		
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt		1
Muut omistusyhteisyhteisöt		
<b>Yhteensä</b>	<b>13</b>	<b>1</b>

### 1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt päivitetyn Eurajoen kunnan konserniohjeen 5.3.2019 § 8.

Konserniohjauksen piirissä olevien yhteisöjen toiminnan seuranta ja raportointi on vastuutettu osaltaan yhteisöjen toimielimiin valituille viranhaltijoille ja luottamushenkilöille. Kunnanhallitus valitsee yhteisöjen toimielinten jäsenet valtuustokaudeksi.

### 1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kuntakonserniin kuuluvissa tytär- ja osakkuusyhteisöissä ei ole tapahtunut merkittäviä toiminnan, tuloksen tai rahoitusaseman muutoksia.

### 1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntakonsernin Eurajoen taajama-alueella sijaitsevat kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt on viime vuosien aikana peruskorjattu. Peruskorjaukset on lainoitettu kunnan lainaamalla rahalla. Jotta voidaan varmistaa, että kunta saa lainarahan lyhennyssuunnitelman mukaisesti takaisin tulee varmistaa, että asuntojen käyttöaste pysyy korkeana.

Valtuustosopimuksessa on sovittu, että ”kunnan omaa vuokra-asuntokantaa tarkastellaan kriittisesti ja varaudutaan luopumaan taloyhtiöistä mahdollisen yhteistyökumppanin löytyessä.” Tämä koskee ensisijaisesti pahoin korjausvelkaisia Luvian taajama-alueella sijaitsevia yhtiöitä.

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 5.11.2019 § 50, että As Oy Luvianrivin, As Oy Kuussaari-konrivien 3 ja 5 sekä Koy Muovisadon kunnan osakekanta myydään KAS-Asunnot Oy:lle. Myynti konkretisoitui päätöksen saatua lainvoiman tammikuun lopussa 2020. Luvian Teollisuustalo Oy:n omistama kunnan varasto on myyty ja osakeyhtiö lakkautetaan. Lisäksi kunnalle siirtyi Koy Eurajoen kirjasto Koy Eurajon Tähdän jakautuessa, tämä kiinteistöosakeyhtiö on lakkautettu 1.2.2020 lukien. Näillä toimenpiteillä kunnan tytäryhtiöiden määrä on supistunut vuoden 2020 alussa merkittävästi.

### **1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä**

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta perustuu pääosin konsernitilinpäätöksen yhteydessä käsiteltäviin tilinpäätösraportteihin. Tämän lisäksi kiinteistö- ja asunto-osakeyhteisöihin valittu viranhaltija raportoi havainnoistaan säännöllisesti kunnanhallitukselle. Tytäryhteisöjen isännöitsijöiden kanssa on kuntaliitoksen myötä käyty läpi yhteisiä pelisääntöjä taloudellisten huomioiden ja kirjanpidon kirjausten yhdenmukaisuuden varmistamiseksi. Tytäryhteisöjen toimiva johto ja hallitus ovat vastuussa tytäryhteisöjen riskien hallinnasta.

## 1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	32 393	31 437
Toimintakulut	-93 103	-87 039
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappios- ta)		
<b>Toimintakate</b>	<b>-60 710</b>	<b>-55 602</b>
Verotulot	52 060	50 340
Valtionosuudet	11 120	11 737
Rahoitustuotot ja -kulut	1 736	-822
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	2 163	1 085
Korkokulut	-49	-130
Muut rahoituskulut	-378	-1 777
<b>Vuosikate</b>	<b>4 206</b>	<b>5 653</b>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 684	-5 918
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät +/-		
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>-1 478</b>	<b>-265</b>
Tilinpäätössiirrot	-50	-52
Tilikauden verot	-13	
Laskennalliset verot	-14	-7
Vähemmistöosuudet +/-		
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>-1 555</b>	<b>-324</b>

### TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/toimintakulut, %	34,8	36,1
Vuosikate/Poistot, %	74,0	95,5
Vuosikate, euroa/asukas	448,8	598,1
Asukasmäärä	9372	9452

**Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut**

	<b>2019</b>	<b>2018</b>	
	1 000 €	1 000 €	
<b>Toiminnan rahavirta</b>			
Vuosikate	4 206	5 653	
Satunnaiset erät			
Tilikauden verot	-13		
Tulorahoituksen korjauserät	-66	49	
<b>Investointien rahavirta</b>			
Investointimenot	-4 977	-5 328	
Rahoitusosuudet investointeihin	48	16	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	148	1 473	
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>-654</b>	<b>1 863</b>	
<b>Rahoituksen rahavirta</b>			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset	132	157	
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	402	660	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 472	-1 805	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-448	-378	
Oman pääoman muutokset	88	89	
Muutokset vähemmistöosuudessa			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	62	166	
Vaihto-omaisuuden muutos	43	-239	
Saamisten muutokset	385	1 108	
Korottomien velkojen muutokset	-313	331	
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>-1 121</b>	<b>89</b>	
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-1 775</b>	<b>1 952</b>	
<b>Rahavarat 31.12</b>	<b>24 367</b>	<b>26 142</b>	
<b>Rahavarat 1.1.</b>	<b>26 142</b>	<b>24 191</b>	
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-1 775</b>	<b>1 951</b>	
<b>Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, 3 vuotta, 1 000€</b>	<b>-654</b>	<b>1 863</b>	(v.2017: 3 379)
<b>Investointien tulorahoitus, %</b>	<b>85,3</b>	<b>106,4</b>	
<b>Laskennallinen lainanhoitokate</b>	<b>2,2</b>	<b>2,7</b>	
<b>Lainanhoitokate</b>	<b>2,8</b>	<b>2,8</b>	
<b>Kassan riittävyys</b>	<b>99</b>	<b>99,3</b>	
<b>Asukasmäärä</b>	<b>3 972</b>	<b>9 452</b>	

**Konsernitase ja sen tunnusluvut**

<b>VASTAAVAA</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>	<b>VASTATTAVAA</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	96 002	96 942	<b>OMA PÄÄOMA</b>	95 115	96 605
I Aineettomat hyödykkeet	503	691	I Peruspääoma	20 588	20 590
Aineettomat oikeudet	174	237	III Arvonkorotusrahasto	84	84
Muut pitkävaikutteiset menot	329	454	V Muut omat rahastot	5	5
Ennakkomaksut			VI Edell. tilikaus.yli-/alijäämä	75 993	76 250
			VII Tilikauden Yli-/alijäämä	-1 555	-324
II Aineelliset hyödykkeet	92 886	90 622	<b>VÄHEMMISTÖOSUUDET</b>	37	32
Maa- ja vesialueet	6 996	6 376	<b>VAPAAEHTOISET VARAUKSET</b>	53	55
Rakennukset	67 308	66 784	<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>	468	537
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 288	14 754	Eläkevaraukset		
Koneet ja kalusto	1 811	2 155	Muut pakolliset varaukset	468	537
Muut aineelliset hyödykkeet	50	51	<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	570	530
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	2 433	502	<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	29 460	31 102
III Sijoitukset	2 613	5 629	I Pitkäaik. korollinen vieras pääoma	12 838	14 279
Osakkuusyhteisöosuudet			II Pitkäaik. koroton vieras pääoma	1 689	1 661
Osakkeet ja osuudet	2 497	5 556	III Lyhytaik. korollinen vieras pääoma	1 930	1 832
Muut lainasaamiset	105	62	IV Lyhytaik. koroton vieras pääoma	13 003	13 330
Muut saamiset	11	11			
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	152	173			
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	29 549	31 746	<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>125 703</b>	<b>128 861</b>
I Vaihto-omaisuus	512	556			
Aineet ja tarvikkeet	512	556	<b>KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT</b>		
Keskeneräiset tuotteet			<b>Omavaraisuusaste, %</b>	<b>75,7</b>	<b>75,0</b>
Valmiit tuotteet/tavarat			<b>Suhteellinen velkaantuneisuus, %</b>	<b>30,8</b>	<b>33,3</b>
Muu vaihto-omaisuus			<b>Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €</b>	<b>74 438</b>	<b>75 926</b>
Ennakkomaksut			<b>Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas</b>	<b>7 943</b>	<b>8 033</b>
II Saamiset	4 670	5 048	<b>Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €</b>	<b>14 768</b>	<b>16 111</b>
Pitkäaikaiset saamiset	162	232	<b>Konsernin lainat €/asukas</b>	<b>1 576</b>	<b>1 705</b>
Lyhytaikaiset saamiset	4 508	4 816	<b>Lainat ja vuokravastuut 31.12.</b>	<b>14 969</b>	<b>16 287</b>
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	14 453	13 080	<b>Lainat ja vuokravastuut, €/asukas</b>	<b>1597</b>	<b>1723</b>
IV Rahat ja pankkisaamiset	9 914	13 062	<b>Konsernin lainasaamiset 31.12.,1000€</b>	<b>105</b>	<b>62</b>
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>125 703</b>	<b>128 861</b>	<b>Kunnan asukasmäärä</b>	<b>9 372</b>	<b>9 452</b>

## **1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet**

### **1.7.1 Asiaa koskeva sääntely**

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

### **1.7.2 Tilikauden tuloksen käsittely**

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on yli-/alijäämäisen tuloksen siirtämistä taseeseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden yli-/alijäämä –tilille.

Vuoden 2019 tulos on -1 585 226,66 € euroa. Poistoeroa tuloutetaan 3 309,21 euroa. Pakollinen varaus heikentää tilikauden tulosta -112 567 euroa. Tilikauden alijäämä on poistoeron tuloutuksen ja pakollisen varauksen jälkeen -1 694 484,45 €.

Kunnanhallitus ehdottaa, että alijäämä siirretään tilikauden alijäämätilille.

Vuoden 2019 alijäämän kirjaamisen jälkeen taseen ylijäämä on 73 816 448,30 euroa.

## 2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

### 2.1 Tavoitteiden toteutuminen

#### 2.1.1 Tarkastuslautakunta

##### 2.1.1.1 1000 Tarkastustoimi

###### Toiminta-ajatus

Kunnan hallinnon ja talouden tarkastaminen koostuu tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan suorittamasta työstä.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on Kuntalain 121 §:n mukaan valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tätä tehtävää varten tarkastuslautakunta kokoontuu määräajoin käsittelemään niitä asioita, jotka on kirjattu tarkastuslautakunnan tarkastussuunnitelmaan. Lautakunta käsittelee mm. tilintarkastajan raportteja ja haastattelee kunnan johtavia viranhaltijoita.

###### Painopistealueet suunnitelmakaudella 2019 – 2021

Tarkastusvuoden päätteeksi tarkastuslautakunnan tehtävänä on laatia arvio siitä, miten kunnanvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet. JHTT-tilintarkastajan tehtävänä on Kuntalain 123 §:n mukaan tarkastaa:

- onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti;
- antavatko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta;
- ovatko valtionosuuden perusteista annetut tiedot oikeita;
- onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetty asianmukaisesti.

Edellä mainittujen tehtävien suorittamiseksi tilintarkastaja suorittaa työohjelmansa mukaisesti työssä käyttämällä aikaa 19 työpäivää (sis. tarkastuslautakunnan kokoukset) vuodessa. Tilintarkastaja laatii jokaiselta viranhoitovuodelta tilintarkastuskertomuksen osoitettuna kunnanvaltuustolle. Viranhoitovuoden aikana esille tulleista asioista tilintarkastaja raportoi ensisijaisesti tarkastuslautakunnalle.

###### Talous

Tarkastustoimi	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-27 300	0	-27 300	-23 553	-3 747
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-27 300</b>	<b>0</b>	<b>-27 300</b>	<b>-23 553</b>	<b>-3 747</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0



## 2.1.2 Keskusvaalilautakunta

### 2.1.2.1 2000 Vaalit

Vuonna 2019 järjestetään eduskunta-, maakunta ja EU-vaalit. Määrärahaa on varattu vaalien suorittamiseen yhteensä 72 470 euroa. Valtiolta kunta saa korvausta ainakin eduskuntavaalien järjestämisestä. Tuloksi on arvioitu 15 000 euroa. Tilivelvollisena vaalien tehtävälueesta vastaa **talous- ja hallintojohtaja**.

#### Talous

Vaalit	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	15 000	0	15 000	31 649	-16 649
TOIMINTAKULUT	-72 470	0	-72 470	-42 113	-30 357
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-57 470</b>	<b>0</b>	<b>-57 470</b>	<b>-10 464</b>	<b>-47 006</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

## 2.1.3 Kunnanhallitus

Kunnanhallitus johtaa kunnan hallintoa ja palvelutuotantoa kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi ja kantaa kokonaisvastuun kunnan toimintojen ja palveluiden kehittämisestä. Lisäksi kunnanhallitus pyrkii vaikuttamaan kunnan toimintaympäristöön kunnanvaltuuston asettamien päämäärien saavuttamiseksi ja kunnan jäsenten eduksi.

### 2.1.3.1 3000 Päätöksenteko

Kunnanhallituksen alainen päätöksenteon palvelualue sisältää kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja toimikuntien kokouksista aiheutuvat menot. Tehtäviensä hoitamiseksi kunnanvaltuusto kokoontuu noin 8 kertaa ja kunnanhallitus noin 25 kertaa toimintavuonna. Kunnanhallituksen asettamat toimikunnat kokoontuvat erityistehtävien hoitamiseksi tarvittaessa.

Sekä kunnanvaltuuston että kunnanhallituksen määrärahoihin on varattu strategiaseminaareihin ja luottamushenkilöiden koulutukseen yhteensä 18 000 euroa. Kunnanvaltuuston tuloarvioon on varattu 600 000 euroa viimeiseen yhdistymisavustuserään. Lisäksi valtio maksaa valtionosuuksien vähenemisen kompensatiota kunnalle 660 000 euroa yhdistymisavustuksen yhteydessä. Viimeinen kompensatioerä maksetaan vuonna 2019. Tilivelvollinen viranhaltija on **talous- ja hallintojohtaja**.

#### Talous

Päätöksenteko	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 283 000	0	1 283 000	1 282 762	238
TOIMINTAKULUT	-293 250	0	-293 250	-256 749	-36 501
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>989 750</b>	<b>0</b>	<b>989 750</b>	<b>1 026 013</b>	<b>-36 263</b>
Suunn. mukaiset poistot	-36 750	0	-36 750	-44 250	7 500

## Perustelu poikkeamasta

Kunta on osallistunut USO -Uuden sukupolven organisaatiot hankkeeseen vuonna 2019. Kunnanvaltuustolle on järjestetty kolme seminaaria hankkeen puitteissa. Hanke jatkuu vuonna 2020.

Toimintatuloihin on kirjattu yhdistysmisavustuksen viimeinen erä 600.000 euroa sekä valtionosuuksien vähenemisen kompensatiota 659.654 euroa.

### 2.1.3.2 3010 Hallintopalvelut

#### Toiminta-ajatus

Kunnanhallituksen alainen hallintopalvelut -palvelualue sisältää kunnanjohtajan, hallintotoimen, edustuksen, yhteistoimintaelinten, maankäyttö- ja hallinta sekä keskitetyistä menoista aiheutuvat määrärahat.

Tilivelvollinen viranhaltija maankäyttö- ja hallinnan osalta on **kunnanjohtaja** ja muiden osalta **talous- ja hallintojohtaja**.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021


Yhteistoimintaelinten kustannuspaikka sisältää kunnallisen työmarkkinalaitoksen, Satakuntaliiton kuntayhtymän ja Suomen Kuntaliitolle maksettavat menot joihin varataan yhteensä 144 000 euroa.

Edustukseen on 35 000 euron määräraha, joka sisältää ystävyyskuntavierailun kunnan virallisen delegaation kulut.

Kaavoituksen kustannukset ovat 65 000 euroa.

Luottamushenkilöiden ja henkilökunnan kouluttamiseen varataan 25 000 euroa. Määrärahalla järjestetään ajankohtaista koulutusta.

#### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Dynasty/ sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto	käyttöönottoajankohta	käytössä 31.12.2019 mennessä	Sähköinen allekirjoitus on otettu käyttöön.	Toteutunut 

#### Talous

Hallintopalvelut	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	130 000	0	130 000	164 380	-34 380
TOIMINTAKULUT	-739 140	0	-739 140	-721 687	-17 453
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-609 140</b>	<b>0</b>	<b>-609 140</b>	<b>-557 307</b>	<b>-51 833</b>
Suunn. mukaiset poistot	-6 878	0	-6 878	-6 878	0

## Perustelut poikkeamasta

Maa-alueiden vuokratulot ovat kertyneet yli talousarvion varatun määrärahan.

### 2.1.3.3 3020 IT-palvelut

#### Toiminta-ajatus

IT-palvelut- palvelualue sisältää keskitetysti järjestettävät kunnan IT-palveluihin sisältyvät toimin-  
tamenot.

Tilivelvollinen viranhaltija on **talous- ja hallintojohtaja**.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Toimivat ja tehokkaat tietoliikenneyhteydet ovat kriittinen tekijä organisaation toiminnalle. Tietoliik-  
kenneverkon kehittämistä yhteistyökumppaneiden kanssa jatketaan. Palvelinten leasing ja ylläpito-  
sopimuksesta aiheutuvat kustannukset sekä olemassa olevista ja uusista ohjelmista aiheutuviin  
käyttö- ja ylläpitokustannuksiin varataan 588 100 euroa.

#### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta- strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Digitalisaation lisääminen kuntalaisille tarjottavissa palveluissa	sähköinen uutiskirje ja sähköiset lomakkeet	käytössä soveltuvasti 31.12.2019 mennessä	Sähköisten uutiskirjeiden lähettäminen on aloitettu.  IT-palvelut on auttanut tar- peen mukaan sähköisten palvelujen käyttöönnotossa.	Toteutunut  ■

#### Talous

IT-palvelut	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	4 535	-4 535
TOIMINTAKULUT	-763 020	0	-763 020	-775 987	12 967
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-763 020</b>	<b>0</b>	<b>-763 020</b>	<b>-771 452</b>	<b>8 432</b>
Suunn. mukaiset poistot	-395 922	0	-395 922	-367 924	-27 998

## Perustelut poikkeamasta

It-palvelujen henkilöstömenot ylittivät ennakkosuunnitelmista poikkeavan työhön paluun johdosta.  
It-palveluissa on suuri paine menojen kasvuun sähköisten palvelujen lisääntyessä.

### 2.1.3.4 3030 Talouspalvelut

#### Toiminta-ajatus

Taloushallinto huolehtii talousarvion valmistelusta, kirjanpidosta ja tuottaa kunnan ja kuntakonsernin tilinpäätöksen toimintakertomuksineen. Taloushallinto suorittaa talouteen ja toimintaan kohdistuvaa ohjausta, valvontaa, seurantaa ja raportointia. Ajantasaisella ja monipuolisella raportoinnilla tuotetaan valtuustolle, kunnanhallitukselle, lautakunnille ja viranhaltijoille hyvä päätöksenteon pohja. Tilivelvollinen viranhaltija on **talous- ja hallintojohtaja**.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Taloushallinnon ohjelmiston kaikkien ominaisuuksien hyödyntämisen varmistaminen palvelualueilla. Henkilökunnan sisäiseen neuvontaa ja ohjaukseen panostaminen mm. koulutuksin. Raportointi-järjestelmän laaja käyttö talouden johtamisessa kaikilla palvelualueilla.

#### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Henkilökunnan sisäinen koulutus ajankohtaisista asioista	työpajat esimiehille osastopala-verien ja esimieskoulutusten yhteydessä	hallintokunnittain kaksi kertaa vuodessa (tai tarpeen mukaan)	Varsinaisia työpajoja ei ole järjestetty, mutta esimiehiä on koulutettu esimieskoulutuspäivien yhteydessä.	Toteutunut ■
Vetovoimainen	Toimiva omistajaohjaus	konserniohjeen päivittäminen	31.3.2019 mennessä	Konserniohje on hyväksytty kunnanvaltuuston kokouksessa 5.3.2019.	Toteutunut ■

#### Talous

Talouspalvelut	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	360	-360
TOIMINTAKULUT	-460 670	0	-460 670	-419 288	-41 382
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-460 670</b>	<b>0</b>	<b>-460 670</b>	<b>-418 927</b>	<b>-41 743</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

### 2.1.3.5 3040 Henkilöstöpalvelut

#### Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalvelut luo edellytykset hyvälle henkilöstöpolitiikalle. Keskitetyt henkilöstöpalvelut tukevat hallintokuntaa niiden perustehtävän toteuttamisessa. Tilivelvollinen viranhaltija on **talous- ja hallintojohtaja**.

## Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 -2021

Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen aktiivisella henkilöstöpolitiikalla. Varmistetaan palkkahallinnon oikeellisuus ja oikea-aikaisuus. Panostetaan henkilökunnan sisäiseen neuvontaa ja ohjaukseen mm. koulutuksin.

### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Henkilökunnan sisäinen koulutus ajankohtaisista asioista	työpajat esimiehille osastopalaverien ja esimieskoulutusten yhteydessä	hallintokunnittain kaksi kertaa vuodessa (tai tarpeen mukaan)	Henkilöstöpäällikkö ja vastaava palkkasihteeri ovat pyydettyään osallistuneet hallintokuntien esimiespalavereihin ja kouluttaneet henkilökuntaa ajankohtaisista asioista.	Toteutunut ■
Hyvinvoiva ja palvelleva	Asiakkaiden yhteydenottoihin vastaaminen ilman viivettä	webropol-kysely	vastausaika enintään 3 päivää	Henkilöstöpalvelujen webropol-kysely tehtiin henkilökunnalle joulukuussa 2019. Kyselyn tulosten mukaan vastaaminen tapahtui enintään 3 päivän kuluessa.	Toteutunut ■

### Talous

Henkilöstöpalvelut	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	160 500	0	160 500	161 297	-797
TOIMINTAKULUT	-742 320	0	-742 320	-705 252	-37 068
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-581 820</b>	<b>0</b>	<b>-581 820</b>	<b>-543 955</b>	<b>-37 865</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

### 2.1.3.6 3050 Elinkeino- ja viestintäpalvelut

#### Toiminta-ajatus

Elinvoima käsittää kaikki ne kunnan ja sen yhteistyökumppaneiden toimet, jotka edistävät yritysten ja asukkaiden sijoittumista kuntaan, auttavat olemassa olevia yrityksiä menestymään kunnassa ja lisäävät kunnan vetovoimaa asuinpaikkana. Elinkeinopalvelut ovat osa elinvoiman kokonaisuutta. Kunta edistää aktiivisesti yritysten menestymistä Eurajoella. Yritysneuvonnalla ja yrityspalveluilla on keskeinen rooli ja ne hoidetaan nopeasti ja tehokkaasti.

Viestintäpalveluilla tarkoitetaan sisäisen ja ulkoisen viestinnän kokonaisuutta. Sisäinen viestintä käsittää organisaatioviestinnän tiedonkulun ja vuorovaikutuksen. Ulkoinen viestintä käsittää viestinnän, joka kohdistuu organisaation ulkopuolelle. Tilivelvollinen viranhaltija on **kehitysjohtaja**.

### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Panostetaan suoraan ja yhteistyökumppaneiden kautta yritysneuvontaan sekä alkaville yrityksille että kunnassa jo toimiville yrityksille. Seudullista elinkeino yhteistyötä vahvistetaan. Viestintäpalveluita uudistetaan ja monipuolistetaan. Valitaan uusia viestintä- ja markkinointikanavia tukemaan toimintaa ja toimimaan tiedon jakamisen lähteinä.

### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Osaavan työvoiman varmistaminen	Selvitys yritysten työvoimatarpeista	30.6.2019 mennessä	Alueella on tarvetta osaavasta työvoimasta. Osaavan työvoiman varmistamiseksi alueelle on perustettu lähialueiden yhteinen yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmän tavoitteena on tarjota tietoa toimenpiteistä, joita osaajien houkuttelemiseksi ja pitämiseksi seudulla on tehty ja joihin yritykset voivat lähteä mukaan. Tämä jatkuu vuonna 2020.	Toteutunut ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Kunnan markkinoinnin ja tiedotuksen tehostaminen	uusien markkinointija tiedotuskanavien käyttöönotto	viestit tavoitavat eri kohderyhmät	Uusia viestinnän ja markkinoinnin kanavia on otettu käyttöön vuonna 2019 viestinnän tehostamiseksi. Tällä hetkellä aktiivisessa käytössä ovat Facebook, Instagram, kunnan verkkosivut ja Eurajoki-aplikaatio.	Toteutunut ■
Vetovoimainen	tonttimarkkinoinnin tehostaminen	kohderyhmän segmentointi, tonttialueiden profilointi	myydyt/vuokratut tontit per vuosi vrt. lähtötilanne	Tonttimarkkinointi on liitetty kunnan brändäyksen yhteyteen. Tällä halutaan mahdollisimman yhdennäköinen visuaalinen ilme ulospäin. Brändäysprosessi on ollut meneillään vuoden	Toteutunut ■

				2019 loppupuolelta ja jatkuu vuoden 2020 puolelle.	
Vetovoimainen	Aktiivinen yrittäjätuiminta	aloittavien ja jatkavien yritysten kontaktimäärät	31.12.2019 mennessä (aloittavien yritysten määrä)	Yritysneuvontapalveluiden asiointimäärät ovat aktiivisella tasolla. Laskennallisesti yrityspalveluiden kontaktimäärät ovat 2,5 kontaktia/vko vuonna 2019. Uusia yrityksiä perustettiin vuonna 2019 Eurajoelle 44 kpl:ta.	Toteutunut ■

## Talous

Elinkeino- ja viestintä-palv.	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	24 262	-24 262
TOIMINTAKULUT	-411 230	0	-411 230	-361 080	-50 150
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-411 230</b>	<b>0</b>	<b>-411 230</b>	<b>-336 818</b>	<b>-74 412</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

## Perustelu poikkeamasta

Joukkoliikenteen kilpailutuksessa varauduttiin oletettua isompaan kustannuserään.

### 2.1.3.7 3060 Osallisuus ja hyvinvointi

#### Toiminta-ajatus

Kuntalaisten osallisuus ja vaikuttaminen on tärkeä osa kunnan toimintaa ja asiakaslähtöisten palveluiden kehittämistä. Osallisuuden toiminta-ajatuksena on luoda ja kehittää verkostopohjaista toimintamallia kumppanuuksiin ja sidosryhmiin.

Hyvinvointijohtamisella edistetään yksilöiden ja yhteisöjen terveyttä ja elämänhallintaa. Yhteistyömalleja halutaan kehittää ns. kolmannen sektorin kanssa erityisesti terveyden, ravitsemuksen, kulttuurin ja liikunnan toimijoiden kanssa. Tilivelvollinen viranhaltija on **kehitysjohtaja**.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Tehdään yhdessä tekemisen Eurajoki, jossa on aktiiviset ja kiinteät alueelliset verkostot. Tuetaan asuinalueiden omaleimaista identiteettiä ja siihen liittyvää kansalais- ja vapaaehtoistoimintaa. Mahdollistetaan asukkaiden vapaaehtoistoimintaa eri tavoin, mm. toiminta-avustuksilla.

## Talous

Osallisuus ja hyvinvointi	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-93 000	0	-93 000	-69 386	-23 614
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-93 000</b>	<b>0</b>	<b>-93 000</b>	<b>-69 386</b>	<b>-23 614</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

### Perustelu poikkeamasta


Avustushakemusten määrä vaihtelee vuosittain.

### 2.1.3.8 3070 Esi miestyön kehittäminen

#### Toiminta-ajatus

Esi miestyön kehittämisen avulla lisätään johtamisen ja esi miestyön tehokkuutta. Toiminta-ajatuksena on vahvistaa osallistujan taitoja sekä oman organisaation/vastuualueen johtamisessa ja kehittämisessä että oman johtajuuden kehittämisessä. Tilivelvollinen viranhaltija on **kehitysjohtaja**.

#### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kuntastrategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso / tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Esi miestyön kehittäminen	johtamisen erikoisammattitutkinnon tai lähiesi miestyön ammattitutkinnon suorittaminen	30.6.2021 mennessä	Esi miestyön ja johtamisen erikoisammattitutkintoja on suoritettu vuoden 2019 aikana ja niiden suorittamien jatkuu vuoden 2020 aikana.	Toteutunut 

## Talous

Esi miestyön kehittäminen	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-25 000	0	-25 000	-24 136	-864
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-25 000</b>	<b>0</b>	<b>-25 000</b>	<b>-24 136</b>	<b>-864</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0



## 2.1.4 Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta vastaa yhdessä ympäristölautakunnan ja elinvoima ja kilpailukykytoimiston kanssa kunnan elinvoima ja kilpailukykytoimen päävastuualueesta. Päävastuualueen toiminta-ajatuksena on vastata kunnan omasta rakentamisesta ja rakennuttamisesta, kehittää ja ylläpitää asumispalveluja ja yhdyskuntateknisiä palveluja, vastata kunnan kiinteistöjen kunnossapidosta ja huollosta, vastata kunnan palveluiden edellyttämästä ruokahuollosta sekä ylläpitää kuntalaisten fyysisen ympäristön viihtyisyyttä ja turvallisuutta.

### 2.1.4.1 4000 Hallinto tekninen

#### Toiminta-ajatus

Teknisen hallinnon toiminta-ajatuksena on hallinnoida ja mahdollistaa kunnan sisäisten tukipalveluiden sekä kuntalaisille tarjottavien palveluiden strategian mukaista toteutumista sekä laatutasoa.

Tilivelvollisena viranhaltijana teknisen hallinnon tehtävälueesta vastaa **tekninen johtaja**.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Valtuuston hyväksymän kuntastrategian toteuttaminen. Kunnan investointiohjelman pitkäjänteinen ja suunnitelmallinen kehittäminen.

#### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kuntastrategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoinnin ja palvelu	Palvelujen kehittäminen saatujen palautteiden perusteella.	Kuntalaiskysely, jolla selvitetään teknisten palvelujen palvelutasoa ja asiakastytyvyyttä	Kuntalaiskyselyn toteuttaminen kunnan nettisivuilla vuonna 2019	Kunnan brändästyö on käynnistetty ja tonttimarkkinointi liitetään osaksi sitä. Kyselyä ei laadittu.	Toteutunut osittain ■
Hyvinvoinnin ja palvelu	Tonttimarkkinoinnin tehostaminen	Kohderyhmän segmentointi, tonttialueiden profilointi (erityispiirteet, profilointi)	Myydyt/vuokratut tontit per vuosi vrt. lähtötilanne	Vuokratut omakotitalotontit vuosittain: 2017, 8 kpl 2018, 9 kpl 2019, 5 kpl  Tonttimarkkinointia tullaan kehittämään, mutta pientalotonttien luovusmäärien	Toteutunut osittain ■

				pieneneminen on valtakunnallinen trendi.	
--	--	--	--	--	--

## Talous

Hallinto tekninen	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	2 414	-2 414
TOIMINTAKULUT	-428 900	0	-428 900	-401 884	-27 016
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-428 900</b>	<b>0</b>	<b>-428 900</b>	<b>-399 470</b>	<b>-29 430</b>
Suunn. mukaiset poistot	-1 724	0	-1 724	-1 724	0

### 2.1.4.2 4010 Vesihuoltopalvelut

#### Toiminta-ajatus

Vesihuoltopalvelujen tehtäväalue sisältää vesihuollon, jätehuollon, kaukolämpöverkoston sekä alueellisen pelastuslaitoksen kuntakohtaiset menot ja tulot.

Tilivelvollisena viranhaltijana tarpeita vastaavan asuminen edistämisen tehtäväalueesta vastaa **tekninen johtaja**.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Palveluita kehitetään edelleen suunnitelmallisesti. Vesihuoltoverkoston paikkatietojärjestelmän ajantasaistamista tehostetaan, verkostojen saneerausta jatketaan ja varavesiyhteyksien toiminta poikkeusoloissa varmistetaan.

Rakennetun infraomaisuuden hallintaa tehostetaan infran kuntokartoituksen ja saneeraustarpeen selvityksen keinoin.

#### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoiva ja palveleva	Toimittaa asiakkailleen hyvälaatuista vettä häiriöttömästi ja johtaa jätevedet hallitusti Rauhalle ja Poriin	Veden toimitusjalkeluun liittyvien yllättävien ja suunniteltujen huoltokatkojen kesto	Huoltokatkot kestävät enintään 4 tuntia kerrallaan	Vesihuollossa on ollut alkuvuonna yhteensä 26 katkoa, joista pisin katko on kestänyt 4 tuntia. Katkon keskimääräinen pituus on ollut n. 1 h 50 min.	Toteutunut 
Hyvinvoiva ja palveleva	Parempi toimintusvarmuus.	Laskuttamattoman veden osuus	Verkostoon toimitetun	Vesilaitoksen hukavesiprosentti oli	Toteutunut

va			veden hukka- prosentti on vuonna 2019 alle 15%	vuonna 2019 12,5 % eli verkoston vuotovedet vähe- nivät vuodentakai- sesta.  (2018 prosentti oli 13,9% ja 2017 prosentti oli 16,6%)	■
----	--	--	---	--	---

## Talous

Vesihuoltopalvelut	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 370 000	0	1 370 000	1 439 687	-69 687
TOIMINTAKULUT	-2 594 023	0	-2 594 023	-2 814 673	220 650
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-1 224 023</b>	<b>0</b>	<b>-1 224 023</b>	<b>-1 374 986</b>	<b>150 963</b>
Suunn. mukaiset poistot	-803 478	0	-803 478	-810 120	6 642

## Perustelut poikkeamasta

Sateinen vuosi lisäsi vastaanotettua jätevesimäärää ja vesilaitoksien häiriöt lisäsivät Porista otettavan veden määrää. Vuosi oli myös hankala laiterikkojen osalta.

### 2.1.4.3 4020 Yhdyskuntatekniset palvelut

#### Toiminta-ajatus

Teknisen lautakunnan alainen toimivan yhdyskuntateknisten palvelujen tehtäväalue sisältää liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden sekä maa- ja metsätilojen menot ja tulot.

Tilivelvollisena viranhaltijana toimivan yhdyskuntarakenteen edistämisen tehtäväalueesta vastaa **alueinsinööri**.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Toimivan yhdyskuntarakenteen edistämisen tehtäväalue tuottaa kokonaisvaltaisesti oman hallinnonalansa palveluja kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Toiminnalla luodaan ja ylläpidetään palveluja, jotka luovat viihtyisän, turvallisen ja toimivan ympäristön asumiselle ja yrittämiselle. Toiminta luo osaltaan myös edellytykset muiden hallintokuntien palvelutuotannolle.

## Talous

Yhdyskuntatekniset palvelut	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	84 200	0	84 200	161 227	-77 027
TOIMINTAKULUT	-1 162 374	0	-1 162 374	-1 167 055	4 681
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-1 078 174</b>	<b>0</b>	<b>-1 078 174</b>	<b>-1 005 828</b>	<b>-72 346</b>
Suunn. mukaiset poistot	-1 172 153	-131 693	-1 303 846	-1 282 862	-20 983

## Perustelut poikkeamasta

Metsänmyyntitulot ylittivät merkittävästi arvioidun, koska vuodelle 2019 tuloutui osa vuonna 2018 tehdyistä hakkuista sekä osa vuoden hakkuista tehtiin aiottua laajempaan, koska se oli tarkoituksenmukaista.

### 2.1.4.4 4030 Kiinteistöjen rakentamis- ja kunnossapitopalvelut


#### Toiminta-ajatus

Teknisen lautakunnan alainen kiinteistöhuollon tehtäväalue sisältää kiinteistötoimen eli rakennusten kunnossapidon, vuokraamisen ja muut huoneistomenot sekä keskitetysti hoidetun kiinteistöhuollon menot. Tilivelvollisena viranhaltijana kiinteistöhuollon tehtäväalueesta vastaa **kunnanrakennusmestari**.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Kiinteistöjen hoitoa, automatisointia ja energian käyttöä kehitetään niin, että päästään hyviin tuloksiin, kustannusten laskuun ja pitkänajan taloudellisempaan kehitykseen.

#### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoiva ja palvele-va	Tyytyväiset asiakkaat.	Kiinteistöhuollon palvelupyynnöt ja niihin vastaaminen	Vastausaika vuorokausi (työpäivä)	Kaikkiin palvelupyyntöihin ei ole pystytty määritellyssä ajassa vastaamaan. Palvelupyynnöissä on edelleen asioita, jotka olisi otettava huomioon talousarviossa eikä muutaman päivän sisällä tehtävänä palveluna. Henkilökuntaa joka palvelupyynnöitä tekee, tulee jatkossa ohjeistaa mitä pyyntöihin tulee laittaa. Valmistellaan henkilökunnalle koulutusta palvelupyynnöjärjestelmästä.	Toteutunut osittain 

#### Talous

Kiint rak- ja kunnossapi-topalv	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 428 340	0	1 428 340	1 440 971	-12 631
TOIMINTAKULUT	-2 596 110	-15 000	-2 611 110	-2 254 036	-357 074
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-1 167 770</b>	<b>-15 000</b>	<b>-1 182 770</b>	<b>-813 065</b>	<b>-369 705</b>
Suunn. mukaiset poistot	-2 274 766	0	-2 274 766	-2 226 726	-48 040

## Perustelut poikkeamasta

Toimintakulut alittivat merkittävästi budjetoidun lämpimän ja vähälumisen vuoden ansiosta.

### 2.1.4.5 4040 Ruoka- ja toimitilapalvelut

#### Toiminta-ajatus

Teknisen lautakunnan alainen ruoka- ja toimitilapalvelujen tehtäväalue hoidetaan keskitetysti. Toimitilapalvelujen tehtävänä on tarjota kunnan tiloja käyttäville ja niissä asioiville puhtas ja viihtyisä ympäristö sekä huolehtia omalta osaltaan kunnan kiinteistöjen arvon ja kunnan säilymisestä. Ruokapalvelujen toiminta-ajatuksena on tarjota maittavaa ja ravitsevaa ruokaa taloudellisesti eri asiakasryhmien tarpeet huomioiden. Tilivelvollisena viranhaltijana on **palvelupäällikkö**, jonka tehtäväalueeseen kuuluu myös tilatoimen hallinnointi.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset vaativat henkilöstön osaamisen laajentamista, kehittämistä ja tarkentamista. Toimintaa tarkastellaan yhteistyössä henkilöstön kanssa, työhyvinvointi huomioiden.

#### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kuntastrategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/mittari	Tavoitetaso/tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoida	Mahdolliset esiin tulleet työryhmien kehittämissuositukset pilotoidaan ja hyväksi todetut toimintamallit otetaan osaksi normaalia toimintaa. Toiminnan kehittäminen asiakkaiden näkökulmasta.	Ruokapalveluissa poikkihallinnolliset työryhmät jatkavat kokoontumisiaan vähintään kaksi kertaa vuodessa	Tavoitteena yksi käyttöönotettu hyväksi todettu toimintamalli	Ikäihmisten palvelukeskuksessa käyttöön otettu toimintamalli on todettu hyväksi ja sen toteuttamista jatketaan. Koulukohtaiset teemaviikot on aloitettu. Syksyllä toteutettiin keskustan koulun oppilaskunnan hallituksesta tullut ehdotus, vihannesviikko. Koulukohtaisilla teemoilla jatketaan vuonna 2020.	Toteutunut ■
Aktivoida	Aktivoida asiakkaita arvioimaan työkohteensa puhtaustasoa silmämääräisesti	Kaksi kertaa vuodessa tehtävä silmämääräinen puhtaustason arviointi asiakkaiden toimesta. Arvioin-	Tavoitteena saavuttaa keskimääräisenä arvioina puhtaustaso 4.	Puhtaustason arvioinnit on tehty ja ne on läpikäyty kohteissa. Tarpeellisiksi koetut muutokset toimin-	Toteutunut ■

		nin apuna käytetään Suomen standardisoimisliiton mittaus- ja arviointijärjestelmää		noissa on huomioitu käytännön toteutuksessa.	
--	--	--	--	--	--

## Talous

Ruoka- ja toimitilapalvelut	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	334 570	0	334 570	334 990	-420
TOIMINTAKULUT	-3 416 796	0	-3 416 796	-3 234 308	-182 488
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-3 082 226</b>	<b>0</b>	<b>-3 082 226</b>	<b>-2 899 319</b>	<b>-182 907</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

## Perustelut poikkeamasta

Toimintakulut alittuivat erityisesti henkilöstökuluissa.

## 2.1.5 Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta vastaa kunnan rakennusvalvonnasta ja ympäristönsuojelusta. Toiminta-ajatuksena on kunnan strategian mukaisesti edistää turvallisen, terveellisen ja viihtyisän rakennetun ympäristön muodostumista suunnitelmien tarkastuksen, neuvonnan ja ohjauksen sekä rakennustyön ja rakennetun ympäristön valvonnan sekä hyvän asiakaspalvelun avulla. Päätöksenteossa korostetaan oikeudenmukaisuutta sekä vastuunkantoa päätösten lainmukaisuudesta. Tilivelvollisena viranhaltijana tehtäväalueesta vastaa **johtava rakennustarkastaja**.

### 2.1.5.1 5000 Hallinto ympäristötoimi

## Talous

Hallinto ympäristötoimi	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	121	-121
TOIMINTAKULUT	-238 130	0	-238 130	-209 092	-29 038
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-238 130</b>	<b>0</b>	<b>-238 130</b>	<b>-208 971</b>	<b>-29 160</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

### 2.1.5.2 5010 Rakennusvalvonta

## Toiminta-ajatus

Ympäristölautakunta vastaa kunnan rakennusvalvonnasta ja ympäristönsuojelusta. Toiminta-ajatuksena on kunnan strategian mukaisesti edistää turvallisen, terveellisen ja viihtyisän rakennetun ympäristön muodostumista suunnitelmien tarkastuksen, neuvonnan ja ohjauksen sekä rakennustyön ja rakennetun ympäristön valvonnan sekä hyvän asiakaspalvelun avulla.

Päätöksenteossa korostetaan oikeudenmukaisuutta sekä vastuunkantoa päätösten lainmukaisuudesta.

Tilivelvollisena viranhaltijana hallinnon tehtäväalueesta vastaa **johtava rakennustarkastaja**.





### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021



Asiakaspalvelu: Ollaan asiakaspalvelussa helposti tavoitettava, avulias ja tasapuolinen. Sähköisen asiointin käyttöönotto vuonna 2019.

Rakentaja: Korostetaan perustyössä rakennushankkeeseen ryhtyvän vastuuta ja hänen asiantuntijoidensa osaamista ja hankkeeseen sitoutumista. Korostetaan aloituskokouksen merkitystä kaikille rakennustyön osapuolille. Painotetaan kosteuden hallintajärjestelmän käyttöönottoa kaikissa rakennushankkeissa.

Henkilöstö: Huolehditaan henkilöstön taitojen ja ammattinäkemysten säilymisestä ja kehittämisestä.

### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kuntastrategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Rakennusvalvonnan sähköisen asiointi	ohjelman käyttöönotto	31.12.2019 mennessä	Osallistuttu kehitysryhmän tapaamisiin. Ohjelmisto ei ole vielä valmis, joten käyttöönotto siirtyy vuodelle 2020.	Ei toteutunut 
Aktivoiva	Rakennusvalvonnan sähköisen arkistointi	ohjelman käyttöönotto	31.12.2020 mennessä	Osallistuttu kehitysryhmän tapaamisiin. Ohjelmisto ei ole vielä valmis, joten käyttöönotto siirtyy vuodelle 2020.	Toteutunut osittain 
Hyvinvoiva ja palveleva	Lupien käsittelyaika	rakennustarkastaja enintään 3 viikkoa	90 % luvista	Tavoite toteutunut niiden hakemusten osalta, joissa asiakirjat ovat olleet kunnossa hakemuksen jättövaiheessa.	Toteutunut 
Hyvinvoiva ja palveleva	Katselmukset	rakennustarkastaja enintään 1 viikko	90% katselmuspyynnöistä	Tavoite toteutunut.	Toteutunut 
Hyvinvoiva ja palveleva	Aloituskokoukset	lupapäätös / ehto	100 % luvista	Tavoite toteutunut.	Toteutunut

					nut 
Vetovoimainen	Jatkuva valvonta	turvallinen ja terveellinen ympäristö	kuntalaispalautteet	Jatkuvan valvonnan työ on lisääntynyt. Nykyisillä rakennusvalvonnan henkilöstöresursseilla ei ole pystytty vastaamaan kaikkiin kuntalaispalautteisiin.  Hallintopakkoasiat ovat pitkiä prosesseja ja kestävät usein vuosia.	Toteutunut osittain 

## Talous

Rakennusvalvonta	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	78 000	0	78 000	107 665	-29 665
TOIMINTAKULUT	-19 520	0	-19 520	-16 515	-3 005
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>58 480</b>	<b>0</b>	<b>58 480</b>	<b>91 150</b>	<b>-32 670</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

### Perustelut poikkeamasta

Suurista rakennushankkeista ja lupa-asioiden kasvaneesta määrästä johtuen, ympäristölautakunnan tuottotavoitteet ovat ylittyneet.

Eurajoen kunnalle myönnettyjen lupien maksutuottoja (5529,12 €) ei ole laskettu mukaan rakennusvalvonnan toimintatuottoihin.

### 2.1.5.3 5020 Ympäristönsuojelu

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Valvotaan ja edistetään ympäristösuojelua siten, että turvataan kunnan asukkaille terveellinen ja turvallinen elinympäristö.



## Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumist a kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Ympäris-tön suoje-lun säh-köinen asiointi	ohjelman käyttöönotto	31.12.2020 men-nessä	Ohjelmistovaihtoehto-ten kartoitus on kes-ken.	Ei toteu-tunut 
Vetovoimai-nen	Jatkuva valvonta	turvallinen ja terveellinen ympäristö	kuntalaispalaut-teet	Ilmi tulleeisiin epäkohtiin on puututtu. Tapaukset ovat usein pitkiä, jopa vuosia kestäviä pro-sesseja.	Toteutu-nut 

## Talous

Ympäristönsuojelu	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	8 000	0	8 000	31 917	-23 917
TOIMINTAKULUT	-151 400	0	-151 400	-90 854	-60 546
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-143 400</b>	<b>0</b>	<b>-143 400</b>	<b>-58 937</b>	<b>-84 463</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

## Perustelut poikkeamasta

Lupien suuresta määrästä johtuen tuottotavoitteet ovat ylittyneet.

### 2.1.6 Sivistyslautakunta

Sivistystoimen toiminta-ajatus on tarjota kuntalaisille laadukas ja tasapuolinen lakisääteiset velvoit-teet huomioonottava sekä paikallisen omaleimaisuuden huomioiva varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus sekä hyvän jatko-opintokelpoisuuden tarjoava lukiokoulutus. Tilivelvollisena viranhalti-jana päävastuualueen tehtävälueista vastaa **sivistysjohtaja**.

#### 2.1.6.1 6000 Hallinto sivistystoimi

### Toiminta-ajatus

Sivistyslautakunta vastaa yhdessä sivistystoimen kanssa kunnan sivistystoimesta.

Sivistyslautakunnan palvelualueita ovat:

- Varhaiskasvatuspalvelut
- Perusopetuspalvelut

- Lukiokoulutus ja osaamisen edistäminen
- Kasvun ja vanhemmuuden palveleminen

Tilivelvollisena viranhaltijana palvelualueista vastaa **sivistysjohtaja**.

### **Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021**

Vapaa-ajan palvelutuotannon, kirjastopalvelujen ja liikuntapaikkojen hoidon ja kunnossapidon päävastuussa on **palvelupäällikkö**.

Alle kouluikäisten hoidosta sekä kasvun ja oppimisen edistämisestä päävastuussa ovat **varhaiskasvatusjohtaja** ja **varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö**.

Peruskouluikäisten kasvun ja oppimisen edistämisestä vastaavat **sivistysjohtaja** ja **kouluyksiköiden rehtorit**.

Osaamisen varmistamisesta ja työelämään siirtymisestä prosessina vastaa **lukion rehtori**.

Kasvun ja vanhemmuuden tukemisesta ja vahvistamisesta vastaa **koulukuraattori**.

Osaamisen, harrastamisen ja kulttuurin edistämisestä prosessina vastaa **asiakkuuspäällikkö**.

### **Sitovat tavoitteet vuodelle 2019**

<b>Kuntastrategia</b>	<b>Tavoite</b>	<b>Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari</b>	<b>Tavoitetaso/ tunnusluku</b>	<b>Toteuma 31.12.</b>	<b>Tila</b>
Hyvinvoiva ja palveleva	Sivistyspalvelujen saataavuus on kattavaa ja kuntalaisten osallistuminen vuorovaikutteista.	Kuntalaiset ja yhteisöt ja yhdistykset ovat aktiivisessa yhteistyössä sivistystoimen kanssa.	Sivistyspalvelujen yhteydessä toimii kuntalaisista koostuvia yhteisöjä/ yhdistyksiä, esim. vanhempainyhdistys, oppilaskunta, luokkatuomikunta tai vastaava.	Yhdistysohjelman mukaisesti toimittu koko vuosi. Koulujen vanhempainyhdistyksille on järjestetty koordinointi-ilta ja koulutustapahtuma. Kouluissa on oppilaskunnat toiminnassa ja yhtä lukuun ottamatta vanhempainyhdistys tai vastaava.	Toteutunut osittain ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Sivistyspalvelut saavuttavat kuntalaiset tasa-arvoisesti ja taataan kuntalaisille sujuva arki.	Sivistystoimikeraa palautetietoa palveluitaan kuntalaisilta.	Avainprosessien toimijat keräävät palautetietoa vähintään yhdestä toiminnastaan kuntalaisilta.	Oppimisen tuen palvelut on toteutettu resurssien mukaan. Tasa-arvoiseen oppimisen tuen palveluun ei ole päästy, palvelut eivät ulotu koko kouluverkkoon tasa-arvoisesti. Kuraattoripalvelujen	Toteutunut osittain ■

				tarve on kasvanut huomattavasti.	
Vetovoimainen	Eurajoen kunnan sivistyspalvelut ovat monipuoliset ja oppimisen ja kasvamisen tuen palvelut seutukunnan parhaat.	Oppimisen ja kasvamisen tuen henkilöstöä on riittävästi ja osaamisen korkeatasoista.	Oppimisen ja kasvamisen tuen henkilöstöä on varhaiskasvatuksessa 1 per 100 lasta kohti ja perusopetuksessa 1 per 100 oppilasta kohti.	Oppimisen tuen testauskäytännöt on arvioitu ja sovittu testauskäytännöistä. Oppimisen tuen henkilöstösuunnitelma on toteutunut pois lukien toisen psykologin rekrytointi. Oppimisen tuen järjestelyt ovat seutukunnallisesti keskitasoa korkeammalla resursointia ajatellen.	Toteutunut osittain ■

## Talous

Hallinto sivistystoimi	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	237 738	0	237 738	253 259	-15 521
TOIMINTAKULUT	-730 778	0	-730 778	-810 014	79 236
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-493 040</b>	<b>0</b>	<b>-493 040</b>	<b>-556 756</b>	<b>63 716</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

### 2.1.6.2 6010 Varhaiskasvatuspalvelut

#### Toiminta-ajatus

Sivistystoimen toiminta-ajatus on tarjota kuntalaisille laadukas ja tasapuolinen lakisääteiset velvoitteet huomioonottava sekä paikallisen omaleimaisuuden huomioiva varhaiskasvatus ja esiopetus sekä järjestää oppimista ja kehitystä tukevia palveluja kaikille eurajokelaisille lapsille. Toiminta-ajatus huomioi hyvinvointia edistävät ja ennaltaehkäisevät toiminnot palvelujen järjestämisessä ja tukevat lasten ja perheiden arkea.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Vaikka lasten lukumäärä on pysynyt kunnassa melko samana, on varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten määrä kasvanut. Palvelun kysynnän kasvu on ollut tasaista ja kunnan on vastattava tähän tarpeeseen järjestämällä lisäpaikkoja olemassa oleviin tiloihin ja esim. ns. satelliittiryhmien avulla.

Henkilöstöresurssiin ja työhyvinvointiin panostamalla varmistetaan laadukas varhaiskasvatus Eurajoella.

Ilta- viikonloppuhoidon tarve on lisääntynyt ja avoimia varhaiskasvatuspalveluja kehitetään tärkeänä lasten kotihoitoa tukevana toimintana.

Eurajoen kunnan varhaiskasvatussuunnitelma on otettu käyttöön. Tavoitteena on toimintakulttuuri, jossa lapsen ja perheen osallisuus ja vuorovaikutus ovat vahvaa ja pedagogiikan merkitys kasvaa.

Varhaiskasvatus panostaa lapsen fyysiseen aktiivisuuteen perustuen Opetus- ja kulttuuriministeriön varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suosituksiin.

Digitaalisuutta hyödynnetään yhä enemmän esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa.



1.9.2018 alkaen varhaiskasvatuslaissa säädetään mm. varhaiskasvatuksen tietovarannosta, Var-dasta, joka otetaan käyttöön asteittain 1.1.2019 alkaen. Tietovarannon tarkoituksena on mahdollistaa varhaiskasvatustietojen tietoturvallinen ja keskitetty sähköinen kokoaminen ja käsittely. Tarkoituksena on tehostaa hallinnon toimintaa ja edistää tietoon perustuvaa kehittämistä ja päätöksentekoa. Tietovarannon järjestelyasiat ovat varhaiskasvatuksen hallinnon henkilöstön merkittävä tehtävä vuonna 2019.






Varhaiskasvatuslaissa korostetaan laadun arviointia, jota toteutetaan eri tahoilta ja eri kohteisiin myös varhaiskasvatussuunnitelmassa ja toimintakulttuurin muutoksessa.



Varhainen tuki ja ennaltaehkäisevät palvelut ovat osa varhaiskasvatuksen palveluohjausta.

Eurajoen kunta tukee lasten kotihoitoa ja yksityistä varhaiskasvatusta. Tavoitteena on perheen sopivan lasten hoitomuodon löytäminen.

### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kuntastrategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoiva ja palveluva	Varhaiskasvatus on edelläkävijä sähköisissä palvelussa (hakemus, päätökset, hoitoaikojen ilmoittaminen).  Sähköiset prosessit ovat sujuvia ja taloudellisia (esim. paperille tulostus ja postitukset vähenevät)	eAsiainnin käyttäjät	70 % asiakkaita	Tavoite toteutunut.	Toteutunut 
Aktivointiva	Avoimen varhaiskasvatustoiminnan kehittäminen ja yhteistyö seurakunnan ja muiden järjestöjen kanssa	Avoimen varhaiskasvatustoiminnan kehittäminen ja laajentaminen myös Luvian alueelle	Kävijämäärän kasvu  Toiminnan aloitus Luvian alueella syksyllä 2019	Avoim toiminta alkanut Luvialla syyskuussa 2019 ja kävijämäärä on kasvanut tasaisesti toiminnan alkamisesta lähtien. Myös Kaharin toimitiloissa Eurajoen keskustassa avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa on	Toteutunut 

				<p>kehitetty ja kävijämäärä on kasvanut.</p> <p>Mll.n perhekahvila aloitti toiminnan Lapijoella, mutta yhdistys lopetti toimintansa kokonaan vuonna 2019.</p>	
Aktivoi-va	Lapsiperheiden palveluissa verkostoituvan toimintamallin kehittäminen yhteistyössä terveydenhuollon, perusturvan ja koulu-toimen kanssa	Toimintamallin työstäminen yhteistyössä muiden toimintatahojen kanssa ja mallin käyttöönotto	Toimintamallin käyttöönotto v. 2019	Perhekeskusmalli laadittu kuntaan, ja moniammatillinen lasten tiimi käynnistyy vuonna 2020.	Toteutunut 
Aktivoi-va	Varhaiskasvatuksessa kehitetään palveluohjausta	Palveluohjaus määriteltä ja käytössä.	Toteutuu kaikissa varhaiskasvatuksen toiminnoissa	Palveluohjauksen malli laadittu.	Toteutunut 
Hyvinvoiva ja palveleva	Lapsen varhaisen tuen mallintaminen	Varhaiskasvatuksen erityisopettajat määrittelevät varhaisen tuen käytännöt kolmiportaisen tuen mallia käyttäen	Malli valmistuu ja on käytössä 1.8.2019	Toteutunut.	Toteutunut 
Hyvinvoiva ja palveleva	Lapsille esitellään erilaisia liikkumisen muotoja ja toteutetaan Ilo kasvaa liikkuen ohjelmaa koko varhaiskasvatuksessa	Luodaan varhaiskasvatukseen oma liikuntakäsikirja joka toimii työvälineenä ryhmävasuja suunniteltaessa  Edetään Ilo kasvaa liikkuen pienet askeleet ohjelman mukaisesti	Varhaiskasvatuksen oma liikuntakäsikirja on kaikissa yksiköissä työvälineenä käytössä 1.8.2019  Jokainen yksikkö on toteuttanut Ilo kasvaa liikkuen ohjelmaa suunnitellusti	Toteutunut.	Toteutunut 
Hyvinvoiva ja palveleva	Varhaiskasvatuksen palvelut ovat laadukkaita ja veto-voimaisia	Henkilöstöä on riittävästi ja täydennyskoulutusta tarjotaan koko henkilöstölle	Varhaiskasvatukseen käytetään enemmän resursseja kuin muualla.	Varhaiskasvatuksen esityksestä huolimatta varahenkilöstön lisäresurssointi (3 lastenhoitajaa) ei toteutunut vuoden	Toteutunut osittain 

				2020 talousarvioon.  Täydennyskoulutusta on järjestetty monipuolisesti ja riittävästi.	
Hyvinvoiva ja palveleva	Palveluja on kysyntää vastaavasti (tilat ja henkilöstö)	Oikeus varhaiskasvatukseen toteutuu lain mukaisesti	Riittävä henkilöstö ja valmius uusien tilojen (satelliittiryhmän) käyttöön-ottoon	Luvian tilatarvetta ei ole vielä saatu ratkaistua. FCG:n tilatarvelselvityksen mukaan lasten määrä kunnassa on vähenevässä muutama vuoden jälkeen, mutta lisätilaa tarvitaan akuutisti noin 30 lapselle.  Erilaisia tiloja on runsaasti kartoitettu, mutta sopivaa ei ole vielä löytynyt.	Toteutunut osittain 
Hyvinvoiva ja palveleva	Näkyvyys ja markkinointi	Näkyvyys arjessa ja sosiaalisessa mediassa ja toiminnan ja tapahtumien markkinointi	Kunnan varhaiskasvatuksen kotisivujen päivitys	Toteutunut.	Toteutunut 

## Talous

Varhaiskasvatuspalvelut	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	545 180	0	545 180	565 274	-20 094
TOIMINTAKULUT	-6 049 160	0	-6 049 160	-5 592 399	-456 761
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-5 503 980</b>	<b>0</b>	<b>-5 503 980</b>	<b>-5 027 125</b>	<b>-476 855</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

### 2.1.6.3 6020 Perusopetuspalvelut

#### Toiminta-ajatus

Sivistystoimen toiminta-ajatus on tarjota kuntalaisille laadukas ja tasapuolinen lakisääteiset velvoitteet huomioonottava sekä paikallisen omaleimaisuuden huomioiva perusopetus sekä hyvän jatkoopintokelpoisuuden tarjoava lukiokoulutus sekä järjestää oppimista ja kehitystä tukevia palveluja kaikille eurajokelaisille lapsille, oppilaille ja opiskelijoille. Toiminta-ajatus huomioi hyvinvointia edis-

tävät ja ennaltaehkäisevät toiminnot palvelujen järjestämisessä ja tukevat lasten ja perheiden arkea.

### **Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2020 – 2022**

Sivistystoimen perusopetuksen tulee tulevina vuosina toimintaansa suunnitellessa ottaa huomioon oppilasennuste ja palvelun tarjonta. Muuttuviin tilanteisiin tulee reagoida, jotta kuntatalouden realiteetit huomioidaan ja palvelujen tarjonta mitoitetaan niiden mukaan.

Eurajoen kunta korostaa uuden opetussuunnitelman jalkauttamista käytännön opetukseen korostaen monialaisten opintojen merkitystä. Oppilasarvioinnin oppimiskeskustelut otetaan käyttöön kaikilla perusopetuksen luokka-asteilla. Oppimiskeskusteluista kerätään tietoa huoltajilta edelleen.

Informaatioteknologian opetus ja sähköisten oppimisympäristöjen käyttö omaksutaan ja vakiinnutetaan korkeatasoiseksi. Sivistystoimi on mukana alueellisessa tieto- ja viestintätekniikan Satavärk-kääjät - hankkeessa. Näillä sekä omalla digitutor-toiminnalla luodaan yhteiset tieto- ja viestintätekniikan osaamisen taitotasot sekä opettajille että oppilaille. 7-9 luokilla siirrytään tabletilaitteista Chromebook-laitteisiin.

Oppimisen tuessa korostetaan tasa-arvoista toteutusta. Tuen on oltava kaikkien ulottuvilla. Toteutuksen mallina on pienryhmäopetus missä integraatio otetaan huomioon yksilöllisesti. Painopiste on ennalta ehkäisevässä toiminnassa ja varhaisessa puuttumisessa. Perusopetuksessa aloitetaan Yhteisen ymmärryksen polku-hankeeseen perustuva toimintamalli perheille ja oppilaille yhteistyössä Ulvilan kaupungin ja perusturvan kanssa. Hankkeessa käytetään SAMKissa kehitettyä Somebody-menetelmää, joka on käytössä varhaiskasvatuksessa ja perusturvan perhetyössä. Versovertaissovittelu on käytössä kaikissa kouluissa.

Painopistealueena tulevina vuosina on valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteiden mukainen oppimisympäristöjen kehittäminen ja uudistaminen kahdella eri pääalueella, koulujen peruskorjausten myötä sekä oppimiskalusteiden uusimisen myötä.

Liikkuva lapsi ja nuori ovat kunnan voimavara. Terveet elämäntavat ja hyvinvointi korostuvat Liikkuva koulu-hankkeen kautta.








Kansainvälisyyskasvatusta edistetään projektein (mm. ystävyys- ja kummikoulutoiminta, Erasmus+) ja leirikoulutoiminnalla sekä osallistumalla ystävyyskuntatoimintaan. Kunnassa on käynnissä kolme Erasmus-hanketta, Yhtenäiskoulussa, Yhteiskoulussa ja Lapijoen koululla.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan kehittäminen kouluissa jatkuu edelleen.

Sivistystoimi on mukana kymmenen satakuntalaisen kunnan yhteisessä Osaava Satakunta - hankkeessa, jolla tuotetaan opetushenkilöstölle täydennyskoulutusta.

Talousarvio 2020 sisältää joustavan perusopetuksen toiminnan jatkamisen sekä määrärahan toisen asteen koulutuksen tukemiseen.

## Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Oppilaiden ja perheiden osallisuus	Oppilaskuntien ja vanhempainyhdistysten toiminta, vertaissovittelu	Oppilaskunnat ja vanhempainyhdistykset kokoontuvat säännöllisesti kaikissa yksiköissä	Kaikissa kouluissa on oppilaskunnat ja vanhempainyhdistykset tai vastaava taustayhteisö. Yhteiskoulussa ei ole vanhempainyhdistystä ( tai vastaavaa ).	Toteutunut osittain 
Aktivoiva	Osallisuus arvioinnissa	Oppilaat ja vanhemmat oppimiskeskusteluissa	Oppimiskeskustelut etenevät suunnitelman mukaisesti	Oppilasarvioinnin kehittäminen on edennyt suunnitelmien ja opetussuunnitelman perusteiden mukaan.	Toteutunut 
Aktivoiva	Vertaissovittelu	Kaikki yksiköt koulutetaan vertaissovitteluun	Jokaisessa yksikössä toimii vertaissovittelu; ohjaava henkilöstön jäsen	Vertaissovittelu on käytössä kaikissa yksiköissä ja henkilöstö on koulutettu.	Toteutunut 
Hyvinvoiva ja palveleva	Sähköiset palvelut	Oppilailla ja huoltajilla mahdollisuus sähköiseen asiointiin.  Tietohallinnon uudistukset	Wilman käytön edistäminen, muut sähköiset palvelut.  Tietohallintosäätöjen päivitys	Toteutunut suunnitelmien ja mukaan ja kehitty edelleen.	Toteutunut 
Hyvinvoiva ja palveleva	Monipuolinen pedagoginen osaaminen	Henkilöstön koulutus, opetussuunnitelman toteutus, monipuoliset oppimismenetelmät	Täydennyskoulutuksen määrä, opsin jalkauttaminen, Ihmeelliset vuodet -menetelmä	Perusopetuksen kehittämisen tiimiorganisaatio on saavuttanut tavoitteensa.	Toteutunut 
Vetovoimainen	Perusopetuksessa on seutukunnan parhaat opetuspalvelut	Opetusryhmien keskiarvo seutukuntaa pienempi, oppimisen tuen riittävät palvelut	Perusopetukseen resurssit vähintäänkin vuoden 2018 tasolla	Perusopetuksen resursseja vähennetty vuoden 2018 tasosta.	Ei toteutunut 
Vetovoimainen	Näkyvyys ja markkinointi	Näkyvyys mediasa, somessa ja arjessa.	Sähköinen kouluesite, koulujen tapahtumien markkinointi	Medianäkyvyyttä on parannettu sosiaalisen median kautta. Kou-	Toteutunut 



				lujen pedanet-sivustoja on kehitetty ja henkilöstöä on koulutettu pedanet-ympäristön käyttöön. Näkyvyys on kasvanut myös kansainvälisesti Erasmus+hankkeiden myötä. Koulujen sähköiset esitteet eivät ole valmis-tuneet drone-kuvausten viivästyksen vuoksi. Tavoitteet katsotaan saavutetuiksi koska pedanetissä on kehitytty oletettua enemmän digitor-hankkeen avulla.	
Vetovoimainen	Oppimisen tuen palvelut ovat seutukunnan parhaat	Erityisen tuen resursointi ja psykologipalvelujen oma tuotanto	Toisen psykologin toimen perustaminen ja erityisopettajien määrän nostaminen	Erityisopettajien määrä nostettu suunnitelmien mukaan, toisen psykologin rekrytointi ei onnistunut.	Toteutunut osittain ■

## Talous

Perusopetuspalvelut	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	236 595	0	236 595	310 101	-73 506
TOIMINTAKULUT	-9 187 219	-255 000	-9 442 219	-9 531 743	89 524
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-8 950 624</b>	<b>-255 000</b>	<b>-9 205 624</b>	<b>-9 221 642</b>	<b>16 018</b>
Suunn. mukaiset poistot	-103 903	0	-103 903	-103 903	0

### 2.1.6.4 6030 Lukiokoulutus ja osaamisen edistäminen

#### Toiminta-ajatus

Sivistystoimen toiminta-ajatus on tarjota kuntalaisille laadukas ja tasapuolinen lakisääteiset velvoitteet huomioonottava hyvän jatko-opintokelpoisuuden tarjoava lukiokoulutus sekä järjestää oppimista ja kehitystä tukevia palveluja kaikille eurajokelaisille lapsille, oppilaille ja opiskelijoille. Toiminta-ajatus huomioi hyvinvointia edistävät ja ennaltaehkäisevät toiminnot palvelujen järjestämisessä ja tukevat lasten ja perheiden arkea.

## Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Eurajoella on lähipalveluna oma lukio, joka tarjoaa laadukkaat ja monipuoliset kurssit sisältäen taito- ja taideaineet. Lukion opiskelijoille tarjotaan riittävät informaatioteknologian välineet hyvien oppimistuloksien saavuttamiseksi. Eurajoen kunnan tavoitteena on aktiivinen toiminta riittävän opiskelijamäärän turvaamiseksi. Lukiolaisten koulumatkat korvataan sekä oppikirjat korvataan opintosuorituksia vastaan sekä lukiolaisia avustetaan informaatioteknologiavälineiden hankkimisessa. Sähköisten ylioppilaskirjoitusten ja kokeiden käyttö vakiinnutetaan edelleen. Oppimisen tukeen panostetaan SomeBody-menetelmän avulla.

Nuorten työpaja Nosturin, etsivän nuorisotyön ja työllistämistoiminnan tärkeimpänä tehtävänä on erityisesti nuorten aikuisten elämänhallinnan lisääminen ja laadun parantaminen erilaisten toimintojen ja kohtaamisten avulla.

### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Lukion oppimistuloksissa säilytetään nykyinen hyvä taso kattavan kurssitarjonnan avulla.	Yo-kirjoitusten tulokset, kursien toteutuminen	Jokainen lukiolainen suorittaa lukion oppimäärän ja yo-tutkinnon	Keväällä 2019 ylioppilastutkinnon suoritti 57 kokelasta. Pisteiden keskiarvo oli 3,70. Kokelaista 31 suoritti viiden aineen, 17 kuuden aineen ja 9 seitsemän aineen kokeet.	Toteutunut ■
Aktivoiva	Työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö kattaa koko kunnan alueen	Työpajatoimintaan osallistuvien nuorten alueellinen jakautuminen	Työpajan asiakkaista vähintään 1/3 tulee Luvian alueelta	Työpajan nuoria yhteensä 18 joista 5 Luvian alueelta.	Toteutunut osittain ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Lukiossa mahdollisuus opintojen sähköiseen suorittamiseen	Kokeiden ja yo-kirjoitusten sähköinen toteutus	Oppimateriaalit ja kokeet pääosin sähköisessä muodossa	Lukiossa käytetään sekä paperikirjoja että digitaalisia oppimateriaaleja. Kursikokeista 95 % tehdään sähköisesti.	Toteutunut ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Palvelujen ulkopuolelle jääneiden nuorten tavoittaminen	Etsivän nuorisotyön asiakkaat	Kasvua edelliseen vuoteen	Etsivällä asiakkaita yhteensä 27, joista Luvian alueelta 10.	Toteutunut ■
Vetovoimainen	Lukion oppilasmäärä pysyy nykyisellään	Lukioon tulee opiskelijoita kunnan ulkopuolelta	Lukion opiskelijamäärä on yli 200.	Lukion opiskelijamäärä on lukion toiminnalli-	Toteutunut

				suuden kuten kurssitarjottimen toimivuuden kannalta hyvä.	■
Vetovoimainen	Työllistyvien nuorten positiivinen medianäkyvyys	Asian näkyminen mediassa	Kasvua aikaisempaan	Myöskään loppuvuodesta ei tehty aiheeseen liittyviä mediajulkaisuja.	Ei toteutunut □

## Talous

Lukiokoulutus ja osaa- misen ed.	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	102 000	0	102 000	168 210	-66 210
TOIMINTAKULUT	-1 322 367	0	-1 322 367	-1 486 031	163 664
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-1 220 367</b>	<b>0</b>	<b>-1 220 367</b>	<b>-1 317 821</b>	<b>97 454</b>
Suunn. mukaiset poistot	-494	0	-494	-494	0

### 2.1.6.5 6040 Kasvun ja vanhemmuuden palveleminen

#### Toiminta-ajatus

Sivistystoimen toiminta-ajatus on järjestää oppimista ja kehitystä tukevia palveluja kaikille eurajokelaisille lapsille, oppilaille ja opiskelijoille. Toiminta-ajatus huomioi hyvinvointia edistävät ja ennaltaehkäisevät toiminnot palvelujen järjestämisessä ja tukevat lasten ja perheiden arkea.





#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Koulupsykologi tukee lasten ja nuorten psyykkistä hyvinvointia sekä työskentelee oppimisvaikeuksien voittamiseksi ja syrjäytymiskehityksen ehkäisemiseksi. Koulupsykologin tehtävä on tarjota oppilaille, heidän vanhemmilleen ja koulun henkilökunnalle psykologisia arviointi-, neuvonta-, konsultaatio- ja erityispalveluja. Koulupsykologin tehtävät painottuvat oppimiskykyyn liittyviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Vuosiluokilla 7-9 ja lukiossa korostuu yksilökohtainen mielenterveyden tukeminen osana oppilashuoltoa. Psykologipalvelujen keskittäminen kokonaan omaksi palvelutuotannoksi ja ostopalveluista luopuminen on painopistealue.

Koulukuraattorit tukevat oppilaiden koulunkäyntiä ja edistävät oppilaitoksen sosiaalista hyvinvointia yhteistyössä muun henkilökunnan kanssa. Kuraattorit toteuttavat ennalta ehkäisevää oppilashuoltotyötä oppilaitoksessa ja toimivat sosiaalialan asiantuntijana.

Toiminnan tavoitteet vuodelle 2019 ovat palveluiden kehittäminen erilaisten menetelmien avulla. Vuosiluokilla 7-9 ja lukiossa painottuu yksilöllinen tuki. Vuosiluokilla 1-6 kuraattorin työssä korostuu vuorovaikutus- ja tunnetaitojen opettelu. Joustavan perusopetuksen aloittaminen vuonna 2019 on painopistealue.

## Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Säännöllinen yhteistyö oppilaiden ja opiskelijoiden huoltajien kanssa	Oppilashuollon yhdenmukaistaminen ja kuraattorien täydennyskoulutus	Kuraattorien koulutustapahtuma ja osallistujamäärä Opitaan oppimaan yhdessä-hankkeen piirissä olevien perheiden määrä	Oppimisen tuen tiimi on saavuttanut tavoitteen, kuraattorien täydennyskoulutus on toteutunut. Yhteistyö oppilaiden ja huoltajien kanssa on säännöllistä ja sitä on kehitetty edelleen. SomeBody-hanke SAM-Kin kanssa on edennyt suunnitellusti. Opitaan oppimaan yhdessä-hanke on toteutunut.	Toteutunut 
Hyvinvoiva ja palveleva	Toisen psykologin toimen perustaminen	Rekrytoinnin onnistuminen 2019 aikana	Psykologin toimen perustaminen ja rekrytointi onnistuminen	Toinen psykologin toimi perustettiin, toinen on täyttämättä (virkavapauden vuoksi).	Toteutunut osittain 
Hyvinvoiva ja palveleva	SomeBody-menetelmän käyttöönotto lukiossa	Henkilöstön kouluttaminen	Toiminta alkaa lukuvuoden 2018-2019 aikana	SomeBody-menetelmää ei käytetä lukiossa.	Ei toteutunut 
Vetovoimainen	Joustavan perusopetuksen aloittaminen	Jopo-ryhmä aloitetaan syksyllä 2019	Joustavan perusopetusryhmän toiminnan aloittaminen ja ryhmäkoon toteutuminen maksimaalisesti	Joustava perusopetus toteutettu suunnitelmien mukaan.	Toteutunut 

## Talous

Kasvun ja vanhemm. palvelut	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	1 762	-1 762
TOIMINTAKULUT	-241 730	0	-241 730	-219 516	-22 214
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-241 730</b>	<b>0</b>	<b>-241 730</b>	<b>-217 754</b>	<b>-23 976</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

## 2.1.7 Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikalautakunta vastaa yhdessä sivistystoimiston kanssa kunnan vapaa-aika-, harrastus-, kulttuuri-, tapahtuma-, kirjasto- ja kansalaisopistopalvelutuotannosta. Tilivelvollisena viranhaltijana päävastuualueen tehtäväalueista vastaa **sivistysjohtaja**.

### 2.1.7.1 7000 Lasten ja perheiden hyvinvointipalvelut

#### Toiminta-ajatus

Vapaa-aikalautakunta vastaa liikunta-, nuoriso-, kulttuuri- ja matkailupalveluista sekä kirjaston, kansalaisopiston sekä taiteen perusopetuksen palvelutuotannosta. Toiminta-ajatuksena on luoda toimintaedellytykset kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävissä palveluissa ja mahdollistaa kuntalaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden aktiivisuus kuntalaisten palveluissa ja niiden järjestäjinä esim. palvelusopimusten kautta.

Tilivelvollisena viranhaltijana päävastuualueen tehtäväalueista vastaa **sivistysjohtaja**.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Vapaa-aikapalvelut ovat mukana toteuttamassa kuntastrategiaa, jonka keskeisinä lähtökohtina ovat elinvoimaisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen panostamalla ennaltaehkäisevän terveyden edistämistä, kuntalaisten aktivoinnin mahdollistaminen sekä asumisviihtyvyyden tarjoaminen kuntalaisille.

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia järjestämällä riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä tuottamalla elämäntunnon eri vaiheissa monipuolista, virikkeellistä, asiakaslähtöistä toimintaa kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

#### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kuntastrategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Vertaisohjaajien ja vapaaehtoistyöntekijöiden aktivointi	Vertaisohjaajien ja vapaaehtoistyöntekijöiden määrä	Kasvava edellisvuoteen verrattuna	Hyvinvointikaverieita on koulutettu 33 kpl. 2 uutta piikkaa on tullut mukaan torpan vapaaehtoiseksi.	Toteutunut ■
Aktivoiva	Kolmannen sektorin palvelusopimusten lisääminen	Sopimusten määrä	Vähintään kaksi (2) uutta sopimusta	Järjestyksenvalvoja koulutukseen osallistuvien yhdistysten kanssa on tehty yhdeksän (9) palveluso-	Toteutunut ■

				pimusta.  Kolmen nuoren kanssa tehtiin kumppanuussopimus uimaopettajan koulutuksesta.	
Hyvinvoiva ja palveleva	Huolehditaan lasten mahdollisuuksista osallistua monipuolisesti kesätoimintoihin (leirit, uimakoulut ym.)	Uimakoulujen ja leirien osallistujamäärä		Kesäleireillä 161 lasta.  Rantauimakouluihin osallistui 95 lasta, joka on seitsemän (7) enemmän kuin viime vuonna.	Toteutunut  ■
Vetovoimainen	Osallistuvan, aktiivisen nuoren kautta välittyvä myönteinen julkisuus	Medianäkyvyys	Valtaosa eurajokelaisia nuoria käsittelevistä jutuista on positiivisävytteisiä		Ei toteutunut  ☐
Vetovoimainen	Vapaa-aikatoiminnan tilat ja paikat hyvässä kunnossa	Käyttäjäkysely	Positiivinen palaute	Yhteenveto Eurajoen yhteiskoulun kuntosalikyselyn tuloksista  Kysely toteutettiin kuntosalikäyttäjille webropol – kyselynä sähköpostilla. Kyselyyn vastasi 22 henkilöä. Vastausprosentti jäi alle kymmenen, jota voidaan pitää alhaisena. • Vastaajista n. 60% oli miehiä ja 40% naisia. • Enemmistö (68%) vastaajista kävi kuntosalilla keskimäärin 1-3 kertaa viikossa • Vastaajat oli	Toteutunut  ■

				erityisen tyytyväisiä kuntosalin sijaintiin, valaistukseen ja siisteyteen. • Vähiten tyytyväisiä oltiin kuntosalin ilmastointiin	
--	--	--	--	---	--

## Talous

Last. ja perh. hyvinvointipalvelu	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	9 000	0	9 000	8 093	907
TOIMINTAKULUT	-762 200	0	-762 200	-734 132	-28 068
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-753 200</b>	<b>0</b>	<b>-753 200</b>	<b>-726 039</b>	<b>-27 161</b>
Suunn. mukaiset poistot	-78 526	0	-78 526	-65 602	-12 924

## Perustelut poikkeamasta

Kuntalaisten vesiliikunnan tukemiseen kului n. 20 000€ arvioitua vähemmän. Omien työntekijöiden käyttö ryhmien vetämisessä sekä vähäisempi kävijämäärä vähensi tilapäisten ja kerho-ohjaajien palkkaustarvetta leireillä ja kerhoissa. Palkkakuluja kului n. 7000 arvioitua vähemmän.

## 2.1.7.2 7010 Harrastus- ja kulttuuripalvelut

### Toiminta-ajatus

Vapaa-aikalautakunta vastaa liikunta-, nuorisotoiminnan, kulttuuri- ja matkailupalveluista sekä kirjaston, kansalaisopiston sekä taiteen perusopetuksen palvelutuotannosta. Toiminta-ajatuksena on luoda toimintaedellytykset kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävissä palveluissa ja mahdollistaa kuntalaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden aktiivisuus kuntalaisten palveluissa ja niiden järjestäjinä esim. palvelusopimusten kautta.

### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle. Kulttuuripalvelut tuottaa kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttaa muita tehtäviä kuten järjestää julkisia tilaisuuksia, ylläpitää perinteen tallentamista ja vastaa ystävyyskunta-toiminnasta ja matkailuun liittyvistä tehtävistä.

## Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Hyödynnetään paikallista osaamista kunnan tapahtumissa	Esiintyvien taiteilijoiden kotikunta	Puolet (1/2) esiintyjistä eurajokelaisia	Myös syksyn osalta esiintyjissä on suosittu paikkakuntalaisia ja täältä lähtöisin olevia.	Toteutunut ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Matalan ”kulttuurikynnyksen” myötä uusia kulttuurin harrastajia	Matalan kynnyksen tapahtumat	Määrä aikaisempaan verrattuna	Matalan kynnyksen kulttuuritapahtumia (paikka tai hinta) järjestetty yhteensä 7 kpl.	Toteutunut ■
Vetovoimainen	Korkeatasoiset kulttuuritapahtumat	Tapahtumien saama julkisuus	Määrä aikaisempaan verrattuna	BelCanto joulukonsertti sai ihmiset liikkeelle n. 470 hengen voimin.	Toteutunut osittain ■

## Talous

Harrastus- ja kulttuuripalv.	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	6 900	0	6 900	34 568	-27 668
TOIMINTAKULUT	-322 440	0	-322 440	-354 312	31 872
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-315 540</b>	<b>0</b>	<b>-315 540</b>	<b>-319 743</b>	<b>4 203</b>
Suunn. mukaiset poistot	-5 000	0	-5 000	-5 000	0

### 2.1.7.3 7020 Kirjasto ja kansalaisopisto

#### Toiminta-ajatus

Vapaa-aikalautakunnan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille ajantasaiset ja monipuoliset kirjasto- ja tietopalvelut tukien kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja tiedollista tasa-arvoa. Kirjasto toimii yhdessä sidosryhmiensä kanssa ja osana kirjastoverkkoa. Vapaa-aikalautakunnan tehtävänä on varmistaa kansalaisopiston palveluiden saavutettavuus Eurajoella.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Kirjasto on kuntalaisten hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääjä, elinikäisen oppimisen mahdollistaja ja syrjäytymisen ehkäisijä.

Kirjastotoimi tarjoaa asiakaslähtöisesti palveluita, jotka vastaavat erityisesti kuntalaisten tiedon ja sivistyksen tarpeita. Kirjaston laadukas asiakaspalvelu syntyy paikallisia tarpeita vastaavasta ja uusiutuvasta aineistokokoelmasta, nykyaikaisesta kirjastojärjestelmästä, toimivista verkkopalveluis-



ta, hyvistä tiloista ja osaavasta henkilöstöstä. Kirjastopalvelujen saatavuutta kehitetään aloittamalla omatoimikirjastotoiminta.


Lasten- ja nuorten kirjastotyö on luku- ja tiedonhakutaitojen edistämistä. Koululaisille annetaan kirjastonkäytön, tiedonhaun ja mediakasvatuksen oppitunteja, jotta koululainen ja nuori voivat harjaantua tiedonhaussa ja oppia kriittiseksi median kuluttajaksi. Kirjasto tarjoaa nuorille laadukkaita sähköisiä palveluja ja opastaa nuoria ja lapsia internetin käytössä.



Tietoverkot parantavat kokoelmayhteistyötä ja tehostavat asiakaspalvelua. Asiakkaille tarjotaan mahdollisuus virtuaaliaineistojen käyttöön kirjastossa internetpäätteillä. Palvelutarjonnassa ja markkinoinnissa käytetään hyödyksi seudullista yhteistyötä ja kirjastolle keskitetysti tuotettuja palveluja.




Kansalaisopiston tarkoituksena on järjestää yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta.

Kansalaisopisto-opinnoissa korostuvat omaehtoisuus, yhteisöllisyys ja osallisuus. Vapaan sivistystyön kurssit eivät ole tutkintotavoitteisia. Opinnot perustuvat ihmisen omaan haluun oppia ja kehittyä.

### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Kirjasto- ja kansalaisopiston palveluiden kehittäminen asiakaslähtöisesti – yhteistyö lähtee asiakkaan tarpeista ja ylittää kuntarajat	Asiakaskysely (kuntalaiset osallistumaan palvelujen suunnitteluun)	Asiakaskysely kirjastotoimen palveluista kerän vuodessa	Satakirjastojen yhteinen asiakaskysely toteutettiin keväällä 2019. Kysely suoritettiin Webropol -kyselynä. Kyse- lyn painopistealu- eena oli saavutetta- vuus ja esteettä- myys. Vastauksia saatiin kaikkiaan 1096 kpl.  Eurajoelta 23 henki- löä vastasi kyse- lyyn.  - tilojen toimivuu- teen, riittävyteen ja rauhallisuuteen tyy- tyväisiä vastaajista 95,45 %  - tilojen sisäilmaan, valaistukseen, siis- teyteen tyytyväisiä	Toteu- tunut 

				<p>100 %</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vastaajista kirjastojen aukioloaikoihin tyytyväisiä oli 78,2 %</li> <li>- opasteiden selkeyteen tyytyväisiä 86,36 %</li> <li>- palautus- ja lainausautomaatin helppokäyttöisyys 91,3 %</li> <li>- pysäköintialueen selkeys ja esteettömyys 91,3 %</li> <li>- tilan käyttö rolaattorin, pyörätuolin, lastenvaunujen yms. kanssa 68,1 %</li> </ul>	
Hyvinvoiva ja palveleva	Kirjasto toimii kuntalaisten "olohuoneena" - Monipuolinen tapahtumatuotanto eri ikäryhmät huomioiden	Tapahtumatuotanto - tuotetut tapahtumat yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Tapahtumat ja niihin osallistuneiden määrä vähintään sama tai suurempi kuin aiemmin	<p>Tapahtumat, joissa kirjasto on ollut päävastaullisena järjestäjänä, kasvoivat 33,9 % edelliseen vuoteen verrattuna</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kirjallisuuden ja lukemisen edistämistapahtumat kasvoivat 6,0 % ja osallistujamäärä 41,9 %</li> </ul> <p>Kaikkiaan tapahtumia järjestettiin kirjastossa 218 kpl, kasvua 43,6 %</p> <p>Ulkopuolisten järjestämiä tapahtumia kirjastossa 47 kpl, kasvua 161 %</p>	Toteutunut 
Aktivoiva	Asiakkailla mahdollisuus omatoimisiin kirjastopalveluihin (ns. oma-toimikirjastopalvelu)	Palvelun käyttöönotto	Molemmissa kirjastoissa on mahdollisuus käyttää oma-toimikirjastoa	Eurajoen kirjasto toimi sai Aluehallintoviranomaiselta valtionavustusta omatoimisten kirjastopalvelujen kehittämiseksi vuosille	Toteutunut 

				2019-2020. Oma-toimiaika on lisäpalvelu normaalien aukiolotuntien lisäksi. Molempiin kirjastoihin on asennettu asiakkaiden oma-toimikäytön mahdollistava järjestelmä. Omatoimiaikoina kirjastoon pääsee sisään tunnistautumalla kirjastokortilla ja pin-koodilla. Palvelu otetaan käyttöön alkuvuodesta 2020.	
Hyvinvoiva ja palveleva	Kattava kirjastoverkko (paikallinen, maakunnallinen ja valtakunnallinen)	Oman kunnan kirjastopalvelut toimivat ovena kaikkiin kirjastoihin	Lainaajien osuus vähintään 45 % asukkaista	Lainaajien osuus kuntalaisista oli 37,9 %	Toteutunut osittain 
	Kirjaston sähköiset palvelujen kehittäminen, omatoimikirjastotoiminta	Kirjaston käytäjällä mahdollisuus sähköiseen asiointiin: verkkokirjasto, e-aineistot, omatoimikirjaston kehittäminen	Sähköisten palvelujen markkinointi/ edistäminen.  Käyttäjäkoulutusten ja verkkokäytien määrä sama tai suurempi kuin aiemmin	Kuntalaisilla on mahdollisuus sähköiseen asiointiin Satakirjastojen Finna-verkkokirjaston kautta (mahdollisuus esim. uusia lainansa tai varata aineistoa verkon kautta). Asiakkailta on mahdollisuus Satakirjastojen yhteisiin e-aineistoihin (e-kirjat, e-lehdet, e-äänikirjat, e-musiikkiin, e-kuvatallenne). E-aineistojen käyttökerrat kasvoivat 68,5 %. Yhteistyössä Eurajoen Kristillisen opiston kanssa järjestettiin kirjastossa digiopastuksia ikäihmisille 16 kertaa syksyllä 2019.	Toteutunut 
	Osaava henkilöstö	Henkilökunnan ammattitaidon ylläpitämisestä huolehtiminen	Täydennyskoulutus tavoite: 3 päivää/henkilö/vuosi	Täydennyskoulutuksen toteutuma: 4,5 päivää/henkilö.	Toteutunut 

	Tiedottamisen parantaminen kuntalaisille	Infotaulujen käyttöönotto	Molemmissa kirjastoissa on infotaulu, joka on käytössä	Molemmissa kirjastoissa on otettu käyttöön iDID- infojärjestelmä.	Toteutunut ■
	Monipuolinen aineistovalikoima kuntalaisten käytössä (perinteiset aineistot, e-aineistot)	uutuusaineisto/ asukasta kohden	uutuusaineiston määrä: kirjat vähint. 300 kirjaa/1000 asukasta kohden muun aineisto vähint. 100 kpl/1000 asukasta kohden sanoma- ja aikakauslehdet: vähintään 45 vuosikertaa	Uutuusaineistoa hankittiin 4,64 % enemmän kuin v. 2018.  - kirjoja 465 kpl /1000 as. kohden  - muu aineisto (äänikirjat, e-aineistot (e-äänikirjat, e-kirjat, esineet yms.) 57,8 kpl/ 1000 asukasta kohden -  - lehtivuosisikerrat yhteensä 120 vuosikertaa, joista tilattuna 109 vuosikertaa, lahjoituksena 38 vuosikertaa, OKM:n tuella hankitut kulttuurilehdet 11 vuosikertaa	Toteutunut ■
Vetovoimainen	Näkyvyys ja markkinointi - kirjastotilat kunnossa, uusin teknologia käytössä verkkopalveluineen	Tiedottaminen kirjaston palveluista, tapahtumista/ käynnit asukasta kohden	Tavoitteena 7 käyntiä/asukas/vuosi	Fyysisten käyntien määrä 6,4 käyntiä/asukas. Suomen kirjastoissa fyysiset kävijämäärät ovat laskeneet viime vuosina. Satakirjastojen verkkokäynneissä on myös tapahtunut laskua verrattuna vuoteen 2018. Laskua selittää verkkokirjaston vaihdos Arenasta Finnaan, jolloin tilastointitapa muuttui.	Toteutunut osittain ■
	Kirjastopalvelut ja kansalaisopiston kurssit lähipalveluna	Matka-aika palvelun saavuttamiseen enintään 30 min.	Kirjastoaineiston lainausten määrä asukasta kohden sama kuin aikaisemmin (16,50 lainaa /asukas) tai	Kirjastoaineiston kokonaislainaus laski hiukan edelliseen vuoteen verrattuna 0,7 %.  - lainaus 15,9 lainaa/ asukas (koko	Toteutunut osittain ■

			suurempi.  Kansalaisopiston kurssien määrä aikaisempaan verrattuna.	<p>Suomi 15,4 lainaa/asukas v. 2018, johon toteutunutta kokonaislainausta vertaillaan)</p> <p>- eniten lainaukset laskivat musiikkiaineiston 22,4 % ja elokuvien (dvd-aineisto)16,9 % lainausmäärissä (koko Suomessa laskua v. 2018 musiikki 13 % ja elokuvat 9%)</p> <p>- e-aineiston lainaukset nousivat: e-kirjat 234 %, e-lehdet 28,44 %, e-musiikki 88 %</p> <p>Otsolan kurseja toteutettiin 2019</p> <p>- kevätkaudella 64 ryhmää, opetustunteja 1682,83</p> <p>- syyskaudella 61 ryhmää, opetustunteja 1527,32</p>	
--	--	--	---	---	--

## Talous

Kirjasto ja kansalaisopisto	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	9 600	0	9 600	37 793	-28 193
TOIMINTAKULUT	-619 376	0	-619 376	-581 906	-37 470
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-609 776</b>	<b>0</b>	<b>-609 776</b>	<b>-544 113</b>	<b>-65 663</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

## Perustelut poikkeamasta

Kirjastoimen tulopuolella näkyvät hankkeisiin saadut hankeavustukset 29 000 €. Kansalaisopiston menot budjetoitua pienemmät, kaikki suunnitellut kurssit eivät toteutuneet.

Aineet, tavarat, tarvikkeiden menot budjetoitua pienemmät (loppuvuodesta ennakkoon tehdyt aineistohankinnat toteutuvat usein vasta seuraavalla budjettikaudella).

## 2.1.8 Perusturvalautakunta

Perusturvalautakunta vastaa yhdessä perusturvan henkilöstön ja kumppanien kanssa kunnan perusturvakeskuksen (sosiaali- ja terveystoimen) toiminnasta.

Perusturvakeskuksen tehtävänä on kuntalaisten tukeminen ja auttaminen hyvinvointiin ja terveyteen liittyvissä palvelutarpeissa järjestämällä ennakoivaa neuvontaa, ohjausta, erilaisia sosiaali- ja terveyspalveluja sekä avustuksia. Palvelut tuotetaan itse, yhteistyössä muiden palveluntuottajien kanssa mm. palvelusetelien avulla tai ostopalveluna.

Tilivelvollisena viranhaltijana toimii **perusturvajohtaja** sijaisenaan **sosiaalityön ja perhepalvelun päällikkö**.

### 2.1.8.1 8000 Hallinto ja suunnittelu perusturva

#### Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunnan alaiseen hallinnon ja suunnittelun palvelualueeseen sisältyvät lautakunnan ja perusturvan johdon menot. Perusturvajohtaja ja toimistosiihteeri vastaavat yhdessä lautakunnan kanssa koko perusturvaa koskevasta hallinnosta. Lisäksi palvelualueeseen kuuluvat kotona asuminen tukemisen sekä erityisasumisen tehtäväalueista vastaava asiakkuuspäällikkö ja hänen työparinaan toimiva palveluvastaava, terveyden edistämisen tehtäväalueesta vastaava **vanhuspalvelupäällikkö**, elämäntuettujen tuen tehtäväalueesta vastaava **sosiaalityön ja perhepalvelun päällikkö** sekä kehitysvammaisten ja vammaispalvelun palveluista vastaava **erityispalvelupäällikkö**. Omaa henkilöstöä on yhteensä 8.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021






Sote-järjestämislain muutoksen ennakoiminen toiminnan kehittämisessä. Henkilöstön pitäminen ajan tasalla ja mukana muutoksen valmistelussa.

Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen.

Asiakkuuksien hallinnan ja johtamisen sekä laadunhallinnan kehittäminen.

#### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kuntastrategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen	Lyhyet sairauspoissaolot (95 pvää 1-4/2018)	Lyhyet sairauspoissaolot vähenivät	Lyhyitä poissaoloja (1-4 pv) oli 141 päivää 64 henkilöllä, seurannassa 234 hlöä. Poissaolot ovat vähentyneet alkuvuoden vertailutiedoista (104/46 ajalla 1-8/2019).	Toteutunut ■
Aktivoiva	Jatkuva henkilökunnan kou-	Koulutussuunnitelman mukaisten	3 koulutuspäivää/työntekijä/vuosi	Koulutuspäiviä oli 699 eli noin 3 pvää	Toteu-

	luttaminen sekä kannustus omaehtoiseen kouluttautumiseen	koulutusten toteutuminen		seurannassa olevaa työntekijää kohti.	tunut 
Hyvinvoiva ja palveleva	Palvelutarvearviointi käynti ilmoituksen tai yhteydenoton jälkeen	Ikäihmisten palvelutarvearvioinnin toteutumisaika	Keskimäärin viikon kuluessa ei kiireellisissä tapauksissa	Ei kiireelliset palvelutarpeen arvioinnit suoritettiin 1-7 päivän sisällä eikä valtakunnallisia suosituksia ylitetty.	Toteutunut 
Hyvinvoiva ja palveleva	Joustavat palveluprosessit, nopeat interventiot	Ikäihmisten SAS (selvitä-arvioita) -prosessin kehittäminen	Ympäri vuorokautiseen hoitoon hakemusten määrän minimointi	Ympäri vuorokautiseen hoitoon ja hoivaan ajanjaksolla 1-12/2019 sijoitettiin 43 asiakasta. Odotusaika hoidon ja hoivan piirin vaihteli kolmen viikon ja kahden kuukauden välillä, joten valtakunnalliset suositukset eivät ylittyneet.	Toteutunut 
Hyvinvoiva ja palveleva	Laadunhallinta	Ulkoiset ja sisäiset auditoinnit vanhuspalveluissa	Neljä sisäistä auditointia sekä ulkoinen auditointi vuosittain	Sisäisistä auditoinneista kaksi toteutettiin keväällä. Syksyksi suunnitellut sisäiset auditoinnit eivät toteutuneet, vaan ne päätettiin siirtää tehtäväksi helmikuussa 2020.	Toteutunut osittain 
Aktivoiva	Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen	Varahenkilöstön käyttö	Seuranta järjestään	Vakituisen henkilöstön vuosilomat suunnitellaan niin, että varahenkilöresurssia voidaan käyttää maksimaaliseksi ympäri vuoden.  Sairauslomissa sijaistavien varahenkilöiden käyttöä seurataan y- asemalla olevan varauslistan kautta. Keskimääräinen aika, jolloin varahenkilöt eivät ole olleet sairauslomasijaisuudessa, on n. yksi päivä/viikko.	Toteutunut 

## Talous

Hallinto ja suunnittelu petu	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	7 971	-7 971
TOIMINTAKULUT	-665 275	0	-665 275	-622 543	-42 732
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-665 275</b>	<b>0</b>	<b>-665 275</b>	<b>-614 572</b>	<b>-50 703</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

### Perustelut poikkeamasta

Talous toteutui suunnitellusti ja toimintakuluissa (93,3 %) saavutettiin pieni säästö.

### 2.1.8.2 8010 Terveydenhoitopalvelut

#### Toiminta-ajatus


Perusturvalautakunnan alaiseen terveydenhoitopalveluiden palvelualueeseen sisältyvät terveystarkastukset, kouluterveydenhuolto ja neuvolapalvelut, jotka ovat Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymän järjestämistä vastuulla, sekä Porin ympäristötoimen järjestämistä vastuulla oleva terveysvalvonta ja eläinlääkintä.

**Vanhuspalvelupäällikkö** vastaa palvelualueesta.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Ikäihmisten ennaltaehkäisevää toimintaa pyritään laajentamaan aloittamalla mm. ennaltaehkäisevät kotikäynnit.

#### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kuntastrategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoiva ja palvelu-leva	Ikäihmisten kaatumistapa- turmien ehkäisy	FRAT-mittari ja kaatumista altistavien tekijöiden kartoitus.  Tehtyjen mittaus- ten lukumäärä v.2017 on 106 kpl	Tehtyjen mittaus- ten lukumäärä vähin- tään samalla tasolla kuin v.2017	Frat-mittauksia on tehty:  Kotipalvelu: 108  Tehostettu palvelu- asuminen: 45  Pitkäaikainen lai- toshoido: 2  Intervalli: 37  Vuodeosasto: 134	Toteu- tunut  
Hyvin-	Yli 65- vuotiai-	Tehtyjen terveys-	Kaikki yli 65- vuoti-	Omaishoitajien ter-	Ei to-



voiva ja palveluva	den omaishoitajien terveystarkastukset	tarkastusten määrä (3 kpl 1-8/18)	aat omaishoitajat osallistuvat terveystarkastuksiin	veystarkastuksiin osallistui yksi yli 65-vuotias omaishoitaja.	teutunut <input type="checkbox"/>
Hyvinvoiva ja palveluva	Säännölliset terveystarkastukset pyritään aloittamaan 70-vuotiaille sekä ennaltaehkäisevät kotikäynnit 75-80 vuotiaille	Asiakasmäärät 75-80 –vuotiaille tehty 81 terveystarkastusta 1-8/18	Vähintään 50% 70-vuotiaista osallistuu terveystarkastuksiin.  Ennaltaehkäisevillä kotikäynneillä tavoitetaan vähintään 80% 75-80 vuotiaista	70-vuotiaiden terveystarkastuksiin osallistui 121 henkilöä.  Ennaltaehkäisevät kotikäynnit 80 vuotta täyttäneille tehtiin keväällä. Kotikäynneillä tavoitettiin 31,3% 80 vuotta täyttäneistä, jotka eivät ole palvelujen piirissä.  75-vuotiaiden ennaltaehkäisevistä kotikäynneistä luovuttiin. Toimintamalli yhtenäistetään KSTHKY:n toimintamallin mukaiseksi.	Ei toteutunut <input type="checkbox"/>
Hyvinvoiva ja palveluva	Hyvinvointineuvonta yli 65-vuotiaille	Asiakasmäärät	Tavoittaa kaikki yli 65-vuotiaat hyvinvointineuvonnan piiriin ohjatut kuntalaiset	Hyte-neuvonta alkoi syksyllä 2019 ja asiakkuuksia aikavälillä 9-12/2019 oli kaiken kaikkiaan 9.	Toteutunut osittain <input type="checkbox"/>
Aktivoiva	Monipuoliset virkistys- ja toimintamahdollisuudet ikäihmisille	Osallistujamäärät Asiakastytyväisyyskyselyt päivätöiminnassa ja kuntoutuksessa	Asiakastytyväisyyskyselyjen keskiarvo yli 4,0	Asiakastytyväisyyskyselyjen keskiarvo oli 4,3 eli tavoitteen mukainen.	Toteutunut <input checked="" type="checkbox"/>

## Talous

Terveystarvepalvelut	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-749 355	0	-749 355	-765 841	16 486
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-749 355</b>	<b>0</b>	<b>-749 355</b>	<b>-765 841</b>	<b>16 486</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

## Perustelut poikkeamasta

Neuvolapalvelujen käyttö ylitti hieman arvioidun, mutta muuten toimintakulut toteutuivat suunnitellusti (102,2 %).

### 2.1.8.3 8020 Sairaanhoidopalvelut

#### Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunnan alainen palvelualue sairaanhoidopalvelut sisältää Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymän perusterveydenhuollon avohoidon (pl. neuvola ja kouluterveydenhuolto) ja päihdehuollon A-klinikka ja muut palvelut, terveyskeskussairaalan osastot sekä Jokisimpukassa Eurajoella että Harjavallassa, kotisairaaloiminnan Eurajoella, Satakunnan sairaanhoitopiirin kautta laskutettavat ja mahdolliset muut erikoissairaanhoidon menot. **Osastonhoitaja** vastaa sairaanhoidopalveluista. Omaa henkilöstöä on yhteensä 13 (terveyskeskussairaalan Eurajoen osastolla 10,25 ja kotisairaaloiminnassa 2,5).

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Vuodeosaston ja kotisairaalan potilaiden saattohoitoa kehitetään moniammatillisena yhteistyössä KSTHKY:n kanssa luomalla toimintamalli saattohoidossa oleville potilaille ja heidän omaisilleen. Hoitajien koulutukseen panostetaan.

Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymän järjestämän avoterveydenhuollon visiona on aktivoida kuntalaisia oman terveyden edistämiseen, tässä yhtenä työkaluna käytetään terveys-suunnitelmaa. Asiakkaan itse asettamat tavoitteet ohjaavat tehokkaammin muutokseen kuin ulkoapäin annetut tavoitteet. Satakunnan alueellinen malli hyvinvointineuvonnasta tukee visiota. Muu terveyttä edistävä toiminta jatkuu, eli asiantuntijahoitajien vastaanotot ja terveystarkastukset tietyille ryhmille.

#### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoiva	Potilaan osallisuus omaan hoitoonsa lisääntyä	Yksilöllinen, voimavaralähtöinen hoitosuunnitelma, jossa korostuu jatkohoidon suunnittelu ja kuntoutus	Hoitosuunnitelman laatiminen aloitetaan potilaan tullessa osastolle	Hoitosuunnitelmien laatiminen on aloitettu potilaan tullessa osastolle.	Toteutunut ■
Aktivoiva	Terveyssuunnitelma terveyden tukena	Suunnitelma aluksi 55-69 -vuotiaille	Suunnitelman käyttöönotto ja tutkimus käynnistyvät	Terveyssuunnitelma on otettu käyttöön, mutta tutkimusta siitä ei ole aloitettu tekemään. Osa lääkäreistä ja hoitajista ovat ottaneet sen työvälineeksi.	Toteutunut osittain ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Pyritään hoitamaan kaikki terveyskeskustasoista sairaalahoitoa vaativat	Hoitopäivät terveyskeskussairaalan Harjavallan osastolla	Hoidetut potilaat: < 15 Hoitopäivät: <	Hoitopäiviä terveyskeskussairaalan Harjavallan osastolla on ollut vuoden loppuun mennessä 289	Ei toteutunut □

	potilaat Eurajoen osastolla.		100 *	ja hoidettuja potilaita 64.	
Hyvinvoiva ja palveleva	Kotisairaалassa hoidettavien asiakkaiden määrän lisääminen	Asiakasmäärä kotisairaалassa	Hoidetut asiakkaat: > 100  Käynnit: *	Kotisairaалassa on hoidettu vuoden loppuun mennessä 106 asiakasta ja käyntejä on ollut 1 514.	Toteutunut  ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Lääkärisaataavuus on hyvä sekä Eurajoen että Luvian terveysasemilla	T3  (T3 = kolmas vaapaana oleva kiireetön ajanvaurausaika kalenteripäivissä)	≤ 7 vrk	Lääkäriin kiireetön vastaanotto T3 on toteutunut ja vastaanotolle on pääsyt alle viikossa.	Toteutunut  ■
Vetovoimainen	Potilastyytyväisyys sekä vuodeosastolla että kotisairaалassa.	Potilastyytyväisyyskysely kaksi kertaa vuodessa keväällä ja syksyllä	kokonaistyytyväisyys ≥ 4	Syksyn potilastyytyväisyyskyselyssä vuodeosastolla tulos oli 4,7. Kotisairaalan kyselyyn tuli vain kolme vastausta, joista tyytyväisyydeksi saatiin 5.	Toteutunut  ■
Vetovoimainen	Potilastyytyväisyys terveysasemilla	Happy or not-mittari  NPS-luku	>90 %  > 50	Happy or not -mittarin tulokset ovat olleet Eurajoen terveysasemalla ja Luvian terveysasemalla yli 90%  NPS lukua ei ole mitattu vuonna 2019, koska oltu Attendon ja Terveystalon liikkeenluovutuksen välivaiheessa.	Toteutunut  ■

## Talous

Sairaanhoidopalvelut	TA 2019	TA- muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	11 000	0	11 000	28 419	-17 419
TOIMINTAKULUT	-15 553 021	-2 220 000	-17 773 021	-17 824 261	51 240
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-15 542 021</b>	<b>-2 220 000</b>	<b>-17 762 021</b>	<b>-17 795 842</b>	<b>33 821</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

## Perustelut poikkeamasta

Tulot: Vuodeosasto Jks on tullut tuloja suunniteltua enemmän, koska osastolla vuonna 2018 hoidettujen muiden kuntayhtymien kuntien potilasmaksut on tuloutettu tälle vuodelle.

Menot: Sairaanhoidopalveluiden menot ylittivät kautta linjan ja sitä varten on pyydetty määrärahojen lisäystä 2 220 000 €. Lisäykset on jaettu perusterveydenhuollon avohoitoon (520 000 €), hammashuoltoon (100 000 €) ja erikoissairaanhoidon (1 600 000 €). Ylityspyyntöjen jälkeenkin kulut ylittivät vielä hieman (100,3 %).

### 2.1.8.4 8030 Sosiaalityö ja perhepalvelut

#### Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunnan alainen palvelualue sosiaalityö ja perhepalvelut sisältää varhaisen tuen, lastensuojelun, aikuissosiaalityön sekä erityisryhmien palvelut. Varhaisen tuen palveluihin sisältyvät sosiaalihoitolain mukaiset perhepalvelut. Lastensuojeluun sisältyvät lastensuojelun avohuollon tukitoimet, lastensuojelun perhehoito, lastensuojelun laitoshoido sekä jälkihuollon palvelut. Aikuis- ja sosiaalityöhön sisältyvät sosiaalihoitolain mukainen aikuissosiaalityö, sosiaalinen päivätoiminta, syöpä-, munuais- ja ms-potilaiden sairaala- ja poliklinikkamaksujen korvaukset, veteraanien korvaukset sekä toimeentuloturva täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen osalta, päihdehuollon laitostuntoutus sekä Eurajoen Kierrätyskeskus-toiminta. Erityisryhmien avopalveluihin sisältyvät kuntoutusohjaus, kehitysvammaisten avohuolto, vammais- ja palvelut, Toimintakeskus Toimari sekä muu päivä- ja työtoiminta.

**Sosiaalityön ja perhepalvelun päällikkö** vastaa sosiaalityöstä ja perhepalveluista (sosiaalihoitolain mukaiset varhaisen tuen perhepalvelut, lastensuojelu sekä aikuissosiaalityö), erityisryhmien avopalveluista vastaa erityis- ja palvelupäällikkö. Omaa henkilöstöä on yhteensä 21 (varhaisen tuen, lastensuojelun ja aikuissosiaalityön palveluissa 11 (+1) ja erityisryhmien avopalveluissa 10 (+1)).

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Lapsiperheiden palveluissa sosiaalihoitolain mukaisten varhaisen tuen palvelujen avulla tuetaan perheitä mahdollisimman oikea-aikaisesti perheiden omat voimavarat huomioiden siten, että lasten, nuorten ja perheiden elämänhallinta ja osallisuuden kokemukset vahvistuvat. Suunnitelmallisella työskentelyllä pyritään vähentämään lastensuojelun korjaavien palvelujen kustannusten kasvua ja pitemmällä aikavälillä kustannusten alenemiseen. Lapsiperheiden palveluissa vahvistetaan edelleen yhteistyötä eri toimijatahojen kanssa niin, että lasten ja perheiden tarvitsema tuki voidaan tuoda osaksi perheiden arkea.

Aikuissosiaalityössä asiakkaiden työ- ja toimintakykyä sekä elämänhallintaa vahvistetaan järjestämällä kuntouttavaa työtoimintaa sekä sosiaalista päivätoimintaa. Kuntouttavaa työtoimintaa pyritään tarjoamaan kaikille sen piiriin kuuluville. Tämä edellyttää lisäresursointia kuntouttavan työtoiminnan ohjaukseen. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien määrän lisääntyminen vähentää suoraan kunnan maksuvelvollisuutta Kelan työmarkkinatuesta. Vuonna 2017 kunnan maksuosuus työmarkkinatukea saavien kustannuksista oli 387 820 euroa.

Eurajoen kunnan ja Rauman Seudun Katulähetys ry:n yhteistyössä järjestämä sosiaalisen päivätoiminnan Voimatupa-toiminta tarjoaa kaikille voimaa, sisältöä ja päiviinsä tekemistä kaipaaville vertaistukea, yksilöllistä tukea sekä asiantuntijavierailuja. Toiminnan avulla tuetaan kuntalaisten hyvinvointia ja ehkäistään syrjäytymistä. Tavoitteena on säilyttää Voimatupa –toiminta edelleen kuntalaisten tarpeita vastaavana ja voimaannuttavana toimintana.



Erityispalveluissa korostuu asiakkaan tarpeista lähtevä palvelujen suunnittelu yhdessä asiakkaan kanssa. Monipuolinen palveluverkosto toimii asiakaslähtöisen palvelusuunnittelun ja -ohjauksen tukena.

Asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja osallisuutta tuetaan sekä pyritään turvaamaan asiakkaan oikeudellinen asema laatimalla asiakkaalle erityishuolto-ohjelma yhdessä Satakunnan sairaanhoitopiirin sosiaalipalvelujen kanssa.

Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja perheiden tukeminen arjessa järjestämällä säännöllisesti Olkkari-toimintaa, jonka avulla lisätään perheiden osallisuutta sekä ennaltaehkäistään ja vähennetään syrjäytymistä.

Osa- tai kokoaikaisen palkkatyön mahdollistaminen erityistä tukea tarvitseville aikuisille etsimällä erilaisia työharjoittelupaikkoja sekä panostamalla erityisesti nuorten aikuisten kohdalla työhönvalmennukseen ja näin toimintakyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen sekä osallisuuden lisäämiseen. Tämä edellyttää ohjaajatyöpanoksen lisäämistä Toimariin.

### Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kunta-strategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Vetovoimainen	Kuntouttavan työtoiminnan paikkojen lisääminen	Henkilöt kuntouttavassa työtoiminnassa/ vuosi (78 hlöä v. 2017)  Hallintokunnille asetettu sitova tavoite: kuty-paikkoja 10 % kunkin hallintokunnan virkojen ja toimien määrästä (12/2017 vakinaisen henkilöstön määrä 479 hlöä eli tavoite 48; 1-6/2018 eri hallintokunnissa ollut yht. 9 hlöä kutyssa)	Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien määrä kasvaa vuodesta 2018  Eri hallintokuntien osoittamien kuntouttavan työtoimintapaikkojen määrä kasvaa vuodesta 2018	Kuntouttavassa työtoiminnassa ollut yht. 73 hlöä, (tarkistettun tiedon mukaan 71 v. 2018 ja 73 v. 2017)  Kunnan eri hallintokunnissa kuntouttavassa työtoiminnassa oli yht. 17 hlöä, joista neljä Nuorten työpaja Nosturissa.	Toteutunut 
Aktivoiva	Lapsiperheiden palveluissa verkostoituvan toimintamallin kehittäminen yhteistyössä terveydenhuollon, varhaiskasvatuksen ja koulutoi-	Toimintamallin työstäminen yhteistyössä muiden toimijatahojen kanssa ja mallin käyttöönotto	Toimintamallin käyttöönotto v. 2019	Eurajoella verkostomainen toimintamalli käynnistyy tammikuussa 2020 moniammatillisena lasten ja nuorten tiiminä.	Toteutunut 

	men kanssa				
Hyvinvoiva ja palveleva	Sosiaalihuoltolain mukaisten asiakkuuksien (perhepalvelut) lisääntyminen suhteessa lastensuojelun asiakkuuksiin	Sosiaalihuoltolain mukaiset asiakkuudet suhteessa lastensuojelun asiakkuuksiin (tilanne 6/2018: shl 40 lasta, ls 77 lasta = 0,52)	Shl-asiakkuudet/ls-asiakkuudet suhdeluku kasvava vuodesta 2018	31.12.2019 shl 79 lasta, lastensuojelu 63 lasta. 31.12.2019 suhdeluku: 1,25	Toteutunut ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Voimatupa-toiminnalla/ sosiaalinen päivätoiminta tuetaan kohderyhmään kuuluvien elämänhallintaa ja osallisuutta yhdessä tekemisen, olemisen ja kokemisen avulla	Kokoontumiskerrat ja toimintaan osallistuneiden määrä  (v. 2017 kokoontumiskertoja 49, yht. 500 käyntiä)	Osallistujamäärä vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2018	Voimatupa on kokoontunut 52 kertaa, 569 käyntikertaa (630 v. 2018).	Toteutunut osittain ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Olkkaritoiminta erityislapsiperheille	Tapaamiskerrat /vuosi. Toiminta alkanut keväällä 2018, tapaamisia ollut 2 krt	4 tapaamiskertaa /vuosi	Olkkaritoimintaa ollut vuoden aikana neljä tapaamiskertaa.	Toteutunut ■
Vetovoimainen	Lapsiperheiden kotipalvelu vastaa perheiden kysyntään ja mahdollistaa lapsiperheille haasteellisissa elämäntilanteissa konkreettista apua sekä tukea arjen sujumiseen ja vanhemmuuteen	Asiakasperheiden määrä ja käyntien lkm  (v. 2017 asiakasperheitä 36, asiakaskäyntejä 433; hakemusten määrä = palvelua saaneiden määrä, eli palvelutarpeen arviointiin perustuvaan kysyntään vastataan 100 %:sti)	Säilytetään sama taso: palvelutarpeen arviointiin perustuvaan kysyntään vastataan 100 %:sti	Vuonna 2019 lapsiperheiden kotipalvelua myönnettiin 25 perheelle, käyntejä 298.  Palvelutarpeen arviointiin perustuvaan kysyntään on vastattu 100 %:sti.	Toteutunut ■

## Talous

Sosiaalityö ja perhepalvelu	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	285 350	200 000	485 350	446 443	38 907
TOIMINTAKULUT	-4 347 243	-1 420 000	-5 767 243	-6 024 545	257 302
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-4 061 893</b>	<b>-1 220 000</b>	<b>-5 281 893</b>	<b>-5 578 102</b>	<b>296 209</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

## Perustelut poikkeamasta

Tulot: Toiselta kunnalta saatava huostaan otetun laitoshoidon korvaus ylitti alkuperäisen tuloarvion ja tuloarvioon lisättiin 200 000 €, mutta se alittui noin 40 000 € lähinnä Toimarin asiakkaista muilta kunnilta saatujen korvausten vähentymisen vuoksi.

Menot: Lastensuojelun laitoshoidon alkuperäinen määräraha 876 000 € ylittyi reilusti ja käyttö oli 2 217 000 €. Laitoshoidon kuluihin sisältyvät mm. perhekuntoutusjaksot sekä avohuollon tukitoimena laitoshoittoon sijoitettujen kustannukset. Kaikkiaan ylitysoikeutta saatiin 1 420 000 €, mutta kulut ylittyivät silti noin 230 000 € lastensuojelun ostopalvelujen sekä henkilöstön pitkien poissaolojen ja sijaisuuksien vuoksi.

### 2.1.8.5 8040 Kotihoitopalvelut

#### Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunnan alaiseen kotihoitopalvelut palvelualueeseen sisältyvät kotipalvelu ja sen tukipalvelut, kotisairaanhoido (KSTHKY/Attendo), omaishoido ikäihmisten päivätoiminta ja kuntoutus sekä intervallihoido. **Asiakkuuspäällikkö** vastaa koko palvelualueesta ja **vanhuspalvelupäällikkö** palvelualueen omasta palvelutuotannosta.

Palvelualueen toiminnoilla pyritään toimintakykyä tukemalla mahdollistamaan kotona asuminen järjestämällä eripituisia intervalli- ja lyhytaikaishoidon jaksoja. Kotiutusten suunnittelulla ja hoidontarpeen arvioinnilla voidaan lyhentää sairaalajaksoja ja jossain määrin vähentää uusia sairaalajaksoja. Omaa henkilöstöä on yhteensä 50 (kotihoito 37 (+5), kuntoutus 3, päivätoiminta 3, palveluohjaaja 1, intervalliosasto 6).

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019-2021

Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukeminen sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen järjestäminen kotiin ja omaishoidon kehittämisen sekä laitoshoidon vähentäminen ovat Eurajoen kunnan vanhuspoliittisen suunnitelman mukaisia tavoitteita.

Jokisimpukan palveluasumisen Kotokari-yksikköä (7 paikkaa) kehitetään mahdollistamaan asiakkaiden turvallinen kotiutuminen sekä omaishoidon vapaiden järjestäminen henkilöille, jotka eivät tarvitse ympäröivä vuorokautista hoitoa ja hoivaa.

Kotihoidon panostaminen edellyttää myös ostopalvelun ja oman henkilöstön lisäämistä. Henkilöstön saatavuusongelmiin vastataan lisäämällä sijaisia korvavia vakinaisia varahenkilöitä.

#### Sitovat tavoitteet kaudelle 2019

Kuntastrategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivointi	Ikäihmisten osallistuminen ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet	omaishoitajien valmennus (v. 2017 oli 8 hlöä)	osallistujien määrä kasvaa	Omaishoitajille järjestettyyn valmennukseen osallistui 8 omaishoitajaa.	Toteutunut osittain ■

Hyvinvoiva ja palveleva	Lyhytaikaishoidon ja intervallin lisääminen	Asiakasmäärät v.2017 Tammi: 254  1-8/18 Tammi: 202, Kotokari: 15	Kasvaa vuodesta 2018	Asiakasmäärät 1-12.2019:  Tammi: 297, hoitopäiviä 2473  Kotokari: 85, hoitopäiviä 1299	Toteutunut  ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Kotokarin käyttö kotiutuksen tukena	Asiakasmäärä ja käyttöaste (alkanut 1.5.2018), 21.8.18 mennessä osastolla ollut 11 henkilöä ja keskimääräinen hoitoaika 11,2 vrk	Käyttöasteen kasvu vuodesta 2018	Asiakkuuksia Kotokarissa on ollut 85.  Keskimääräinen hoitoaika on 16 vrk.	Toteutunut  ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Joustavat palveluprosessit, nopeat interventiot	Sosiaalipalvelujen odotusaika tavoitteiden mukaisesti	Palveluihin pääsee valtakunnallisia tavoitteita nopeammin	Sosiaalipalveluihin pääsee valtakunnallisia tavoiteaikoja nopeammin.	Toteutunut  ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa	Kotona asuvat yli 75-vuotiaat 31.12.2017: 91,11% 30.6.2018: 91,14% (Lähde: Tilastokeskus)	Satasoten määrittelemä tavoite v. 2023: 94% yli 75-vuotiaista asuu kotona	Kotona asuvat yli 75-vuotiaat 31.12.2019 tilanteen mukaan;  90,6 %  (Lähde: Tilastokeskus)	Ei toteutunut  ☐
Hyvinvoiva ja palveleva	Muistisairauksien toteaminen ehkäisevien kotikäyntien avulla	Tehdyt muistitestit ja niiden perusteella jatkotoimenpiteet	Jatkotoimenpiteisiin ohjattujen määrä	Ennaltaehkäisevät kotikäynnit lopetettiin henkilöstövajeen vuoksi.  Ikäihmisten (75 ja 80 vuotiaiden) terveystarkastukset tullaan toteuttamaan Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymän kuntien yhteisen päätöksen mukaisesti.	Toteutunut osittain  ☐
Hyvinvoiva ja palveleva	Asiakastyytyväisyys	Asiakastyytyväisyyskyselyt vuosittain	kokonaistyytyväisyys $\geq 4,0$	Asiakastyytyväisyyskyselyiden keskiarvoksi saatiin 4,2 joka on tavoitteen mukainen.	Toteutunut  ■



## Talous

Kotihoitopalvelut	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	480 000	235 000	715 000	719 939	-4 939
TOIMINTAKULUT	-3 901 108	0	-3 901 108	-4 182 141	281 033
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-3 421 108</b>	<b>235 000</b>	<b>-3 186 108</b>	<b>-3 462 202</b>	<b>276 094</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

### Perustelut poikkeamasta

Tulot ylittyivät arvioidusta asiakas- ja ateriamaksujen sekä veteraanien valtionavustuksen osalta siten, että tuloarviota korotettiin 235 000 €. Ateriamaksuja ei ole aiemmin kirjattu tuloksi perusturvalle ja veteraanien kotihoitoon saatiin lisämäärärahaa arvioitua enemmän.

Toimintakulut (106,7 %) ylittyivät noin 210 000 € omaishoidon tuen ja palveluseteliasiakkaiden arvioitua suuremman määrän vuoksi. Lisäksi ateriapalvelun ostoa ei oltu talousarviossa huomioitu ja henkilöstökuluissa oli ylitystä.

### 2.1.8.6 8050 Asumispalvelut

#### Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunnan alaiseen asumispalvelut palvelualueeseen sisältyvät asiakkuuspäällikön kokonaisvastuulla olevat ikäihmisille tarkoitettu perhehoito, pitkäaikainen laitosasuminen sekä tehostettu palveluasuminen, jota tuotetaan Jokisimpukassa ja ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta ostopalveluna tai asiakkaiden valinnanvapautta tukevalla palvelusetelillä. **Vanhuspalvelupäällikkö** vastaa kunnan omasta palvelutuotannosta. Lisäksi palvelualueeseen kuuluvat **erityispalvelupäällikön** vastuulla olevat kehitysvammaisten asumispalvelut, vaikeavammaisten asumispalvelut sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutujille tarkoitetut psykososiaaliset asumispalvelut. Näitä palveluja tuottavat SATSHP, KSTHKY sekä yksityiset palveluntuottajat.

Omaa henkilöstöä on yhteensä 41 (tehostettu palveluasuminen 26 (+2) ja pitkäaikainen laitosasuminen 15).

Erityisasumisen palvelualueen toiminnoilla pyritään järjestämään kodinomainen asuminen henkilöille, joilla ei ole riittävää toimintakykyä itsenäiseen asumiseen iän tai toimintakykyä heikentäneen vamman tai sairauden vuoksi.

#### Painopistealueet suunnitelmakaudelle 2019 – 2021

Perhehoidon kehittämistä jatketaan seudullisesti Euran kunnan koordinoimana. Laitosasumispaikkoja vähennetään ja kuntouttavia lyhytaikaispaikkoja lisätään. Tehostetun palveluasumispaikkojen tarjonta vastaa tarvetta ja joustavuus paikkojen suhteen asumispalvelun palvelusetelillä. Henkilöstön saatavuusongelmiin vastataan lisäämällä sijaisia korvavia vakinaisia varahenkilöitä.

Erityisasumisen alueellinen kehittäminen ja monipuolisten asumisratkaisujen mahdollistaminen erityistä tukea tarvitseville aikuisille. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa, kuten Satakunnan sairaanhoitopiiri ja yksityiset palveluntuottajat.

Erityisasumisen yksilöllisen tarpeen arviointi asiakkaan palvelusuunnitelmapalaverin yhteydessä. Tapaamiset erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille / läheisille, joissa kerrotaan erityisasumisen alueellisesti kehittyvistä monimuotoisista palveluista asiantuntijuutta apuna käyttäen.

## Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kuntastrategia	Tavoite	Toteutumista kuvaava kriteeri/ mittari	Tavoitetaso/ tunnusluku	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoiva ja palveleva	Tarkoituksenmukaisen hoitopaikan osoittaminen toteutuu käytössä olevien kriteerien mukaisesti	Sosiaalipalvelujen odotusaika	odotusajat eivät ylity	Odotusajat ympäri- vuorokautiseen hoivaan ja hoitoon eivät ole ylittyneet.	Toteutunut ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Perhehoidon lisääminen	Asiakasmäärät	Kasvaa edellisestä vuodesta	Perhehoitoon on sijoitettu yksi asiakas.	Toteutunut ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Kuntalaisten erityisasumisen tarpeen kartointus / tiedottaminen monimuotoisista asumispalveluista	Tapaamiset asiakkaiden / omaisten / läheisten kanssa asiantuntijuutta apuna hyödyntäen. Uusi toimintatapa käyttöön 2019	Kolme ryhmätapaamiskertaa / vuosi	Asumiseen liittyviä tapaamisia ei ole järjestetty, sillä Sairaanhoidopiirin asumisyksikön rakentaminen on viivästynyt.	Ei toteutunut □
Hyvinvoiva ja palveleva	Ikäihmisten asiakastytyväisyys	Asiakastytyväisyyskyselyt vuosittain	Kokonaistyytyväisyys ≥ 4,0	Asiakastytyväisyyskyselyiden keskiarvo oli 4,6 joka on tavoitteen mukainen.	Toteutunut ■
Hyvinvoiva ja palveleva	Erityisasumisen kehittäminen - monimuotoiset asumispalvelut	Erityisasumisen mahdollistaminen asiakkaalle omassa kotikunnassa. Omassa kotikunnassa / muissa kunnissa asuvien määrä 8/2018 tilanne 19/12, Yhteensä 31 henkilöä.	Suhteellinen asiakasmäärä kotikunnassa kasvaa	Asiakastilanne joulukuussa 2019: Omasa kunnassa / muissa kunnissa asuvien määrä 12/19 tilanne 20 / 14, yhteensä 34 asiakasta.	Ei toteutunut □

## Talous

Asumispalvelut	TA 2019	TA-muutos	TA+muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	537 800	100 000	637 800	617 659	20 141
TOIMINTAKULUT	-7 716 069	0	-7 716 069	-7 718 814	2 745
<b>TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ</b>	<b>-7 178 269</b>	<b>100 000</b>	<b>-7 078 269</b>	<b>-7 101 155</b>	<b>22 886</b>
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	0	0

## Perustelut poikkeamasta

Tulot (96,8 %): Tuloarvioon lisättiin 100 000 € asiakasmaksuihin sekä veteraanien valtionavustukseen, mutta asiakasmaksut alittuivat noin 20 000 €.

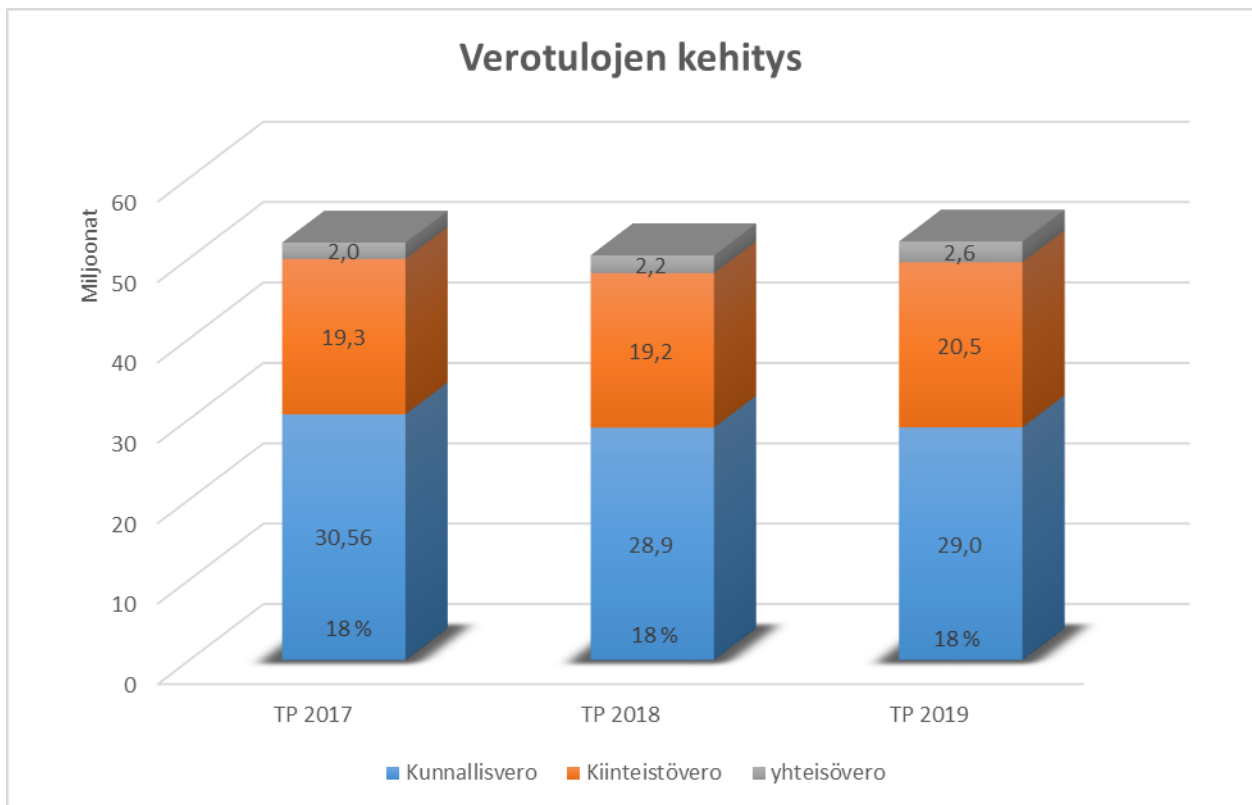
Menot (99,4 %): Palveluostot ja henkilöstömenot alittuivat hieman arvioidusta.

## 2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
<b>Toimintatuotot</b>	<b>7 353</b>	<b>535</b>	<b>7 888</b>	<b>8 388</b>	<b>500</b>
Myyntituotot	2 426	300	2 726	2 841	115
Maksutuotot	1 629	85	1 714	1 754	40
Tuet ja avustukset	1 616	150	1 766	2 026	260
Muut toimintatuotot	1 682	0	1 682	1 767	85
<b>Toimintamenot</b>	<b>-66 402</b>	<b>-3 910</b>	<b>-70 312</b>	<b>-70 036</b>	<b>-276</b>
Henkilöstömenot	-27 117	0	-27 117	-27 266	149
Palvelujen ostot	-31 514	-3 895	-35 409	-35 296	-113
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 726	-15	-3 741	-3 713	-28
Avustukset muille	-3 509	0	-3 509	-3 324	-185
Muut toimintamenot	-536		-536	-437	-99
<b>Toimintakate</b>	<b>-59 049</b>	<b>-3 375</b>	<b>-62 424</b>	<b>-61 648</b>	<b>-776</b>
Verotulot	53 649		53 649	52 060	-1 589
Valtionosuudet	10 405		10 405	11 120	715
Rahoitustulot- ja -menot					
Korkotulot muilta	112		112	64	-48
Muut rahoitustuotot muilta	252		252	2 145	1 893
Korkomenot	-80		-80	-35	-45
Muut rahoitusmenot	-265		-265	-375	110
<b>Vuosikate</b>	<b>5 024</b>	<b>-3 375</b>	<b>1 649</b>	<b>3 330</b>	<b>1 682</b>
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 880	-132	-5 012	-4 915	-96
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot					
Satunnaiset menot					
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>144</b>	<b>-3 507</b>	<b>-3 363</b>	<b>-1 585</b>	<b>-1 778</b>
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	6		6	3	3
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				-113	113
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>150</b>	<b>-3 375</b>	<b>-3 357</b>	<b>-1 694</b>	<b>-1 662</b>

## Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
<b>Verotulot</b>	<b>53 649 000</b>		<b>53 649 000</b>	<b>52 059 803</b>	<b>-1 589 197</b>
Kunnan verotulo	30 894 000		30 894 000	28 951 688	-1 942 312
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 523 000		2 523 000	2 580 709	57 709
Kiinteistövero	20 232 000		20 232 000	20 527 406	295 406



## Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
<b>Valtionosuudet</b>	<b>10 405 097</b>		<b>10 405 097</b>	<b>11 119 659</b>	<b>-714 562</b>
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus, ml. Tasaukset	14 155 929		14 155 929	14 825 972	-670 043
Opeuts- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 865 537		-2 865 537	-2 708 116	-157 421
	-885 295		-885 295	-998 197	112 902

## 2.3 Investointien toteutuminen

Toimielin	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
<b>Kunta yhteensä</b>	<b>-5 059 988</b>	<b>-539 500</b>	<b>-5 599 488</b>	<b>-4 102 569</b>	<b>-1 496 919</b>
<i>Menot</i>				-4 200 993	
<i>Tulot</i>				98 424	
<b>Kunnanhallitus</b>	<b>-412 988</b>	<b>-318 500</b>	<b>-731 488</b>	<b>-844 077</b>	<b>112 589</b>
Kiinteistökaupat	0	-318 500	-318 500	-243 576	-74 924
<i>Menot</i>		-318 500	-318 500	-318 000	-500
<i>Tulot</i>		0	0	74 424	-74 424
SHP Osuudet	-90 988	0	-90 988	-90 988	0
Osakkeen ja osuudet	-170 000	0	-170 000	-351 674	181 674
IT-hankinnat 2019	-152 000	0	-152 000	-157 838	5 838
<b>Tekninen lautakunta yht. (sis. Vesihuoltoilaitoksen)</b>	<b>-4 637 000</b>	<b>-205 000</b>	<b>-4 842 000</b>	<b>-3 260 015</b>	<b>-1 581 985</b>
<b>Tekninen lautakunta</b>	<b>-3 832 000</b>	<b>-145 000</b>	<b>-3 977 000</b>	<b>-2 488 212</b>	<b>-1 488 788</b>
Keskustan koulun peruskorjaus	-1 500 000	0	-1 500 000	-1 349 498	-150 502
Yhteiskoulu/lukio	-50 000	0	-50 000	-4 096	-45 904
Linnamaan koulu	-120 000	0	-120 000	-2 216	-117 784
Huhdan koulun	-10 000	0	-10 000	0	-10 000
Liikunnall.aktiivipiha Luvia	-30 000	0	-30 000	-28 229	-1 772
Eurajoen varikko, katos	-25 000	0	-25 000	-6 679	-18 321
Jokisimpukka	-52 000	0	-52 000	-36 303	-15 697
Kunnanvirasto	-40 000	-40 000	-80 000	-34 532	-45 468
Liikuntakeskus laajennukset	-40 000	0	-40 000	-34 956	-5 044
Varhaiskasv. Tilasuunnittelu	-15 000	0	-15 000	-12 100	-2 900
Kaharin nuorisotalon korjaus	-10 000	0	-10 000	-2 680	-7 320
Vanhan paloaseman julkis.korj	-25 000	0	-25 000	0	-25 000
Yht.koul. Pihastadionin uusim.	-75 000	0	-75 000	-84 599	9 599
Yht.koul. Liikuntah.pallosuoj	-15 000	0	-15 000	-16 225	1 225
Lapijoen kentän huoltorakennus	-15 000	0	-15 000	-15 478	478
Liikuntahalli	-30 000	0	-30 000	-3 360	-26 640
Kuivalahden koulun korj.	-25 000	0	-25 000	-11 694	-13 306
Irjanne ryhm.perh.päiv. Korj	-100 000	0	-100 000	0	-100 000
Teiden perusparannus ja asfaltointi	-525 000	0	-525 000	-327 601	-197 399
Teiden valaistukset	-50 000	0	-50 000	-47 854	-2 146
Sydänmaan kylän klv	-350 000	-40 000	-390 000	-38 954	-351 046
Laitakarin klv ja valaistus	-170 000	0	-170 000	-88 854	-81 146
Vuojoen silta	-20 000	0	-20 000	-11 811	-8 189
Ruutin kaava-l. kt II-vaihe	-160 000	0	-160 000	-137 878	-22 122

Toimielin	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Frisbeegolfrata	-20 000	0	-20 000	-22 595	2 595
Tohkatien silta	0	-55 000	-55 000	-53 709	-1 291
Rikantilan koulupolun silta	-20 000	-10 000	-30 000	-29 495	-505
Jouluvalot ja t.ruukut (Luvia)	-60 000	0	-60 000	-1 180	-58 820
Raken. Infran korjausvelkaselv	-25 000	0	-25 000	-20 813	-4 187
Linja-autopysäkin rakentaminen	-55 000	0	-55 000	-47 963	-7 038
Vanha Porintie klv	-10 000	0	-10 000	0	-10 000
sähköl. Kiint. Ohjausjärjestelmä	-70 000	0	-70 000	-12 492	-57 508
Kauk.läm.liit. K.virasto majak	-40 000	0	-40 000	-4 368	-35 633
Kiinteistöjen korj.velkaselv.	-80 000	0	-80 000	0	-80 000
<b>Vesihuoltolaitos</b>	<b>-805 000</b>	<b>-60 000</b>	<b>-865 000</b>	<b>-771 804</b>	<b>-93 196</b>
Vesilaitos suunn. Ja rakentaminen	-385 000	0	-385 000	-365 367	-19 633
Viemärlaitos suunn. Ja rak.	-420 000	-60 000	-480 000	-406 437	-73 563
<b>Vapaa-aikatoimiala</b>	<b>-10 000</b>	<b>-16 000</b>	<b>-26 000</b>	<b>1 523</b>	<b>-27 523</b>
Keilahallin automaattilaskimet	-10 000	0	-10 000	-9 685	-315
Omatoimikirjasto	0	-16 000	-16 000	11 208	-27 208
<i>Menot</i>	0	-40 000	-40 000	-12 792	-27 208
<i>Tulot</i>	0	24 000	24 000	24 000	0

## 2.4 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
<b>Toiminta ja investoinnit</b>					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 023 776	-3 375 000	1 648 776	3 330 259	1 681 483
Satunnaiset erät					0
Tulorahoituksen korjauserät					0
Investointien rahavirta					0
Investointimenot	-5 059 988	-563 500	-5 623 488	-4 200 994	1 422 494
Rahoitusosuudet investointeihin		24 000	24 000	24 000	0
Pysyvien vastaavien hyödyk. luovutustulot				74 424	74 424
<b>Toiminta ja investoinnit, netto</b>	<b>-36 212</b>	<b>-3 914 500</b>	<b>-3 950 712</b>	<b>-772 311</b>	<b>3 178 401</b>
					0
<b>Rahoitustoiminta</b>					0
Antolainauksen muutokset					0
Antolainasaamisten lisäys muille					0
Antolainasaamisten vähennys muilta				3 516 547	3 516 547
Lainakannan muutokset					0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 256 354		-1 256 354	-1 088 443	167 911
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-442 340	-442 340
Oman pääoman muutokset				0	0
muut maksuvalmiuden muutokset	-1 000 000		-1 000 000	-2 661 944	-1 661 944
<b>Vaikutus maksuvalmiuteen</b>	<b>-2 256 354</b>	<b>0</b>	<b>-2 256 354</b>	<b>-676 180</b>	<b>1 580 174</b>





	Sito vuu s N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. Talousar vio	TA:n muutoks et	TA muut:n jälkeen	Totetum a	Poikkeaa ma	Alkup. Talousar vio	TA:n muutoks et	TA muut:n jälkeen	Totetum a	Poikkeaa ma
1 000 €											
<b>INVESTOINTIOSA</b>											
<b>Kunnanhallitus</b>		<b>413</b>	<b>319</b>	<b>732</b>	<b>919</b>	<b>-187</b>			<b>74</b>	<b>74</b>	
Kiinteistökaupat	B	0	319	319	318	1			74	74	
SHP osuudet	B	91	0	91	91	0					
Osakkeet ja osuudet	B	170	0	170	352	-182					
IT-hankinnat 2019	B	152	0	152	158	-6					
<b>Tekninen lautakunta</b>		<b>3 832</b>	<b>145</b>	<b>3 977</b>	<b>2 488</b>	<b>1 489</b>					
Keskustan koulun peruskorjaus	B	1 500	0	1 500	1 349	151					
Yhteiskoulu/lukio	B	50	0	50	4	46					
Linnamaan koulu	B	120	0	120	2	118					
Huhdan koulu	B	10	0	10	0	10					
Liikunall.aktiivipiha Luvia	B	30	0	30	28	2					
Eurajoen varikko, katos	B	25	0	25	7	18					
Jokisimpukka	B	52	0	52	36	16					
Kunnanvirasto	B	40	40	80	35	45					
Liikuntakeskus laajennukset	B	40	0	40	35	5					
Varhaiskasv. Tilasuunnittelu	B	15	0	15	12	3					
Kaharin nuorisotalon korjaus	B	10	0	10	3	7					
Vanhan paloaseman julkis.korj.	B	25	0	25	0	25					
Yht.koul.pihastadionin uusim	B	75	0	75	85	-10					
Yht.koul.liikuntah.pallosuoj	B	15	0	15	16	-1					
Lapijoen kentän huoltorakennus	B	15	0	15	15	0					
Liikuntahalli	B	30	0	30	3	27					
Kuivalahden koulun korj.	B	25	0	25	12	13					
Irjanne ryhm.perh.päiv.korj.	B	100	0	100	0	100					
Teiden parannus ja asfalt.	B	525	0	525	328	197					
Teiden valaistukset	B	50	0	50	48	2					
Sydänmaankylän klv	B	350	40	390	39	351					
Laitakarin klv ja valaistus	B	170	0	170	89	81					
Vuojoen silta	B	20	0	20	12	8					
Ruutin kaava-al.kt II-vaihe	B	160	0	160	138	22					
Frisbeegolfrata	B	20	0	20	23	-3					
Tohkatie silta	B	0	55	55	54	1					
Rikantilan koulupolun silta	B	20	10	30	29	1					
Jouluvalot ja t.ruukut (Luvia)	B	60	0	60	1	59					
Raken. Infran korjausvelkaselv.	B	25	0	25	21	4					
Linja-autopysäkin rakentaminen	B	55	0	55	48	7					
Vanha Porintie klv	B	10	0	10	0	10					
Sähklö.kiint.ohjausjärjest.	B	70	0	70	12	58					
Kauk.läm.liit.k.virasto majak	B	40	0	40	4	36					
Kiinteistöjen korj.velkaselv.	B	80	0	80	0	80					
<b>Vesihuoltolaitos</b>		<b>805</b>	<b>60</b>	<b>865</b>	<b>771</b>	<b>94</b>					
Vesilaitos suunn. Ja rakentam.	B	385		385	365	20					
Viemärlaitos suunn. Ja rak.	B	420	60	480	406	74					
<b>Vapaa-aikalautakunta</b>		<b>10</b>	<b>40</b>	<b>50</b>	<b>23</b>	<b>27</b>		<b>24</b>	<b>24</b>	<b>24</b>	
Keilahallin automaattilaskimet	B	10		10	10						
Omatoimikirjasto	B		40	40	13	27		24	24	24	
<b>RAHOITUSOSA</b>				<b>0</b>		<b>0</b>					
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäys	B										
Antolainasaamisten vähennys	B								3 517	-3 517	
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B										
Pitkäaikaistenlainojen vähennys	B				1 088	-1 088					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N				442	-442					
Oman pääoman muutokset	B										
Vaikutus maksuvalmiuteen											
<b>YHTEENSÄ</b>		<b>71 803</b>	<b>4 474</b>	<b>76 277</b>	<b>76 178</b>	<b>229</b>	<b>71 772</b>	<b>559</b>	<b>72 331</b>	<b>77 390</b>	<b>-3 915</b>

### 3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

#### 3.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma		2019		2018	
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 841 290,22		2 674 947,92		
Maksutuotot	1 754 009,71		1 728 983,07		
Tuet ja avustukset	2 025 648,51		1 814 046,77		
Muut toimintatuotot	1 766 778,78	8 387 727,22	1 876 265,72	8 094 243,48	
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-27 266 284,20		-26 362 065,29		
Palkat ja palkkiot	-21 787 775,58		-21 028 291,63		
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-4 753 966,13		-4 607 274,05		
Muut henkilösivuk,	-724 542,49		-726 499,61		
Palvelujen ostot	-35 295 670,27		-31 317 958,88		
Aineet, tarvik. ja tavar.	-3 712 906,49		-3 360 833,65		
Avustukset	-3 323 936,17		-2 874 670,71		
Muut toimintakulut	-437 048,04	-70 035 845,17	-428 627,29	-64 344 155,82	
<b>Toimintakate</b>		<b>-61 648 117,95</b>		<b>-56 249 912,34</b>	
Verotulot		52 059 802,80		50 339 773,05	
Valtionosuudet		11 119 659,00		11 736 988,00	
Rahoitustuotot- ja kulut					
Korkotuotot	63 020,79		65 023,74		
Muut rahoitustuotot	2 145 489,88		1 049 809,03		
Korkokulut	-34 808,13		-115 824,04		
Muut rahoituskulut	-374 788,04	1 798 914,50	-1 773 561,48	-774 552,75	
<b>Vuosikate</b>		<b>3 330 258,35</b>		<b>5 052 295,96</b>	
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 915 485,01	-4 915 485,01	-5 212 411,09	-5 212 411,09	
<b>Tilikauden tulos</b>		<b>-1 585 226,66</b>		<b>-160 115,13</b>	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		3 309,21		3 409,34	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		-112 567,00			
<b>Tilikauden yli-/alijäämä</b>		<b>-1 694 484,45</b>		<b>-156 705,79</b>	

## 3.2 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	2019	2018
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Vuosikate	3 330 258,35	5 052 295,96
Tulorahoituksen korjauserät		
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-4 200 993,52	-4 044 387,65
Rahoitusosuudet investointeihin	24 000,00	16 340,25
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	74 424,00	1 459 622,17
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>-772 311,17</b>	<b>2 483 870,73</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	3 516 547,30	156 941,67
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 088 443,32	-1 388 020,28
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-442 340,00	-425 195,98
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	60 840,12	188 120,55
Vaihto-omaisuusmuutos	34 011,94	-237 698,08
Saamisten muutos	-3 036 529,97	1 048 181,25
Korottomien velkojen muutos	279 734,12	127 521,96
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>-676 179,81</b>	<b>-530 148,91</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-1 448 490,98</b>	<b>1 953 721,82</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>		
<b>Rahavarat 31.12</b>	<b>22 911 800,13</b>	<b>24 360 291,11</b>
<b>Rahavarat 1.1.</b>	<b>24 360 291,11</b>	<b>22 406 569,29</b>
	-1 448 490,98	1 953 721,82

### 3.3 Kunnan tase

Kunnan tase	31.12.2019	1.1.2019
<b>VASTAAVAA</b>		
<b>A PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>89 523 869,68</b>	<b>93 853 332,47</b>
I Aineettomat hyödykkeet	385 626,29	570 583,36
2. Tietokoneohjelmistot	62 308,62	123 533,82
3. Muut pitkävaikutteiset menot	323 317,67	447 049,54
II Aineelliset hyödykkeet	77 902 521,75	78 968 657,68
1. Maa- ja vesialueet	6 129 503,49	5 935 927,49
2. Rakennukset	54 539 760,68	56 585 855,16
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 875 679,27	14 421 980,00
4. Koneet ja kalusto	1 276 094,41	1 562 330,33
5. Muut aineelliset hyödykkeet	17 206,97	17 206,97
6. Ennakkomaksut ja keskener.hank.	2 064 276,93	445 357,73
III Sijoitukset	11 235 721,64	14 314 091,43
1. Osakkeet ja osuudet	11 130 389,92	10 692 212,41
3. Muut lainasaamiset	105 331,72	3 621 879,02
<b>B TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>147 536,82</b>	<b>144 669,07</b>
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	147 536,82	144 669,07
<b>C VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>28 317 033,45</b>	<b>26 763 006,40</b>
I Vaihto-omaisuus	203 686,14	237 698,08
1. Aineet ja tarvikkeet	203 686,14	237 698,08
II Saamiset	5 201 547,18	2 165 017,21
Pitkäaikaiset saamiset	3 408 453,67	222 338,34
1. Myyntisaamiset	15 983,31	81 881,96
2. Lainasaamiset	3 392 470,36	140 456,38
Lyhytaikaiset saamiset	1 793 093,51	1 942 678,87
1. Myyntisaamiset	650 301,32	764 729,71
2. Lainasaamiset	132 266,66	
3. Muut saamiset	468 795,82	419 944,06
4. Siirtosaamiset	541 729,71	758 005,10
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	14 453 025,63	13 079 733,83
2. Sijoitukset rahamarkkina-instrumentteihin	9 597 815,13	6 570 493,63
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	4 855 210,50	6 509 240,20
IV Rahat ja pankkisaamiset	8 458 774,50	11 280 557,28
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>117 988 439,95</b>	<b>120 761 007,94</b>

Kunnan tase	31.12.2019	1.1.2019
<b>VASTATTAVAA</b>		
<b>A OMA PÄÄOMA</b>	<b>94 409 460,57</b>	<b>96 157 699,02</b>
I Peruspääoma	20 593 012,27	20 593 012,27
IV Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	75 510 932,75	75 721 392,54
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 694 484,45	156 705,79
<b>B POISTOERO JA VAPAAEHOISET VARAUKSET</b>	<b>36 052,37</b>	<b>39 361,58</b>
1. Poistoero	36 052,37	39 361,58
<b>C PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>166 321,00</b>	
2. Muut pakolliset varaukset	166 321,00	
<b>D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>525 561,65</b>	<b>461 853,78</b>
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	525 561,65	461 853,78
<b>E VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>22 851 044,36</b>	<b>24 102 093,56</b>
I Pitkäaikainen	12 077 027,00	13 630 096,80
2. Lainat rah.- ja vak.-laitoksilta	9 391 822,00	10 484 636,50
3. Lainat julkisyhteisöiltä	184 883,06	203 748,81
4. Lainat muilta luotonantajilta	878 506,51	1 334 588,96
7. Muut velat/Liittymismaksut	1 621 815,43	1 607 122,53
II Lyhytaikainen	10 774 017,36	10 471 996,76
2. Lainat rah.- ja vak.-laitoksilta	1 194 466,00	1 171 832,98
3. Lainat julkisyhteisöiltä	18 865,86	18 261,95
4. Lainat muilta luotonantajilta	442 340,00	428 597,55
5. Saadut Ennakot	25 300,29	27 906,89
6. Ostovelat	4 962 458,90	5 091 278,10
7. Muut velat/Liittymismaksut	412 290,95	456 676,81
8. Siirtovelat	3 718 295,36	3 277 442,48
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>117 988 439,95</b>	<b>120 761 007,94</b>

### 3.4 Konsernin tuloslaskelma

Konsernituloslaskelma		2019	2018
Toimintatuotot		32 392 598,25	31 436 935,21
Toimintakulut		-93 102 763,90	-87 038 890,01
<b>Toimintakate</b>		<b>-60 710 165,65</b>	<b>-55 601 954,80</b>
Verotulot		52 059 802,80	50 339 773,05
Valtionosuudet		11 119 659,00	11 736 988,00
Rahoitustuotot- ja kulut			
Korkotuotot	565,91		602,72
Muut rahoitustuotot	2 163 049,18		1 084 806,52
Korkokulut	-48 595,51		-130 127,49
Muut rahoituskulut	-377 879,06	1 737 140,52	-1 776 883,73
<b>Vuosikate</b>		<b>4 206 436,67</b>	<b>5 653 204,27</b>
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-5 684 362,01	-5 918 333,42
Arvonalentumiset		0,00	-295,05
<b>Tilikauden tulos</b>		<b>-1 477 925,34</b>	<b>-265 424,20</b>
Tilinpäätössiirrot		-49 459,70	-52 132,98
Tilikauden verot		-13 205,84	-488,57
Laskennalliset verot		-14 004,16	-7 213,82
Vähemmistöosuudet		-123,21	790,08
<b>Tilikauden yli-/alijäämä</b>		<b>-1 554 718,25</b>	<b>-324 469,49</b>

### 3.5 Konsernin rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	2019	2018
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Vuosikate	4 206 436,67	5 653 204,27
Tilikauden verot	-13 205,84	-488,57
Tulorahoituksen korjauserät	-66 342,28	48 592,35
<b>Toiminnan rahavirta yhteensä</b>	<b>4 126 888,55</b>	<b>5 701 308,05</b>
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-4 977 170,30	-5 328 247,39
Rahoitusosuudet investointeihin	47 887,01	16 340,25
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	148 359,59	1 473 163,83
<b>Investointien rahavirta yhteensä</b>	<b>-4 780 923,70</b>	<b>-3 838 743,31</b>
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>-654 035,15</b>	<b>1 862 564,74</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	132 266,66	156 941,67
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	401 566,80	660 348,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 472 161,66	-1 805 262,97
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-448 007,20	-378 611,64
Oman pääoman muutokset	88 400,00	88 900,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	62 050,99	166 002,08
Vaihto-omaisuusmuutos	43 133,26	-238 787,75
Saamisten muutos	384 719,44	1 108 355,27
Korottomien velkojen muutos	-312 931,40	331 166,13
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>-1 120 963,11</b>	<b>89 050,79</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-1 774 998,26</b>	<b>1 951 615,53</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>		
<b>Rahavarat 31.12</b>	<b>24 367 253,33</b>	<b>26 142 251,59</b>
<b>Rahavarat 1.1.</b>	<b>26 142 251,59</b>	<b>24 191 154,53</b>
	-1 774 998,26	1 951 097,06

### 3.6 Konsernitase

Konsernitase VASTAAVAA	2019	2018
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>96 001 560,39</b>	<b>96 942 219,72</b>
I Aineettomat hyödykkeet	502 797,89	691 393,65
Aineettomat oikeudet	173 767,27	237 801,41
Muut pitkävaikutteiset menot	329 030,62	453 592,24
Ennakkomaksut		
II Aineelliset hyödykkeet	92 885 819,18	90 621 486,81
Maa- ja vesialueet	6 995 884,84	6 375 719,93
Rakennukset	67 307 850,85	66 783 984,61
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 287 823,52	14 753 268,87
Koneet ja kalusto	1 810 653,15	2 155 270,38
Muut aineelliset hyödykkeet	50 197,27	51 014,50
Ennakkomaksut ja kes- kener.hank.	2 433 409,55	502 228,52
III Sijoitukset	2 612 943,32	5 629 339,26
Osakkuusyhteisöosuudet		
Osakkeet ja osuudet	2 496 271,60	5 556 000,87
Muut lainasaamiset	105 331,72	61 998,39
Muut saamiset	11 340,00	11 340,00
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>151 732,73</b>	<b>173 395,70</b>
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>29 550 164,35</b>	<b>31 745 428,47</b>
I Vaihto-omaisuus	512 406,88	555 540,14
Aineet ja tarvikkeet	512 406,88	555 540,14
II Saamiset	4 670 504,13	5 047 636,73
Pitkäaikaiset saamiset	162 103,90	231 433,91
Lyhytaikaiset saamiset	4 508 400,23	4 816 202,82
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	14 453 174,64	13 079 887,48
IV Rahat ja pankkisaamiset	9 914 078,70	13 062 364,12
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>125 703 457,47</b>	<b>128 861 043,89</b>



<b>VASTATTAVAA</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>95 114 809,80</b>	<b>96 604 943,21</b>
I Peruspääoma	20 587 947,85	20 590 517,32
III Arvonkorotusrahasto	84 093,96	84 093,96
V Muut omat rahastot	5 122,88	5 122,88
VI Edell. tilikaus.yli-/alijäämä	75 992 363,37	76 249 678,54
VII Tilikauden Yli-/alijäämä	-1 554 718,26	-324 469,49
<b>VÄHEMMISTÖOSUUDET</b>	<b>36 650,69</b>	<b>31 705,19</b>
<b>VAPAAEHTOISET VARAUKSET</b>	<b>52 768,91</b>	<b>55 542,32</b>
<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>468 005,03</b>	<b>536 587,87</b>
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	468 005,03	536 587,87
<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>569 904,64</b>	<b>529 516,62</b>
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>29 461 318,40</b>	<b>31 102 748,65</b>
I Pitkäaik. korollinen vieras pääoma	12 837 901,55	14 279 819,00
II Pitkäaik. koroton vieras pääoma	1 688 963,71	1 660 971,67
III Lyhytaik. korollinen vieras pääoma	1 930 133,03	1 832 478,04
IV Lyhytaik. koroton vieras pääoma	13 004 320,11	13 329 479,94
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>125 703 457,47</b>	<b>128 861 043,86</b>

## 4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

### 4.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevana liitetietoina on esitettävä:

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

#### Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

#### Pysyvät vastaavat

##### Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Kunnanvaltuuston päätöksellä 16.1.2017 § 20 on hyväksytty poistosuunnitelman perusteet 1.1.2017 lukien Eurajoen kunnan aiemman poistosuunnitelman mukaisesti. Edelleen kunnanhallitus on kokouksessaan 10.1.2017 hyväksynyt, että Luvian kunnan 31.12.2016 mennessä aktivoitujen suunnitelmapoistojen poistamisessa käytetään Luvian kunnan aiempaa suunnitelmapoistojen ohjetta ko. hyödykkeiden poistojen loppumiseen saakka.

##### Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempan todennäköiseen luovutushintaan.

#### Vaihto-omaisuus

Kunnalla on vuonna 2018 muodostettu vesilaitoksen varastokirjanpito.

#### Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissojimuksia ei ole käytetty.

##### Avustukset

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi. Kuntaan vuoden 2017

alussa yhdistyneen Luvian kunnan yhdistymisestä johtuva yhdistymisavustus ja valti-onosuuksien vähenemisen korvaus on kirjattu maksuperusteen mukaisesti tuotoksi tuloslaskelmaan erään Tuet ja avustukset.

2. Perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu edellisestä tilikaudesta (KPA 2:2.1 § 2-kohta) tai kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi, sekä muutoksen vaikutukset.

Ei selvitettävää

3. oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Tytäryhtiöiden lainasaamiset raportoitu aiemmilla kausilla (v.2017 ja v.2018) virheellisesti tilillä 1231 muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä (III Sijoitusten alla). Vuonna 2019 tytäryhtiöiden lainasaamiset siirretty tilille 1630 lainasaamiset tytäryhteisöiltä (II Saamisten alle).

4. selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa

Ei selvitettävää.

5. aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Edellisten tilikausien yli-/alijäämään kirjattu Satakunnan sairaanhoitopiirin ilmoittama pakollisen varauksen vuoden 2018 osuus, 53 754,00.

## 4.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

### Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät

<b>Tytäryhteisöt</b>	<b>Omistusosuus</b>
Luvian teollisuustalo Oy	100%
Kiinteistö Oy Lukkarila	100%
Asunto Oy Luvian rivi	100%
Asunto Oy Kuusaaikonrivi 3	100%
Asunto Oy Kuusaaikonrivi 5	100%
Kiinteistö Oy Muovisato	80 %
Kiinteistö Oy Olkirivi	100%
Kiinteistö Oy Perenhovi	100%
Kiinteistö Oy Riikonkuja	100%
Kiinteistö Oy Eurajoen kirjasto	100%
<b>Kuntayhtymät</b>	
Satakuntaliitto	3,98%
Keski-Satakunnan terveydehuollon kuntayhtymä	31,14%
Satakunnan sairaanhoitopiiri	4,42%

### Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

### Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelmissä.

### Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu pariarvomenetelmällä.

### Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

### Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

### Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö Eurajoen Jäähalli Oy:tä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätöksessä.

Poikkeavat tilikaudet

Ei selvitettävää.

## 4.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Tuloslaskelmaa koskevana liitetietoina on esitettävä

6. toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina. Liiketoimintojen toimintatuotot esitetään tehtäväalueisiin tai kuntayhtymän tulolajeihin sisällytettynä;

Toimintatuotot tehtäväalueittain ulkoisista eristä

Toimintatuotot lautakunnittain				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vaalit	31 649	15 737	31 649	15 737
Yleishallinto	1 637 596	1 609 998	1 637 596	1 609 998
Tekninen toimi	3 379 288	3 455 546	3 379 288	3 455 546
Ympäristötoimi	139 704	93 959	139 704	93 959
Sivistystoimi	1 298 605	1 377 336	1 298 605	1 377 336
Vapaa-aikatoimi	80 454	46 458	80 454	46 458
Perusturvatoimi	1 820 430	1 495 209	1 820 430	1 495 209
<b>Toimintatuotot yhteensä</b>	<b>32 392 598</b>	<b>31 436 935</b>	<b>8 387 727</b>	<b>8 094 243</b>

7. verotuloteritelyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteistöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin;

Verotulojen erittely		
	2019	2018
Kunnan tulovero	28 951 688,22	28 913 418,08
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 580 708,67	2 214 440,51
Kiinteistövero	20 527 405,91	19 211 914,46
Muut verotulot		
<b>Verotulot yhteensä</b>	<b>52 059 802,80</b>	<b>50 339 773,05</b>

## 8. valtionosuudet eriteltynä;

Valtionosuuksien erittely		
	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	14 825 972	15 023 604
siitä: verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	-2 708 116	-2 448 855
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-998 197	-837 761
Harkinnanvarainen valtionosuuksien korotus		
<b>Valtionosuudet yhteensä</b>	<b>11 119 659</b>	<b>11 736 988</b>

## 9. palvelujen ostot esiteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin;

Palvelujen ostojen erittely		
	Kunta	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	27 130 738,21	23 637 352,45
Muiden palvelujen ostot	8 164 932,06	7 680 606,43
<b>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</b>	<b>35 295 670,27</b>	<b>31 317 958,88</b>

## 10. valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä;

Ei annettuja tukia.

## 11. selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista;

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Kunnanvaltuuston päätöksellä 16.1.2017 § 20 on hyväksytty poistosuunnitelman perusteet 1.1.2017 lukien Eurajoen kunnan aiemman poistosuunnitelman mukaisesti. Edelleen kunnanhallitus on kokouksessaan 10.1.2017 hyväksynyt, että Luvian kunnan 31.12.2016 mennessä aktivoitujen suunnitelmapoistojen poistamisessa käytetään Luvian kunnan aiempaa suunnitelmapoistojen ohjetta ko. hyödykkeiden poistoajan loppumiseen saakka.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet	3 vuotta	tasapoisto
Maa- ja vesialueet		ei poistoa
Hallintorakennukset	50 v	tasapoisto
Asuinrakennukset	30 v	tasapoisto
Liikerakennukset, teollisuushallit	20 v	tasapoisto
Koneet ja kalusto	3 – 10 v	tasapoisto
Kiinteät rakenteet	7 – 25 %	menojäännös
Luonnonvarat	käytön muk.	substanssi

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi.

12. selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista;

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevastuu 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennykset tilikaudella Eläkevastuu 31.12.				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennykset tilikaudella	536 587,87 -68 582,84	536 587,87		
<b>Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.</b>	<b>468 005,03</b>	<b>536 587,87</b>		
Muut pakolliset varaukset 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennykset tilikaudella			166 321,00	
<b>Muut pakolliset varaukset 31.12.</b>			<b>166 321,00</b>	

13. selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista tai olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista (Kuntajaoston tuloslaskelmaohje);

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
<b>Luovutusvoitot yhteensä</b>				<b>88 095,83</b>
Muut toimintakulut Käyttöomaisuuden myyntitappiot Luovutustappiot yhteensä				

14. satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät;

Ei selvitettävää.

15. yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä, jos ne ovat olennaisia;

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2019	2018
Osinkotuotot muista yhteisöistä	63 877,63	45 795,96
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	8 882,29	9 008,94
<b>Yhteensä</b>	<b>72 759,92</b>	<b>54 804,9</b>

16. erittely poistoerojen muutoksista

Erittely poistoerojen muutoksista		
	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	3 309,21	3 409,34
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)		
<b>Poistoeron muutokset yhteensä</b>	<b>3 309,21</b>	<b>3 409,34</b>

#### 4.4 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevana liitetietoina on esitettävä:

17. lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääomalennot, jos tällaisia menoja ei ole aktivoitu;

Ei selvittävää.

18. arvonorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen menetelmät;

Ei selvittävää

19. tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti:

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet



Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet										
2019	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. Hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.h	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	123 533,82	447 049,54	<b>570 583,36</b>	5 935 927,49	56 585 855,16	14 421 980,00	1 562 330,33	17 206,97	445 357,73	<b>78 968 657,68</b>
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	<b>0,00</b>	268 000,00	108 272,02	1 547 384,65	196 240,14		1 642 919,20	<b>3 762 816,01</b>
Rahoitusosuudet tilikaudella			<b>0,00</b>						-24 000,00	<b>-24 000,00</b>
Vähennykset tilikauden aikana			<b>0,00</b>	-74 424,00	0,00					<b>-74 424,00</b>
Siirrot erien välillä			<b>0,00</b>		0,00					<b>0,00</b>
Tilikauden poisto	-61 225,20	-123 731,87	<b>-184 957,07</b>		-2 154 366,50	-2 093 685,38	-482 476,06			<b>-4 730 527,94</b>
Arvonlennukset ja niiden palautukset			<b>0,00</b>							<b>0,00</b>
Aktivoidut korkomenot			<b>0,00</b>							<b>0,00</b>
Poistamaton hankintameno 31.12.	62 308,62	323 317,67	<b>385 626,29</b>	6 129 503,49	54 539 760,68	13 875 679,27	1 276 094,41	17 206,97	2 064 276,93	<b>77 902 521,75</b>
Arvon korotukset										
<b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>	<b>62 308,62</b>	<b>323 317,67</b>	<b>385 626,29</b>	<b>6 129 503,49</b>	<b>54 539 760,68</b>	<b>13 875 679,27</b>	<b>1 276 094,41</b>	<b>17 206,97</b>	<b>2 064 276,93</b>	<b>77 902 521,75</b>

Maa- ja vesialueet erittely				
	konserni		kunta	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	99 741,57	99 741,57	99 741,57	99 741,57
Muut maa ja vesialueet	6 029 761,92	5 935 927,49	6 029 761,92	5 935 927,49
<b>Maa- ja vesialueet yhteensä</b>	<b>6 129 503,49</b>	<b>6 035 669,06</b>	<b>6 129 503,49</b>	<b>6 035 669,06</b>

## Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset							
2019	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset		
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	399 144,02	4 924 094,00	5 368 974,39	10 692 212,41	0,00	105 331,72	105 331,72
Lisäykset		90 988,32	347 189,19	438 177,51			0,00
Vähennykset				0,00			0,00
Siirrot eri erien välillä				0,00			0,00
Hankintameno 31.12.	399 144,02	5 015 082,32	5 716 163,58	11 130 389,92	0,00	105 331,72	105 331,72
				0,00			0,00
Arvonlennukset				0,00			0,00
Arvonkorotukset				0,00			0,00
<b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>	<b>399 144,02</b>	<b>5 015 082,32</b>	<b>5 716 163,58</b>	<b>11 130 389,92</b>	<b>0,00</b>	<b>105 331,72</b>	<b>105 331,72</b>

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvonmuutokset						
2019	Tasearvo	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.2019	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Satakunnan sairaanhoitopiiri	4 645 278,77	90 988,32		4 736 267,09	4 644 060,80	92 206,29
Satakuntaliitto	10 592,98			10 592,98	11 544,26	-951,28
Keski-Satakunnan thky	268 222,25			268 222,25	384 330,40	-116 108,15

## Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Omistuksina muissa yhteisöissä on liitetietoina ilmoitettava:

20. Tytäryhteisöistä

21. Kuntayhtymistä

22. yhteisyhteisöistä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus		
				omasta pää- omasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
<b>Tytäryhteisöt</b>						
Luvian Teollisuustalo	Eurajoki	100 %	100 %	103 126,12	15 810,84	76 440,43
Kiinteistö Oy Lukkarila	Eurajoki	100 %	100 %	55 503,98	0,00	0,00
As Oy Luvianrivi	Eurajoki	100 %	100 %	7 763,59	238 836,64	0,00
As Oy Kuussaarikonrivi 3	Eurajoki	100 %	100 %	42 306,30	117 280,40	0,00
As Oy Kuussaarikonrivi 5	Eurajoki	100 %	100 %	82 766,52	121 151,98	0,00
Kiinteistö Oy Olkirivi	Eurajoki	100 %	100 %	286 052,89	1 044 061,27	0,00
Kiinteistö Oy Muovisato	Eurajoki	80 %	80 %	45 429,14	94 231,41	0,00
Kiinteistö Oy Perenhovi	Eurajoki	100 %	100 %	66 466,76	1 162 791,36	-30,00
Kiinteistö Oy Riikonkuja	Eurajoki	100 %	100 %	21 990,58	1 118 169,11	0,00
Kiinteistö Oy Eurajoen kirjasto	Eurajoki	100 %	100 %	3 358 095,55	0,00	-2 757,34
<b>Kuntayhtymät</b>						
Satakunnan Sairaanhoidopiiri	Pori	4,42 %	4,42 %	4 296 614,61	4 880 536,67	-106 284,11
Satakuntaliitto	Pori	3,98 %	3,98 %	49 368,92	233 042,80	6 829,70
Keski-Satakunnan thky	Harjavalta	31,14 %	31,14 %	957 383,56	1 216 060,73	0,00
<b>Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt</b>						
Eurajoen Jäähalli Oy*	Eurajoki	22,94 %	22,94 %	25 023,71	187 335,39	529,33

\*Tiedot toukokuulta 2019

23. erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muista omistusyhteisöiltä:

Saamisten erittely				
	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset*		15 865,71		81 500,58
Lainasaamiset	3 252 013,98	132 266,66	3 516 547,30	
Siirtosaamiset				
<b>Yhteensä</b>	<b>3 252 013,98</b>	<b>148 132,37</b>	<b>3 516 547,30</b>	<b>81 500,58</b>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset*		117,60		381,38
Lainasaamiset				
Siirtosaamiset		82 417,17		564 805,10
<b>Yhteensä</b>	<b>0,00</b>	<b>82 417,17</b>		<b>565 186,48</b>
<b>Saamiset yhteensä</b>	<b>3 252 013,98</b>	<b>230 549,54</b>	<b>3 516 547,30</b>	<b>646 687,06</b>

\*Tilit taseessa pitkäaikaisten saamisten alla, ovat lyhytaikaisia

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät;

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	212 707,37	109 414,00	212 707,37	109 414,00
EU-tuet ja avustukset	1 384,92	1 372,57	1 384,92	1 372,57
Valtionavustus joukkoliikenne	10 943,50	9 385,00	10 943,50	9 385,00
Sijoitukset	0,00	22 652,00	0,00	22 652,02
Muut tulojäämät	478 854,75	813 305,54	316 693,92	615 181,51
<b>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</b>	<b>703 890,54</b>	<b>956 129,11</b>	<b>541 729,71</b>	<b>758 005,10</b>

## 4.5 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Taseen vastattavia koskevina liitetietoina on esitettävä:

25. tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana;

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	20 590 517,32	20 582 862,22	20 593 012,27	20 593 012,27
Lisäykset		7 655,1		
Vähennykset	-2 569,47			
<b>Peruspääoma 31.12.</b>	<b>20 587 947,85</b>	<b>20 590 517,32</b>	<b>20 593 012,27</b>	<b>20 593 012,27</b>
Arvonkorotusrahasto 1.1.	84 093,96	84 093,96		
Lisäykset				
Vähennykset				
<b>Arvonkorotusrahasto 31.12.</b>	<b>84 093,96</b>	<b>84 093,96</b>		
Muut omat rahastot 1.1.	5 122,88	4 986,33		
Lisäykset		136,55		
Vähennykset				
<b>Muut omat rahastot 31.12.</b>	<b>5 122,88</b>	<b>5 122,88</b>		
Edellisten tilikausien ali/ylijäämä 1.1.	76 249 678,54	71 215 921,47	75 721 392,54	71 039 135,74
Siirto vahinkorahastoon				
<b>Edellisten tilikausien ali/ylijäämä 31.12.</b>	<b>75 992 363,37</b>	<b>76 249 678,54</b>	<b>75 510 932,75</b>	<b>75 721 392,54</b>
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 554 718,26	-324 469,49	-1 694 484,45	-156 705,79
<b>Oma pääoma yhteensä</b>	<b>95 114 809,80</b>	<b>96 604 943,22</b>	<b>94 409 460,57</b>	<b>96 157 699,02</b>

26. erittely poistoerosta;

Erittely poistoerosta		
	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	36 052,37	39 361,58

27. tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua;

Pitkäaikaiset velat		
	2019	2018
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 596 676,00	10 484 636,50
Lainat julkisyhteisöiltä	184 883,06	203 748,81
Lainat muilta luotonantajilta	45 380,47	1 334 588,96
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat	1 621 815,43	1 607 122,53
Siirtovelat		
<b>Pitkäaikaiset velat yhteensä</b>	<b>10 448 754,96</b>	<b>13 630 096,80</b>

28. erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista;

Ei joukkovelkakirjalainoja

29. erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä;

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset			166 321,00	
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (SHP)	468 005,03	536 587,87		
<b>Muut pakolliset varaukset yhteensä</b>	<b>468 005,03</b>	<b>536 587,87</b>	<b>166 321,00</b>	<b>0,00</b>

30. erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä, ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille:

Vieras pääoma				
	2019		2018	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		22,28		6 064,11
Muut velat	55 503,98		54 661,08	
<b>Yhteensä</b>	<b>55 503,98</b>	<b>22,28</b>	<b>54 661,08</b>	<b>6 064,11</b>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		287 110,18		307 596,25
Siirtovelat		163 700,33		99 115,94
<b>Yhteensä</b>	<b>0,00</b>	<b>450 810,51</b>		<b>406 712,19</b>
<b>Vieras pääoma yhteensä</b>	<b>55 503,98</b>	<b>450 832,79</b>	<b>54 661,08</b>	<b>412 776,30</b>

31. maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkilimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä;

Sekkilimiitti		
	2019	2018
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	3 000 000,00	3 000 000,00
siitä käyttämättä oleva määrä	3 000 000,00	3 000 000,00

32. erittely Muut velat –erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	1 524 230,19	1 523 230,19	1 524 230,19	1 523 230,19
Muut velat	42 081,26	29 231,26	97 585,24	83 892,34
<b>Muut velat yhteensä</b>	<b>1 566 311,45</b>	<b>1 552 461,45</b>	<b>1 621 815,43</b>	<b>1 607 122,53</b>

## 33. siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henki- lösivukulujen jaksotukset	3 143 896,00	2 752 909,00	3 143 896,00	2 752 909,00
Muut palkkojen ja henkiösi- vukulujen jaksotukset	147 110,24	31 478,62	147 110,24	31 478,62
Korkojaksotukset				
Muut menojäämät	2 629 019,06	3 349 273,91	427 289,12	493 054,86
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	5 920 025,30	6 133 661,53	3 718 295,36	3 277 442,48
<b>Siirtovelat yhteensä</b>	<b>5 920 025,30</b>	<b>6 133 661,53</b>	<b>3 718 295,36</b>	<b>3 277 442,48</b>

#### 4.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Panteista ja muista esineoikeudellisista vakuuksista on liitetietoina esitettävä:

34. velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan, eriteltyinä vakuuslajeittain kultakin taseen vastattavissa esitettävän vieraan pääoman erältä;

Ei selvittävää.

35. vakuuksista, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 34 tarkoitetulla tavalla antanut puolestaan, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltynä;

Ei selvittävää.

36. vakuuksista, jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltynä;

Ei selvittävää.

37. yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista kuin edellä 34-36 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltynä;

Ei selvittävää.

Taseeseen sisältymättömistä vastuusitoumuksista ja vastuista on esitettävä liitetietona:



38. vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma, jos se on merkittävä

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Leasingvastuut yhteensä <i>seuraavalla tilikaudella maksettava osuus</i>	201 221,03 65 974,18	176 396,57 53 214,77	201 221,03 65 974,18	176 396,57 53 214,77
<b>Yhteensä</b>	<b>201 221,03</b>	<b>176 396,57</b>	<b>201 221,03</b>	<b>176 396,57</b>

Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.

39. kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta;

40. muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut;

Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		kunta	
	2019	2018	2019	2018
<b>Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta</b>				
Eurajoen Jäähalli OY				
Alkuperäinen pääoma	440 000,00	290 000,00	440 000,00	290 000,00
Jäljellä oleva pääoma	294 922,00	163 188,00	294 922,00	163 188,00
<b>Takaukset muiden puolesta</b>				
Käenpesän yksityistien laina				
Alkuperäinen pääoma		100 000,00		100 000,00
Jäljellä oleva pääoma		47 481,02		47 481,02

Vastuu kuntien takauskeskuksen takaisvastuista		
	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takaisvastuista 31.12.	56 915 865,00	54 354 690,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takaisvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.	37 447,00	34 920,38

41. muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Ei selvitettävää.

## 4.7 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Liitetietoina henkilöstöstä on esitettävä:

42. henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2019	2018
Kunnanhallitus	17	19
Tekninen lautakunta	85	87
Ympäristölautakunta	3	3
Sivistyslautakunta	335	323
Vapaa-aikalautakunta	23	28
Perusturvalautakunta	177	177
<b>Yhteensä</b>	<b>640</b>	<b>637</b>

43. tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilöstösivukulut

Henkilöstökulut		
	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	27 266 284,20	26 362 065,29
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
<b>Henkilöstökulut yhteensä</b>	<b>27 266 284,20</b>	<b>26 362 065,29</b>

44. luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut		
	2019	2018*
Eurajoen Keskustapuolue kj	5 285,07	4 785,60
Eurajoen Kokoomus ry	2 305,56	697,50
Eurajoen Sosiaalidemokraatit	4 300,83	3 952,00
Luvian kokoomus ry	1 092,00	1 378,50
Luvian työväenyhdistys ry	2 433,76	2 294,00
Perussuomalaisten Eurajoen yhdistys	1 069,69	993,00
Vasemmistoliiton Eurajoen yhdistys	284,56	219,00
<b>Yhteensä</b>	<b>16 771,47</b>	<b>14 319,60</b>

\* Joulukuunlukuja ei raportoitu. Edellisen vuoden joulukuun maksut kirjautuvat aina seuraavaan vuoteen, joten raportoidaan myös kyseisenä vuonna. Esim 2019 vuonna raportoidaan joulukuu 2018

45. Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksettavat palkkiot;

Tilintarkastajan palkkiot		
	2019	2018
Audec tarkastusyhteistö Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	13 378,47	12 848,26
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	642,39	614,00
<b>Palkkiot yhteensä</b>	<b>14 020,86</b>	<b>13 462,26</b>

46. Liitetietona on esitettävä tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välillisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisen kaupallisin ehdoin.

- Kunnanjohtajan kanssa on kunnanvaltuuston päätöksellä 16.1.2018 § 22 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta ilman työvelvoitetta, mikäli kunnanjohtajan työsopimus irtisanotaan työnantajan toimesta.
- Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Tytäryhteistö Koy Olkiriville 1 300 000 euron rahalainan, josta 31.12.2019 on avoimena 1 026 666,68 euroa. Lainan korko on sidottu Suomen valtion obligaatioiden 10 vuoden korkoon., ensimmäisen korkojakson korko on 1,82 €.
- Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Tytäryhteistö Koy Riikonkujalle 1 300 000 euron rahalainan, josta 31.12.2019 on avoimena 1 110 000,01 euroa. Lainan korko on sidottu Suomen valtion obligaatioiden 10 vuoden korkoon., ensimmäisen korkojakson korko on 1,44 €.
- Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Tytäryhteistö Koy Perenhoville 1 368 000 euron rahalainan, josta 31.12.2019 on avoimena 1 142 000,00 euroa. Lainan korko on sidottu Suomen valtion obligaatioiden 10 vuoden korkoon., ensimmäisen korkojakson korko on 1,82 €.
- Kunta on antanut tilikaudella osakkuusyhteistö Eurajoen Jäähalli Oy:lle 15.000 euron avustuksen sekä myöntänyt vapautuksen kiinteistöverosta. Kunta on antanut Jäähalli Oy:lle omavelkaisen takauksen lainaan, alkuperäinen pääoma on 290 000 euroa, josta 31.12.2019 avoimena on 144 922,00 euroa. Lisäksi kunta on antanut Jäähalli Oy:lle omavelkaisen takauksen lainaan, alkuperäinen pääoma on 150 000 euroa, josta 31.12.2019 avoimena on 150 000,00 euroa.
- Kunta on antanut tilikaudella Luvian Jäähalli Oy:lle 15.000 euron avustuksen sekä myöntänyt vapautuksen kiinteistöverosta.

## 5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

### 5.1 Kirjanpidollisesti eriytetty vesihuolto

#### TOIMINTAKERTOMUS 2019

##### Yleistä

Eurajoen vesihuoltolaitos huolehtii perus-, korjaus- ja kehittämisinvestoinneista toiminta-alueillaan, puhtaan talousveden hankinnasta, käsittelystä ja jätevesien johtamisesta. Vesihuoltolaitoksen tavoitteena on jakaa asiakkailleen korkealaatuista ja turvallista talousvettä, sekä huolehtia yhteistointasopimuksin jäteveden johtamisesta ympäristölupien vaatimusten mukaiseen käsittelyyn.

Eurajoen vesihuoltolaitos muodostuu kahdesta erillisestä vedenjakelualueesta, Luvian verkostoalueesta ja Eurajoen verkostoalueesta.

Eurajoen kunnan vesihuoltolaitos toimittaa toiminta-alueidensa kuntalaisille vettä päivittäiseen tarpeeseen n. 1300 m<sup>3</sup> vuorokaudessa ja alueella asuu noin 9500 asukasta.

##### Lainsäädäntö

Vesihuoltolakia koskevat muutokset (681/2014) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tuli kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja sille on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot.

Vesihuoltolain tavoitteena on ollut kirjanpidon eriyttäminen. Kirjanpidon eriyttämisellä pyritään siihen, että tilinpäätöksen ja siinä esitettyjen tunnuslukujen perusteella voidaan läpinäkyvästi arvioida, missä määrin vesihuollosta ja huleveden viemäroinnistä perittävät maksut kattavat palvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset pitkällä aikavälillä ja ovatko maksut kohtuullisia.

##### Organisaatio

Vesilaitoksen johtajana toimii tekninen johtaja Sami Nummi ja sillä on 5 työntekijää (2 vesilaitoksen asentajaa ja 3 vesilaitoksen hoitajaa).

#### LAITOKSEN TOIMINTA JA VERKOSTOT

##### Vedenhankinta

Eurajoen vedenjakelualueella raakavetenä käytettävä vesi otetaan neljästä pohjavedenottamosta: Irjanne 1., Irjanne 2., Kämpä ja Kuivalahti. Luvian vedenjakelualueella vesi otetaan kahdesta pohjavedenottamosta: Hanninkylä ja Korvenkylä. Omien vedenottamoiden lisäksi laitoksella on 3 varavesiyhteyttä, yksi Raumalta Eurajoen vedenjakelualueelle ja 2 Porista Luvian vedenjakelualueelle. Varavesiyhteyksien kapasiteetti riittää koko Luvian alueen tarpeisiin, mutta Eurajoen puolella paine riittää todennäköisesti vain Lapijoen tarpeisiin. Ostetun veden määrä on vaihdellut voimakkaasti vuosien välillä, koska molemmat Luvian pohjavedenottamot ovat melko herkkiä pohjaveden pinnan korkeuden vaihteluille. Eurajoen alueelle ei otettu vettä vuoden 2019 aikana Raumalta.

##### Vedenjakelu

Eurajoen kunnan vesihuoltolaitoksen vesijohtoverkostot ovat dokumentoitu pääosin sähköisesti KeyAqua-ohjelmistoon. Verkosto koostuu aiemmin mainituista Luvian ja Eurajoen vedenjakelualueista. Niiden välillä ei ole putkiyhteyttä.

Vuoden 2018 ja 2019 talousarvioon oli varattu määrärahaa vesihuollon kehittämissuunnitelman päivittämiseen. Työ saatiin pääosin valmiiksi ja se on tarkoitus viedä 2020 keväällä luottamuseliväksyntään.

### Jätevesien johtaminen

Eurajoella ei ole omia jätevedenpuhdistamoita. Luvian alueelta jätevedet johdetaan Poriin Luotsinmäen jätevedenpuhdistamolle ja Eurajoen alueelta Rauman puhdistamolle. Laitos maksaa johdetusta jätevedestä kuutioperusteisen maksun. Jätevesien siirtopumppaus on toiminut suunnitellusti vuoden 2019 aikana eikä ohituksia ole ollut.

### Vesihuoltomaksut

Laitoksen liittymis- ja käyttömaksut on vahvistettu Eurajoen ja Luvian Yhteisvaltuustossa 2016. Laitoksen liittymismaksut ovat 1.1.2017 lukien siirtekelpoisia ja arvonlisäverollisia eikä liittymismaksua palauteta kiinteistön luovutustilanteessa kiinteistön vanhalle omistajalle. Aikaisemmin solmitut liittymismaksut käsitellään laadintahetken perusteella ja sovelletaan voimassa ollutta siirto/palautuskelpoisuutta. Perusmaksu määräytyy mittarikoon perusteella ja sitä peritään käyttöveden osalta.

Käyttömaksut 1.1.2017 alkaen:

	€/m <sup>3</sup> (alv 0%)	€/m <sup>3</sup> (alv 24%)
Vesi, normaali taksa	1,36	1,69
Jätevesi	1,81	2,24

Perusmaksut 1.1.2017 alkaen:

	€/vuosi (alv 0%)	€/vuosi (alv 24%)
20 mm mittari	20,00	24,80
32mm mittari	40,00	49,60
40 mm mittari	60,00	74,40

Eurajoen kunnanvaltuusto on kokouksessaan 5.11.2019 päättänyt tarkistaa vesihuoltomaksuja seuraavasti (hinnat alv 0%):

Perusmaksut euroa/vuosi	1.4.2020 lukien	1.1.2021 lukien	1.1.2022 lukien
20 mm mittari	22,00	23,10	24,26
32 mm mittari	44,00	46,20	48,51
40 mm mittari	66,00	69,30	72,77

Kulutusmaksut euroa/m <sup>3</sup>	1.4.2020 lukien	1.1.2021 lukien	1.1.2022 lukien
Vesi	1,50	1,57	1,65
Jätevesi	1,99	2,09	2,20

Lisäksi valtuusto päätti, että jäteveden liittymismaksu korotetaan 1.4.2020 alkaen 1400 euroon /alv 0% sekä edelleen, että mikäli vesi- ja jätevesiliittymät hankintaan samanaikaisesti hinta on 1800 euroa/alv 0 %.

## Vesimäärät ja liittyjät

Verkostoon pumpattiin yhteensä 537.570 m<sup>3</sup> vettä ja siitä laskutettiin 477.958 m<sup>3</sup> eli hukkavesi-prosentti oli 12,5% (13,9%). Jätevettä vastaanotettiin 461.284 m<sup>3</sup> ja laskutettiin 234.691 m<sup>3</sup> ja vuotovesiprosentti oli 49,1% (43,4%). Suluissa merkityt luvut ovat vuoden 2018 lukuja. Puhdasvesipuolen vuotovedet vähenivät edelleen aikaisemmista vuosista ja ne ovat valtakunnallisesti jo todella hyvällä tasolla. Jätevesiverkoston vuodot kasvoivat ja ne ylittivät valtakunnallisen keskiarvon, mutta kokonaisuutena ajatellen viime vuosi oli poikkeuksellisen sateinen ja aiheutti paljon vuotoveisiä kaikille Suomen laitoksille.

Vesihuoltolaitoksella oli 31.12.2019 tilanteen mukaan 4718 liittymäasiakasta. Laitoksen liittymistä on poikkeuksellisen korkea osuus loma-asuntoja 1175 ja tämä hankaloittaa laitoksen piirissä olevien asukkaiden laskentaa. Vuoden 2019 aikana liittymätilastoa onkin tarkistettu ja siitä on vähentynyt muutamia liittymiä viime vuoteen verrattuna, vaikka uusiakin sopimuksia on tehty.

## TOIMINTA

Vuonna 2019 oli toiminnan kannalta haasteellinen kuivan alkuvuoden ja poikkeuksellisen sateisen loppuvuoden vuoksi. Nopeasti muuttunut pohjavesitilanne nosti pohjaveden rauta- ja mangaanipitoisuuksia niin, että vedenkäsittelylle tuotti ongelmia pysyvä talousveden laatusuosituksen raja-arvoissa.

Kuivalahdella oli virtaussuuntien vaihtumisesta aiheutuvaa toistuvaa veden värjäytymää ja laitoksen alueella tehtiin loppuvuonna valmistelevia runkoventtiileiden vaihtoja, jotta runkojohtoon päästäisiin tekemään ns. possutuspuhdistus. Puhdistuksessa valitun verkosto-osan lävitse ajetaan vesipaineen avulla vaahtomuovisia puhdistuselementtejä joiden synnyttämä ohivirtaus puhdistaa putken tehokkaasti.

Luvialla Keskitien alueella vesihuoltoverkosta uusittiin laajasti kaavatien saneerauksen yhteydessä. Lapijoen alueella vuodelta 2018 kesken jäänyt hulevesiurakka saatiin päätökseen. Korvenkylän vedenottamalla todettiin kaivorakenteiden olevan ennakoitua heikommassa kunnossa ja kaivojen korjausta esitettiin vuoden 2020 talousarvioon. Samalle investointinumerolle esitettiin myös Kämpän ja Hanninkylän ottamoiden kaivokorjaukset. Luvian verkostoalueen vedenottamot on peruskorjattu osin 90-luvun lopussa ja niiden peruskorjauksen esisuunnittelu on merkitty vuoden 2020 talousarvioon.

Uusia toiminta-alueita tai uusia kaavatontteja ei viime vuonna toteutettu vaan vesihuollon investoinnit kohdistetaan pääsääntöisesti olemassa olevan verkoston korjaukseen ja sitä kautta korjausvelan hallintaan. Luovutusvalmiita kaavatontteja kunnallistekniikan puolesta on tällä hetkellä yli 80 kappaletta.

Vesilaitoksen viestinnän kehittämistä jatkettiin paikkatieto-ohjelman kautta ja henkilökuntaa koulutettiin ohjelman käyttöön. Loppuvuonna Kuivalahden veden samentumisien yhteydessä todettiin ja opittiin se, että pienikin korjaus tai häiriö on syytä ilmoittaa palvelussa.

Vesikatkojen osalta vuosi oli tyyppinen ja katkoja oli yhteensä 26 kappaletta. Pisin katko kesti 4 tuntia. Katkon keskimääräinen pituus oli 1 h 50 minuuttia.

Vesilaitoksella toteutettiin viime vuonna toista kertaa tilintarkastajan ohjeiden mukainen varaston arvon määrittäminen. Varaston arvoksi saatiin n. 204.000 euroa ja se on merkitty vuoden 2019 tilinpäätökseen vaihto-omaisuuden arvoksi. Varaston/vaihto-omaisuuden arvio pieneni edellisestä vuodesta yli 30 t€ ja tämä lisää laskennallisesti vesilaitoksen menoja.

## TALOUS JA KANNATTAVUUS

Eurajoen vesilaitoksen talousarvo menot ylittivät jonkin verran talousarvion, mutta toisaalta menot ylittivät myös arvioidut. Talouden vertaaminen aiempiin vuosiin voi jo tehdä, koska toiminta on vakiintunut kuntaliitoksen jälkeen jo melko hyvin. Toiminnan tunnusluvuissa on otettu huomioon kun-

nan sisäiseen toimintaan toimitetut kuutiot ja näin esimerkiksi laitoksen hukkavesiprocentin laskenta tapahtuu nyt oikeilla perusteilla.

Alkuvuoden alhaiset pohjavedenpinnat lisäsivät Luvian vedenjakelualueelle Porista otetun veden määrää ja aiheuttivat kustannusylitystä ostetun veden osalta. Vastaavasti loppuvuoden osalta Korvenkylän vedenottamo jouduttiin sulkemaan ja myös tämä lisäsi Porista ostettavan veden määrää.

Laitoksen talous on hyvin tyyppillinen pienehkön laitoksen alijäämäinen tilinpäätös. Kunnan valtuuston marraskuussa hyväksymä kolmen vuoden maksujen tarkastusohjelma auttaa talouden tervehdyttämisessä, mutta käytännössä kunta joutuu rahoittamaan vesihuoltolaitosta vielä vuosia vesihuoltolain hengen vastaisesti.

## TILINPÄÄTÖLASKELMAT

### Tuloslaskelma 2019 ja 2018

Tuloslaskelma	2019	2018
<b>Liikevaihto</b>		
Vesimaksut	997 126,80	1 026 151,51
Muut myyntitulot	77 184,90	75 977,77
Muut tuotot	101 398,50	114 727,11
<b>Toimintatuotot</b>	<b>1 175 710,20</b>	<b>1 216 856,39</b>
Palkat	-248 256,36	-233 603,41
Henkilösivukulut	-59 580,70	-56 512,90
Palvelujen ostot	-785 197,13	-697 201,37
Aineet ja tarvikkeet	-379 302,24	-81 736,82
Avustukset	0,00	-2 950,00
Vuokrat	-1 495,89	-3 824,64
Muut toimintakulut	-15 229,64	-27 571,55
<b>Toimintakulut/menot</b>	<b>-1 489 061,96</b>	<b>-1 103 400,69</b>
Muut rahoituskulut		
Poistot	-766 421,66	-805 330,26
Rahoitustulot ja -menot	1 128,74	1 987,71
Korvaus jäännöspääomasta		
<b>Liikeyli-/alijäämä</b>	<b>-1 078 644,68</b>	<b>-689 886,85</b>
(+) Poistoeron lisäys - (-) tai vähennys	1 339,68	1 339,68
<b>Tilikauden yli-/alijäämä</b>	<b>-1 077 305,00</b>	<b>-688 547,17</b>

## Tase 2019 ja 2018

Tase	31.12.2019	31.12.2018
<b>VASTAAVAA</b>		
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>7 394 997,35</b>	<b>7 389 615,25</b>
Aineettomat hyödykkeet	145 238,85	179 155,05
Muut pitkävaikutteiset menot	145 238,85	179 155,05
Aineelliset hyödykkeet	7 231 151,43	7 191 853,13
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 634 821,44	7 595 523,14
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	-403 670,01	-403 670,01
Sijoitukset	18 607,07	18 607,07
Muut saamiset	18 607,07	18 607,07
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>-4 015 953,14</b>	<b>-2 938 959,10</b>
Vaihto-omaisuus	203 686,14	237 698,08
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	203 686,14	237 698,08
Pitkäaikaiset saamiset	-508,13	1 238,80
Myyntisaamiset	-508,13	1 238,80
Lyhytaikaiset saamiset	132 589,73	126 517,52
Myyntisaamiset	132 589,73	126 517,52
Rahoitusarvopaperit	-4 351 720,88	-3 304 413,50
Sisäinen yhdystili	-4 351 720,88	-3 304 413,50
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>3 379 044,21</b>	<b>4 450 656,15</b>
<b>VASTATTAVAA</b>		
<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>1 482 241,79</b>	<b>406 276,47</b>
Peruspääoma	-6 712 923,85	-6 712 923,85
Ed. tilikauden yli-/alijäämä	7 117 860,64	6 429 313,47
Tilikauden yli-/alijäämä	1 077 305,00	689 886,85
<b>POISTOERO JA VARAUKSET</b>	<b>-33 296,25</b>	<b>-34 635,95</b>
Kertynyt poistoero	-33 296,25	-34 635,95
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>-4 827 989,75</b>	<b>-4 822 296,67</b>
Pitkäaikainen	-4 620 017,13	-4 620 017,13
Lainat julkisyhteisöiltä	-3 315 223,95	-3 315 223,95
Muut velat	-1 304 793,18	-1 304 793,18
Lyhytaikainen	-207 972,62	-202 279,54
Saadut ennakot	4 521,05	249,92
Ostovelat	-180 217,09	-170 237,66
Muut velat	21,66	
Siirtovelat	-32 298,24	-32 291,80
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>-3 379 044,21</b>	<b>-4 450 656,15</b>



**Rahoituslaskelma 2019 ja 2018**

<b>Rahoituslaskelma</b>	<b>31.12.2019</b>		<b>31.12.2018</b>	
<b>Toiminnan rahavirta</b>				
Liikelyli-/alijäämä	-1 078 644,68		-689 886,85	
Poistot ja arvonalentumiset	766 421,66		805 330,26	
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	<b>-312 223,02</b>	0,00	<b>115 443,41</b>
<b>Investointien rahavirta</b>				
Investointimenot*	-771 803,76		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	<b>-771 803,76</b>	0,00	<b>0,00</b>
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>		<b>-1 084 026,78</b>		<b>115 443,41</b>
<b>Oman pääoman muutokset</b>		<b>1 339,68</b>		
<b>Muut maksuvalmiuden muutokset</b>				
Vaihto-omaisuuden muutokset	34 011,94		-237 698,08	
Saamisten muutokset	-4 325,28		-13 912,57	
Korottomien velkojen muutos	5 693,06	<b>35 379,72</b>	-132 509,86	<b>-384 120,51</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		<b>36 719,40</b>		<b>-384 120,51</b>

\* Vuosien vertailutiedot eivät ole vertailukelpoisia, koska v 2018 investoinnit kirjattu väärin ja näkyvät vain kunnan teknisen lautakunnan investoinneissa

**Hulevesi**

<b>Tuloslaskelma</b>	<b>31.12.2019</b>	<b>31.12.2018</b>
<b>Liikevaihto</b>		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	30 344,18	6 538,95
Palveluiden ostot	62 815,77	55 764,11
Poistot ja arvonalentumiset	61 313,73	64 426,42
Liiketoiminnan muut kulut	1 218,37	2 205,72
<b>Liikeylijäämä (-alijäämä)</b>	<b>-86 291,57</b>	<b>-55 190,95</b>
<b>Tilikauden ylijäämä/alijäämä</b>	<b>-86 184,40</b>	<b>-55 083,77</b>

<b>Hulevesi</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
<b>Tase</b>		
<b>VASTAAVAA</b>		

<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>591 599,80</b>	<b>591 169,22</b>
--------------------------	-------------------	-------------------

Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	11 619,11	14 332,40

Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	610 785,72	607 641,85
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	-32 293,60	-32 293,60

Sijoitukset		
Muut saamiset	1 488,57	1 488,57

<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>-321 276,25</b>	<b>-235 116,73</b>
----------------------------	--------------------	--------------------

Vaihto-omaisuus		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	16 294,89	19 015,85

Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	-40,65	99,10

Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	10 607,18	10 121,40

Rahoitusarvopaperit		
Sisäinen yhdystili	-348 137,67	-264 353,08

<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>270 323,55</b>	<b>356 052,49</b>
---------------------------	-------------------	-------------------

**VASTATTAVAA**

<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>118 579,34</b>	<b>32 502,12</b>
Peruspääoma/Jäännöspääoma	-537 033,91	-537 033,91
Ed. tilikauden yli-/alijäämä	569 428,85	514 345,08
Tilikauden yli-/alijäämä	86 184,40	55 190,95
<b>POISTOERO JA VARAUKSET</b>	<b>-2 663,70</b>	<b>-2 770,87</b>
Kertynyt poistoero	-2 663,70	-2 770,87
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>-386 239,19</b>	<b>-385 763,74</b>
Pitkäaikainen	-369 601,37	-369 601,37
Lainat julkisyhteisöiltä	-265 217,92	-265 217,92
Muut velat	-104 383,45	-104 383,45
Lyhytaikainen	-16	-16
	637,82	162,37
Saadut ennakot	361,68	19,99
Ostovelat	-14417,37	-13 599,02
Muut velat	1,73	0,00
Siirtovelat	-2 583,86	-2 583,34
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>-270 323,55</b>	<b>-356 032,49</b>

**Hulevesi****RAHOITUSLASKELMA**

	<b>31.12.2019</b>		<b>31.12.2018</b>	
<b>Toiminnan rahavirta</b>				
Liikelylijäämä/alijäämä	-86 291,57		-55 178,94	
Poistot ja arvonalentumiset	61 313,73		64 426,42	
Muut rahoituskulut	0,00		-159,01	
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	<b>-24 977,84</b>	0,00	<b>9 088,47</b>
<b>Investointien rahavirta</b>				
Investointimenot*	-61 744,30		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus- tulot	0,00	<b>-61 744,30</b>	0,00	<b>0,00</b>
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>		<b>-86 722,14</b>		<b>9 088,47</b>
 <b>Muut maksuvalmiuden muutokset</b>				
Vaihto-omaisuuden muutokset	2 720,96		-19 015,85	
Saamisten muutokset	-346,02		-1 113,01	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	455,44	<b>2 830,38</b>	-10 600,79	<b>-30 729,65</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		<b>2 830,38</b>		<b>-30 729,65</b>

\* Vuosien vertailutiedot eivät ole vertailukelpoisia, koska v 2018 investoinnit kirjattu väärin ja näkyvät vain kunnan teknisen lautakunnan investoinneissa

## 5.2 Kirjanpidollisesti eriytetty kaukolämpö

Tuloslaskelma	2019	2018
<b>Liikevaihto</b>		
Kaukolämpömaksutulot	255 405,90	219 295,04
<b>Toimintatuotot</b>	<b>255 405,90</b>	<b>219 295,04</b>
<b>Toimintakulut/menot</b>	<b>-420 675,44</b>	<b>-389 238,62</b>
Henkilöstökulut	179,82	
Muut yhteistoimintaosuudet	-94 345,61	-136 954,14
Muut palvelujen ostot	-203 820,67	-252 284,48
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-11 874,47	
Muut toimintakulut	-110 814,51	
Poistot	-43 658,86	-48 509,85
<b>Liikeyli-/alijäämä</b>	<b>-208 928,40</b>	<b>-218 453,43</b>
Korvaus jäännöspääomasta	0,00	0,00
<b>Yli-/ja alijäämä ennen varauksia</b>	<b>-208 928,40</b>	<b>-218 453,43</b>
<b>Tilikauden yli-/alijäämä</b>	<b>-208 928,40</b>	<b>-218 453,43</b>

Tase	31.12.2019	31.12.2018
<b>VASTAAVAA</b>		
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>470 579,75</b>	<b>514 238,61</b>
Liittymismaksut	78 100,00	78 100,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	392 929,75	436 588,61
<i>Kaukolämpöverkko</i>	<i>258 040,87</i>	<i>286 712,07</i>
Ennakkomaksut ja Kesk. hankin- nat	-450,00	-450,00
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>-491 017,01</b>	<b>-325 228,56</b>
Myyntisaamiset	96 606,93	87 810,26
Muut saamiset	0,00	0,00
Sisäinen yhdistili	-587 623,94	-413 038,82
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>-20 437,26</b>	<b>189 010,05</b>
<b>VASTATTAVAA</b>		
<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>294 018,94</b>	<b>85 099,95</b>
Jäännöspääoma	-910 027,26	-910 027,26
Edellisen tilikauden yli-/alijäämä	995 127,21	776 673,78
Tilikauden yli-/alijäämä	208 918,99	218 453,43
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>-273 581,68</b>	<b>-274 110,00</b>
Pitkäaikainen	-218 437,01	-218 437,01
Liittymismaksuvelat	-218 437,01	-218 437,01
Lyhytaikainen	-55 144,67	-55 672,99
Ostovelat	-55 144,67	-55 672,99
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>20 437,26</b>	<b>-189 010,05</b>

## 6 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

### KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT VUONNA 2019

#### KIRJANPITOKIRJAT SÄILYTYSTAPA

Tasekirja	Sidottu kirja
Päiväkirja	Atk-tiedosto
Pääkirja	Atk-tiedosto

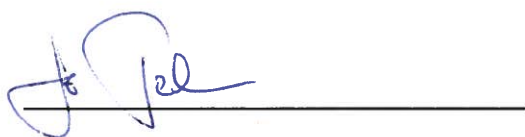
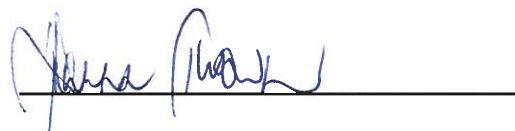
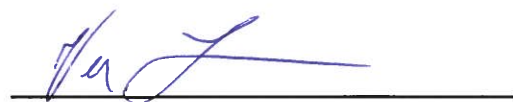
#### APUKIRJAT SÄILYTYSTAPA

Myyntireskontra	Atk-tiedosto
Ostoreskontra	Atk-tiedosto
Käyttöomaisuus	Atk-tiedosto

#### Tositelaji Säilytystapa

Myyntilasku	Atk-tiedosto
Ostolaskut	Atk-tiedosto
Muistio	Atk-tiedosto
Tiliote tositteena	Atk-tiedosto
Viite	Atk-tiedosto
Palkka	Atk-tiedosto
Arvonlisäveroilmoitus	Atk-tiedosto
Työnantajan suoritus	Atk-tiedosto
Matkalasku	Atk-tiedosto

## TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Eurajoki 31 / 3 2020

Tilintarkastusmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Eurajoki 5 / 5 2020

Audec Tilintarkastus Oy

Anne Hakala  
KHT, JHT